- 2-07-1985
Vanderschueren
Transmis à M.
Overhandigd aan de H.

KONINKRIJK BELGIE. ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 7 mei 1985 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet zonder opschrift, maar in de brief van de Vice-Eerste Minister aangekondigd als : Ontwerp van wet "houdende vaststelling van de Nederlandse tekst van het Wetboek van Koophandel met uitzondering van Boek I, Titel VIII en IX, van de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting, van de gecoördineerde wetten van 25 september 1946 op het gerechtelijk akkoord, van de wet van 2 april 1965 betreffende de nationaliteit van zeeschepen en de teboekstelling van zeeschepen en binnenschepen, en van de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van Tucht- en Strafwetboek voor de Koopvaardij en Zeevisserij", heeft op 19 maart 1986 het volgend advies gegeven.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice, le 7 mai 1985 d'une demande d'avis sur un projet de loi dépourvu d'intitulé, mais présenté en ces termes dans la lettre du Vice-Premier Ministre : Ontwerp van wet "houdende vaststelling van de Nederlandse tekst van het Wetboek van Koophandel met uitzondering van Boek I, Titel VIII en IX, van de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting, van de gecoördineerde wetten van 25 september 1946 op het gerechtelijk akkoord, van de wet van 2 april 1965 betreffende de nationaliteit van zeeschepen en de teboekstelling van zeeschepen en binnenschepen, en van de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de Koopvaardij en Zeevisserij", a donné le 19 mars 1986 l'avis suivant :

I. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het ontwerp van wet strekt in de eerste orde tot invoering van een rechtsgeldige Nederlandse tekst van de bepalingen van Boek I, de titels VIII en IX uitgezonderd (1), Boek II en Boek III van het Wetboek van Koophandel die dagtekenen van vóór de inwerkingtreding van de gelijkheidswet van 18 april 1898. Ten einde een juridisch en taalkundig verantwoord geheel te bereiken, zijn, zoals te dezen gebruikelijk is, ook de bepalingen welke van na die datum dagtekenen terminologisch en naar de vorm getoetst en van een nieuwe Nederlandse tekst voorzien.

Aan de indeling van het Wetboek van Koophandel of aan de nummering dezes artikelen is niet geraakt. Dat Wetboek blijft aldus een vrij onsamenhangend geheel. Erkend moet worden dat een herschikking en een hernummering van de artikelen van het Wetboek het opzet van de invoering of vaststelling van een Nederlandse tekst overstijgen.

2. Samen met de zoëven aangeduide Nederlandse tekst van het Wetboek van Koophandel is in hetzelfde ontwerp een nieuwe Nederlandse tekst opgenomen van :

.../...

---

(1) De Titels VIII en IX van Boek I van het Wetboek van Koophandel betreffen de wisselbrieven en orderbriefjes, respectievelijk de handelsvennootschappen; de Nederlandse tekst ervan is vastgesteld bij de wet van 10 juli 1964, respectievelijk de wet van 16 mei 1983.

- de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en zeevisserij;

- de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting;

- de gecoördineerde wetten op het gerechtelijk akkoord;

- de wet van 2 april 1965 betreffende de nationaliteit van zeeschepen en de teboekstelling van zeeschepen en binnenschepen, beperkt evenwel tot de artikelen 1, 2, 3, 13 en 14, de overige artikelen als wijzigingsbepalingen reeds opgenomen zijnde in het Wetboek van Koophandel.

Kennelijk is ernaar gestreefd de Nederlandse tekst van die wetten terminologisch en taalkundig in overeenstemming te brengen met de Nederlandse tekst welke voor het Wetboek van Koophandel wordt voorgesteld. Uit het ontwerp kan evenwel niet worden afgeleid of het de bedoeling is die wetten te incorporeren in het Wetboek van Koophandel dan wel ze als autonome wetten te behouden.

Het ene en het andere zijn doenbaar. Het ligt niettemin voor de hand dat, mocht het de bedoeling zijn die wetten in het Wetboek van Koophandel in te bouwen, het ontwerp met een bepaling in die zin hoort te worden aangevuld, met preciese aanwijzing van de voorgestelde plaats.

De bepalingen van de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting zouden, bijvoorbeeld, als een titel XI in Boek II van het Wetboek van Koophandel kunnen worden opgenomen, die van de gecoördineerde wetten op het gerechtelijk akkoord als een titel I-bis in Boek III van dat Wetboek en die van de artikelen 1, 2, 3, 13 en 14 van

.../...

de wet van 2 april 1965 betreffende de nationaliteit van zeeschepen en de teboekstelling van zeeschepen en binnenschepen als een hoofdstuk Ibis van titel I van Boek II van dat Wetboek.

Het is zeer de vraag of in dat Wetboek een passende plaats kan worden gevonden voor de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek van de koopvaardij en de zeevisserij, die samen met de wet van, eveneens, 5 juni 1928 houdende regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst tot stand kwam. Beide wetten werden als een geheel vormend opgezet (Gedr. St., Senaat, 1925-1926, nr. 237). Rederlijkerwijs verwacht men noch de ene, noch de andere wet in het Wetboek van Koophandel.

3. Taalkundig en terminologisch is er een samenhang tussen de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek van de koopvaardij en de zeevisserij en de wet van 5 juni 1928 houdende regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst. Wanneer in een nieuwe Nederlandse tekst wordt voorzien voor de ene, lijkt dat ook te moeten geschieden voor de andere.

4. De voorgelegde Nederlandse teksten geven de stand van wetgeving weer op 1 januari 1982. Om begrijpelijke redenen is in de hiernavolgende opmerkingen mede rekening gehouden met de wetswijzigingen welke nadien doch vóór 1 juli 1985 zijn doorgevoerd. In het ontwerp-artikel dat de Nederlandse tekst vaststelt, zal de datum van 1 januari 1982 dan ook door die van 1 juli 1985 moeten worden vervangen.

Het kan aanbeveling verdienen de Nederlandse teksten die uit de bedoelde latere wetswijzigingen resulteren en in het advies zijn opgenomen, voor te leggen aan de Commissie belast met de voorbereiding van de Nederlandse

tekst van de Grondwet, de wetboeken en de voornaamste wetten en besluiten, die de met het ontwerp voorgelegde Nederlandse teksten heeft voorbereid en verder in het advies de Commissie wordt genoemd.

5. Naar luid van het ontwerp-artikel dat de Nederlandse tekst vaststelt, is in de voorgelegde Nederlandse teksten rekening gehouden met de uitdrukkelijke wetswijzigingen en -aanvullingen.

Uit het onderzoek van die teksten is gebleken dat in diverse artikelen ook met impliciete wetswijzigingen en -aanvullingen rekening is gehouden.

De gelijkwaardigheid van de Nederlandse en de Franse tekst van de wet is thans vastgelegd in artikel 7 van de wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en in werking treden van wetten en verordeningen. Die gelijkwaardigheid en evenzeer de rechtszekerheid vereisen dat de beide teksten onderling in overeenstemming zijn. De Franse tekst zal dan ook moeten worden aangepast, zoals verder in het advies wordt voorgesteld.

Het is gebruikelijk dat, wanneer de Franse tekst uitdrukkelijk wordt aangepast, in de noot bij het overeenstemmend artikel van de Nederlandse tekst verwezen wordt naar het arti-

kel van de wet waarbij de Franse tekst wordt gewijzigd. Van die noot mag worden afgezien wanneer de tekstaanpassing duidelijk is uit zichzelf.

6. In het ontwerp worden de invoering van een rechtsgeldige Nederlandse tekst van het Wetboek van Koophandel en de vaststelling van een nieuwe Nederlandse tekst van de vier boven genoemde wetten in een artikel samengebracht.

Die wijze van vaststelling lijkt in dit geval niet aangewezen.

Vooreerst zijn er de ingevolge de algemene opmerkingen 2 en 3 door de Regering te maken keuzen. Vervolgens worden de vaststelling van de Nederlandse tekst en de aanpassing van de Franse tekst beter per wet gegroepeerd. Tenslotte is het meer in de lijn van de regels welke bij de totstandkoming van een wet worden gevolgd, dat de Nederlandse tekst per wet telkens in een apart artikel zou worden vastgesteld. Men kan eraan toevoegen dat zodanige werkwijze in ieder geval latere verwijzingen naar de nieuwe teksten vergemakkelijkt.

Omdat bepaalde keuzen vooraf te maken zijn, kan de Raad van State voor de redactie van het wetsontwerp geen precieze tekstvoorstellen doen.

Wat de formulering van het opschrift betreft, hoeft het geen betoog dat het met de inhoud van het wetsontwerp hoort in overeenstemming te zijn.

7. In de voorgelegde Nederlandse teksten is het passend het cijfer dat de volgorde der artikelen aanduidt, door het woord "artikel" te laten voorafgaan.

II. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

A. WETBOEK VAN KOOPHANDEL.

Eerste Boek. - Koophandel in het algemeen.

Eerste titel. - Kooplieden.

Uit de door de Commissie voorgestelde tekst van artikel 1 volgt dat als kooplieden worden beschouwd zij die daden van koophandel verrichten en "daarvan hun hoofdberoep of een bijberoep maken". Wat de tweede voorwaarde betreft, bevat de Nederlandse tekst geen equivalent voor de Franse uitdrukking "profession habituelle". Deze woorden stammen uit de oorspronkelijke versie van de Napoleontische Code de commerce van 1807 en werden zowel door de wet van 15 december 1872 als door de wet van 3 juli 1956 ongewijzigd behouden.

Naar het gevoelen van de meeste rechtsgeleerden voegt de kwalificatie "gewoon" niets toe aan het begrip "beroep"; integendeel, zij kan een bron van verwarring zijn :

> "Le mot "habituelle" est une pure redondance, - d'ailleurs fâcheuse, car elle est de nature à provoquer des erreurs. La profession ne se confond pas avec l'habitude : la répétition d'actes de commerce indépendants l'un de l'autre suffit à créer une habitude mais non une profession, celle-ci impliquant une activité inspirée par un mobile général identique ... .

.../...

D'autre part, l'adjectif "habituel" n'ajoute rien au sens du mot profession; ce serait une erreur, par exemple, d'en déduire qu'il faudrait, pour l'acquisition de la qualité de commerçant, une répétition d'actes commerciaux suffisamment importante et prolongée ... - opinion d'ailleurs inconciliable avec celle, généralement admise, d'après laquelle un commerçant acquiert cette qualité dès le moment où il commence son exploitation ..." (J. Van Ryn, Principes de droit commercial, t. I, 1954, nr. 97; in dezelfde zin Les Novelles, Droit commercial, I, nr. 500, P. Coppens, Cours de droit commercial, Premier volume, p. 48; L. Fredericq, Handboek van Belgisch Handelsrecht, t. I, 1976, nr. 129; A. Cloquet, Les concordats et la faillite, in Les Novelles, IV, 1985, nr. 61).

Niettemin kan het weglaten van dit woord een discrepantie doen ontstaan tussen de Nederlandse en de Franse tekst, die tot uiteenlopende interpretatie in de rechtspraak kan leiden. Dat klemt des te meer omdat in bepaalde rechtspraak het "gewone" karakter van het beroep mede als criterium wordt gehanteerd om een natuurlijke persoon of een rechtspersoon al dan niet als handelaar te bestempelen. Volgens deze rechtspraak kan niet als handelaar worden beschouwd hij die niet met voldoende herhaling opdat er gewoonte zou zijn, handelsdaden verricht (Rechtbank van Koophandel Brussel, 9 maart 1969, Revue pratique des sociétés, 1970, 175; Rechtbank van Koophandel Gent, 28 oktober 1969, Belgische Rechtspraak in handelszaken, 1970, I, 147; Arrondissementsrechtbank Aarlen, 28 februari 1978, Journal des Tribunaux, 1978, 421).

Zo de Regering het voorstel van de Commissie volgt, mag in geen geval daaruit worden afgeleid dat de desbetreffende wetsbepaling inhoudelijk zou zijn gewijzigd. Mocht daarentegen, conform de Franse tekst, het woord "gewoon" worden behouden, dan dient ook de tekst van artikel 2bis, eerste lid, in fine, aangepast te worden.

.../...

In het eerste lid van artikel 2 worden de woorden "soit en nature, soit après les avoir travaillées et mises en oeuvre" weergegeven door "om die, al dan niet na bewerking of verwerking ... hetzij in dezelfde staat". Deze woorden dekken gedeeltelijk dezelfde inhoud. Voorgesteld wordt de woorden "hetzij in dezelfde staat" te schrappen.

In hetzelfde lid is bovendien sprake van "het gebruik ervan te verhuren". Overeenkomstig artikel 1709 van het Burgerlijk Wetboek impliceert huur van goederen steeds de overdracht van het genot van een zaak door de ene partij aan de andere. De woorden "om het gebruik ervan" kunnen dan ook zonder bezwaar weggelaten worden.

Het eerste lid kan dan als volgt worden gesteld :

"Onder daden van koophandel verstaat de wet : elke aankoop van voedingsmiddelen en koopwaren om die, al dan niet na bewerking of verwerking, te verkopen of te verhuren".

In het vijfde lid van dit artikel staat in de Nederlandse tekst tegenover de woorden "agences, bureaux d'affaires" het woord "zaakwaarneming".

Luidens artikel 1372 en volgende van het Burgerlijk Wetboek is zaakwaarneming een handeling waarbij een persoon, met of buiten weten van de eigenaar, vrijwillig een anders zaak waarneemt. Zij wordt gekwalificeerd als een oneigen-

.../...

lijk contract waarbij, ook buiten alle overeenkomst, verplichtingen jegens een derde en soms wederkerige verbintenissen voor beide partijen ontstaan (artikel 1371 van het Burgerlijk Wetboek).

Kenmerkend voor de "agences" en "bureaux d'affaires" - tot nog toe in het Nederlands gewoonlijk weergegeven door "agentschappen" en "zakenkantoren" - is dat zij tegen betaling en met winstoogmerk andermans zaken behartigen (Cass. 12 maart 1981, Rechtskundig Weekblad 1981-1982, 1751; zie ook L. Van Bunnen, noot onder Rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen, 15 oktober 1970, Journal des Tribunaux 1971, 150) en daartoe hun diensten aan het publiek aanbieden en verhuren (Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel Brussel, 8 februari 1971, Belgische Rechtspraak in Handelszaken, 1971, 528; J. Van Ryn en J. Heenen, Principes de droit commercial, I, 2e uitgave, nr. 380). Zij veronderstellen steeds een wilsovereenstemming tussen partijen.

Het verdient dan ook de voorkeur de termen "agentschappen, zakenkantoren" te gebruiken.

In artikel 4 schrijve men in het eerste lid "... achttien jaar ...".

In het eerste lid, 2°, van dit artikel wordt terecht rekening gehouden met de impliciete wijziging die volgt uit artikel 73 van het Gerechtelijk Wetboek, dat in ieder gerechtelijk arrondissement een rechtbank van koophandel heeft ingericht.

.../...

Het verdient dan ook aanbeveling de Franse tekst in dezelfde zin aan te passen en in fine van 2°,de woorden "ou, à défaut de tribunal de commerce, au greffe du tribunal civil" te schrappen.

In het derde en vierde lid van artikel 8 worden zowel de woorden "délibération (du conseil de famille)" als "décision" weergegeven door "het besluit" van de familieraad. Naar analogie met de in het Burgerlijk Wetboek (onder meer de artikelen 448, 458, 483) en in het Gerechtelijk Wetboek (zie onder meer de artikelen 569 en 1232 en volgende) gebruikte terminologie, zal, om de eenvormigheid in het juridisch taalgebruik in stand te houden, bij voorkeur de term "beslissing" gebruikt worden.

In het derde lid leze men daarom :

"De beslissing van de familieraad wordt ... . Zij wordt dadelijk uitgevoerd ...".

In de laatste zin van het vierde lid leze men :

"Die beslissing wordt ...".

Bij de opheffing van het eerste lid van artikel 10 door artikel 7, § 10, van de wet van 30 april 1958, heeft de wetgever nagelaten de tekst van het tweede lid aan te passen.

.../...

Door de bepaling te laten aanvangen met de woorden "de gehuwde vrouw" is op correcte wijze deze vergetelheid hersteld.

De Franse tekst zou best in dezelfde zin worden aangepast.

Titel III . - Koopmansboeken.

De artikelen 20 tot 24 van deze titel werden vervangen bij artikel 18 van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen. De wet van 1 juli 1983 tot wijziging van de wet van 17 juli 1975 heeft ook voor deze bepalingen een nieuwe Nederlandse tekst vastgesteld.

Men vulle dienvolgens de noten onder de artikelen 20 tot 24 aan als volgt :

"Aldus vervangen ... wet van 17 juli 1975; de nieuwe Nederlandse tekst vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

Titel V. - Handelsbeurzen, wisselagenten en makelaars.

Titel V van het eerste Boek werd vervangen bij de wet van 30 december 1867. De nieuwe titel bevatte de artikelen 61 tot en met 68. Na de wijziging van artikel 63 bij artikel 1 van de wet van 11 juni 1883 werd de titel gecoördineerd bij koninklijk besluit van 25 juli 1883 en later op-

nieuw gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 9 van 15 oktober 1934 en nr. 56 van 30 december 1934. Die twee koninklijke besluiten werden ingetrokken bij het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935, waarbij tevens de artikelen 61 tot en met 63 werden opgeheven en de artikelen 64bis en 69 tot en met 118 ingevoegd werden.

Men corrigere de noot bij deze titel daarom als volgt :

"... De artt. 64bis en 69 tot 118 zijn daarna eraan toegevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

In de noten onder de artikelen 64bis en 69 tot 118 schrijve men dienvolgens : "Ingevoegd bij ..." in plaats van : "Aldus vervangen bij ...".

De noot onder artikel 65 worde als volgt aangepast : "... wet van 17 juli 1975; de nieuwe Nederlandse tekst vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

In de tekst die is voorgelegd, zijn de bepalingen van de artikelen 71, 72, 114, 115, 116, 117 en 117bis aangepast aan de wijzigingen die volgen uit de artikelen 2, 4, 15, 2°, en 16, van het koninklijk besluit nr. 61 van 10 november 1967 tot wijziging van titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel.

Luidens artikel 17, tweede lid, 2°, van dit besluit hebben "de artikelen 2, 4, 15, 2°, alsmede artikel 16, in de mate waarin het de artikelen 115, leden 2 en 3, 116, lid 2, 117 en 117bis van titel V van Boek I van het Wetboek van

.../...

Koophandel vermelde bepalingen betreffende de zekerheid afschaft, slechts uitwerking (...) twee maanden na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de statuten van de Waarborgkas van de wisselagenten".

Tot op heden werden die statuten noch goedgekeurd, noch bekendgemaakt. In afwachting dienen de artikelen 71, 72, 114, 115, 116 en 117, na aanpassing van de tekst door de Commissie, alsnog in hun geldende vorm te worden weergegeven.

Het herstel in hun huidige vorm van die artikelen zou inhouden, onder het voorbehoud uiteraard van een aanpassing van de teksten door de Commissie :

1° wat artikel 71 betreft,

a) dat in het eerste lid, 3°, in fine, volgende zin dient toegevoegd te worden :

"... Zij moeten echter, tot op het tijdstip dat zij de vijfentwintigjarige leeftijd bereiken, een zekerheid stellen ten tweevoudigen bedrage van die voorzien sub 8°";

b) dat in het eerste lid, 8°, de in het voorstel opgenomen tekst dient te worden vervangen door volgende bepaling :

"8° een zekerheid stellen, hetzij in geld, hetzij in Belgische Staatsfondsen of in door de Belgische Staat gewaarborgde fondsen, (...), in obligaties van de Belgische provincies of gemeenten, in obligaties van het Belgisch Gemeentekrediet, van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, of in alle andere door de Minister van Financiën nader te bepalen effecten".

.../...

c) dat de leden 2 tot 7 worden toegevoegd :

"De zekerheid van de wisselagent moet een werkelijke waarde hebben van 150.000 frank op de beurs te Brussel, 100.000 frank op de beurs te Antwerpen, en 50.000 frank op de beurzen te Gent en te Luik. Die van de wisselagentcorrespondent bedraagt een derde van die sommen.

Het bedrag van de zekerheid, te stellen door de wisselagent en de wisselagentcorrespondent bij de beurzen die later zouden opgericht worden, zal door het koninklijk besluit tot oprichting worden bepaald.

De zekerheid wordt in de Nationale Bank van België neergelegd voor rekening van de Deposito- en Consignatiekas. Zij mag eerst worden teruggehaald zes maanden nadat de agent de uitoefening van zijn beroep gestaakt heeft.

Zij wordt, bij voorkeur, aangewend tot waarborg van de beroepsverbintenissen van de agent.

De Deposito- en Consignatiekas geeft de beurscommissie kennis van elk verzet of beslag onder derden dat ten laste van de zekerheid wordt gedaan.

Toegang tot de beurs kan worden ontzegd aan de wisselagent tegen wien het beslag onder derden bekrachtigd werd".

.../...

d) dat de noot wordt gesteld als volgt :

"Aldus ingevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935, het 1° van het eerste lid vervangen bij art. 1 van de wet van 3 april 1980, het 3° vervangen bij art. 1, a, van het koninklijk besluit nr. 70 van 30 november 1939, het 5° aldus vervangen bij het enige art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935".

2° wat artikel 72 betreft,

a) dat de bepalingen van het vierde, het vijfde en het zesde lid worden toegevoegd :

"De wisselagent, die op de lijst van een tweede beurs ingeschreven is, moet, uit dien hoofde, een zekerheid stellen die bepaald is op de helft van de zekerheid voorzien voor de inschrijving op de lijst van die beurs, zonder dat evenwel het totaal bedrag van de door die wisselagent gestorte zekerheden minder kan bedragen dan de hoogste van bedoelde zekerheden.

De wisselagent, die ingeschreven is bij een beurs en die, bovendien, achteraan op de lijst van één of meer andere beurzen als wisselagent-correspondent ingeschreven is, moet uit dien hoofde geen zekerheid stellen.

De wisselagent-correspondent die achteraan op de lijst van verschillende beurzen ingeschreven is, moet enkel de hoogste zekerheid stellen".

.../...

b) dat in de noot de woorden "het vierde, het vijfde en het zesde lid opgeheven bij artikel 4 van het koninklijk besluit nr. 61 van 10 november 1967" dienen geschrapt te worden;

3° wat artikel 114 betreft,

a) dat de voorgestelde tekst dient aangevuld te worden met een tweede en een derde lid, luidend als volgt :

"Zij moeten echter binnen zes maanden na het in werking treden van dit besluit, de bij bedoeld artikel voorgeschreven zekerheid stellen, behoudens door de beurscommissie toegestane vrijstelling of vermindering.

Dezelfde vrijstelling of vermindering kan voor de inschrijvingen op een tweede beurs worden toegestaan door de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord".

b) dat in de noot de woorden "het tweede en het derde lid opgeheven bij artikel 15, 2°, van hetzelfde koninklijk besluit" dienen geschrapt te worden;

4° wat artikel 115 betreft,

a) dat de tekst in zijn geheel als volgt wordt hersteld :

.../...

"Artikel 115. De gedelegeerden die vóór het van kracht worden van de grendelwet van 28 december 1931 als zodanig ingeschreven waren, kunnen, indien zij het vóór 31 December 1935 aanvragen, worden ingeschreven op de lijst der wisselagenten of achteraan op deze lijst als wisselagent-correspondent zonder het wetenschappelijk examen te hebben ondergaan.

De Minister van Financiën kan, de beurscommissie gehoord, hun de toelating geven slechts een zekerheid te stellen die lager is dan deze bij artikel 71 voorgeschreven, zonder dat de vermindering echter meer dan de helft zal mogen bedragen.

De beambten van handelaars in openbare fondsen, die sedert meer dan vijf jaren vóór de grendelwet van 28 December 1931 in vaste en geregelde dienst waren, kunnen van het door artikel 71 voorziene wetenschappelijk examen worden ontslagen door de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord. Het verzoek om van het examen ontslagen te worden, moet vóór 31 December 1935 worden gedaan. Op het ogenblik van hun toelating in hoedanigheid van wisselagent of van wisselagent-correspondent zullen zij van de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord, de toelating kunnen bekomen een mindere zekerheid te stellen dan die bij artikel 71 voorgeschreven, zonder dat echter die vermindering de helft overschrijdt".

.../...

b) dat men in noot schrijve :

"Ingevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935; het tweede lid gewijzigd en het derde lid vervangen bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935".

5° wat artikel 116 betreft,

a) dat de eerste vier leden opnieuw worden toegevoegd :

"Artikel 116. De handelaars in openbare fondsen of deviezen die, reeds vóór het in werking treden van de grendelwet van 28 december 1931 hun handel uitoefenen, kunnen, zelfs indien zij gevestigd zijn op een afstand van minder dan 25 kilometer van een stad waar een openbare fondsen- en wisselbeurs bestaat en de proeftijd voorzien bij artikel 71 niet hebben gedaan en het bij artikel 71 voorziene wetenschappelijk examen niet hebben afgelegd, achteraan op de lijst van de wisselagenten als wisselagent-correspondent worden ingeschreven.

Zij kunnen hun inschrijving als wisselagenten bekomen, indien zij een driejarige proeftijd als gedelegeerden hebben volbracht. Te dien einde worden zij ontheven van het wetenschappelijk examen doch zij moeten het beroepsexamen afgelegd hebben.

.../...

De Minister van Financiën kan hun, de beurscommissie gehoord, vrijstelling of vermindering verlenen van de verplichting de bij artikel 71 voorziene zekerheid te stellen.

De bepalingen van dit artikel zijn niet toepasselijk op de handelaars van vreemde nationaliteit tenzij indien zij sedert ten minste vijftien jaren in België verblijven".

b) dat de noot als volgt wordt opgesteld :

"Ingevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935; het tweede lid ingevoegd bij art. 1, k, van het koninklijk besluit nr. 70 van 30 november 1939; het derde lid, oorspronkelijk tweede lid, vervangen bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935; het vierde lid aldus vervangen bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

6° wat artikel 117 betreft,

a) dat de tekst opnieuw wordt ingevoegd :

"Artikel 117. De Minister kan aan de personen of maatschappijen die op het ogenblik van het van kracht worden van de grendelwet van 28 december 1931 het beroep van bankier uitoefenden, vrijstelling of vermindering verlenen van de verplichting de in artikel 75 voorziene zekerheid te storten".

.../...

b) dat de noot als volgt wordt vervangen : "Ingevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

7° wat artikel 117bis betreft,

a) dat de volgende bepaling opnieuw wordt ingevoegd :

"Artikel 117bis. Al de vrijstellingen of verminderingen van zekerheid kunnen, in geval van misbruik, door de Minister van Financiën worden ingetrokken, de beurscommissie gehoord ".

b) dat de noot als volgt wordt gewijzigd : "Ingevoegd bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935".

Op te merken is evenwel dat ingevolge het herstel van die artikelen in hun alsnog geldende lezing, er gebrek aan overeenstemming is tussen artikel 71, 8°, en artikel 95, derde lid, dat verwijst naar de bepaling van artikel 71, 8°, zoals zij van kracht zal zijn na de inwerkingtreding van de statuten van de Waarborgkas.

Men zou eraan kunnen denken de door de Commissie voorgestelde Nederlandse tekst van de artikelen 71, 72, 114, 115, 116, 117 en 117bis, samen te brengen onder het opschrift : "Bepalingen van kracht na de bekendmaking van de goedgekeurde statuten van de Waarborgkas van de wisselagenten", deze in fine van Boek I, titel V, in te voegen en door de Wetgevende Kamers te laten vaststellen.

.../...

In het ontwerp wordt de benaming van de publiekrechtelijke rechtspersoon die door artikel 71bis wordt ingesteld, van "Waarborgkas van de wisselagenten" gewijzigd in "Waarborgfonds van de wisselagenten". Die benaming kan taalkundig verantwoord zijn. Aan de Raad van State is evenwel meegedeeld dat in het ontwerp van statuten van de Waarborgkas, dat thans door de beurscommissies wordt onderzocht, voorzien is in de oprichting van een "Waarborgfonds" in het patrimonium van de Kas. Dit fonds zou worden gestijfd met het gedeelte van de provisierechten dat overeenkomstig artikel 45, derde lid, door de wisselagenten en wisselagenten-correspondenten aan de Waarborgkas moet worden gestort; de financiële tegemoetkomingen van de Kas in het aanzuiveren van verbintenissen van een lid zouden bij voorrang op dit Waarborgfonds opgenomen worden.

Om verwarring te voorkomen lijkt het dan ook aangewezen de benaming "Waarborgkas" te behouden. De verdere tekst van het artikel passe men dienovereenkomstig aan.

De woorden "bourses du Royaume" worden in de artikelen 71bis tot 80 en verder in het ontwerp (onder meer in de artikelen 103, 107, 108) nu eens door "beurzen van het Rijk" dan weer door "Belgische beurzen" weergegeven. Het verdient aanbeveling een eenvormige formule te gebruiken.

In § 5, eerste lid, is sprake van "regeringscommissarissen". Uit ingewonnen inlichtingen blijkt dat thans twee regeringscommissarissen zijn aangesteld, de ene bij de beurzen van Brussel, Antwerpen en Gent, de andere bij de beurs van Luik. De Regering zal moeten nagaan of het haar bedoeling

.../...

is de bestaande toestand te handhaven, in welk geval in § 5, eerste lid, van artikel 71bis het woord "regeringscommissarissen" kan behouden blijven en de Franse tekst op overeenkomstige wijze dient aangepast te worden.

In het tweede lid van § 5 schrijve men "raad van bestuur".

Men vulle de noot onder artikel 71bis aan als volgt : "... 1967; het eerste lid van § 5 aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Luidens artikel 74, vierde lid, is het de wisselagent en de wisselagent-correspondent verboden zich te belasten met de financiële dienst "van een Staat, een provincie, een gemeente ...". De Regering zal moeten nagaan of het, gelet op de hervorming der instellingen, aangewezen is om deze bepaling uit te breiden tot de financiële dienst van de Gemeenschappen en de Gewesten. In bevestigend geval zullen de Nederlandse en de Franse tekst in die zin worden aangepast.

Het spreekt vanzelf dat de zekerheid waarvan sprake in fine van het derde lid van artikel 78, tot zekerheid van de opdrachtgevers strekt. Dienvolgens vervange men "jegens hen" door "jegens de opdrachtgevers".

De bepaling van artikel 79 komt niet meer overeen met de thans vigerende wetgeving.

Vooreerst betreft het artikel de koop en de verkoop van "effecten van of gewaarborgd door de Belgische Staat". Luidens artikel 14 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980

.../...

tot hervorming der instellingen kunnen de Gemeenschappen en de Gewesten leningen aangaan en openbare leningen uitgeven. De vraag kan worden gesteld of de bijzondere regeling van artikel 79 niet dient uitgebreid te worden enerzijds tot de koop en de verkoop van leningen uitgegeven door een Gemeenschap of een Gewest en anderzijds tot de aankoop of de verkoop van effecten door een Gemeenschap of een Gewest.

De bepaling van artikel 79 is verder van toepassing op de koop en verkoop van effecten "van of gewaarborgd door de kolonie".

Uit ingewonnen inlichtingen blijkt dat op de beurs nog één lotenlening van de kolonie (1888-1988) wordt genoteerd, waarvan de terugbetaling overeenkomstig artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek gedurende 30 jaar te rekenen vanaf de laatste vervaldag kan gevorderd worden. De Regering zal moeten nagaan of, gelet op deze toestand, de aangehaalde woorden thans reeds kunnen geschrapt worden.

In de laatste zin van het artikel kunnen, ingevolge de impliciete wijziging resulterend uit artikel 259 van de fundamentele wet van 19 mei 1960 betreffende het Staatsbestel van Congo, de woorden "door de kolonie" vervallen.

In artikel 79 is ook sprake van de koop en de verkoop van stukken van leningen van Belgische "provincies of gemeenten". Luidens artikel 50, § 2, eerste lid, van de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten kunnen ook de agglomeraties en de federaties van gemeenten leningen uitschrijven. De Regering zal dienen na te gaan of het, volledigheidshalve, aangewezen is de "agglomeraties of federaties van gemeenten" aan de aangehaalde opsomming toe te voegen.

Tenslotte moge erop gewezen worden dat "het Fonds tot delging van de Staatsschuld" bij de wet van 2 augustus 1955 werd vervangen door de Amortisatiekas, een administratie van het Ministerie van Financiën "belast met de inontvangstneming en de aanwending van de gewone dotatie bestemd om, overeenkomstig de leenwetten en -kontrakten, de Staatsschuld af te kopen of terug te betalen" (artikel 1). Men vervange dan ook de woorden "het Fonds tot delging der Staatsschuld" door "de Amortisatiekas".

Gelet op wat voorafgaat wordt volgend tekstvoorstel in overweging gegeven :

"Artikel 79.-

De bepalingen van de artikelen 75, § 2, 75bis en 76 gelden niet voor de koop en de verkoop van effecten van of gewaarborgd door de Belgische Staat, van of gewaarborgd door de Gemeenschappen en de Gewesten (van of gewaarborgd door de kolonie), van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, noch voor de koop en de verkoop van stukken van leningen van Belgische provincies, gemeenten, agglomeraties of federaties van gemeenten en van het Gemeentekrediet van België, wanneer de koop of de verkoop wordt gedaan door de Staat, de Gemeenschappen, de Gewesten, door de Amortisatiekas of door andere bij koninklijk besluit aan te wijzen instellingen van openbaar nut".

Indien op deze suggestie wordt ingegaan, worde de Franse tekst in die zin aangepast en worde de noot als volgt aangevuld : "... en bij art. ... van deze wet".

Conform de in artikel 89 gebruikte terminologie lijkt het voor een eenvormig taalgebruik aangewezen, in artikel 86 de woorden "de werkzaamheden" te vervangen door "de bijeenkomsten".

In artikel 88, tweede lid, tweede zin, is het correcter te schrijven : "deze kan die vertegenwoordigingsbevoegdheid opdragen ...".

In fine van artikel 110 vermeldt de Nederlandse tekst uitdrukkelijk het koninklijk besluit waarnaar in de officiële Franse tekst wordt verwezen ("au présent arrêté"). De tekst wint daardoor aan leesbaarheid. Het verdient aanbeveling de Franse tekst in dezelfde zin aan te passen.

De noot moet worden aangevuld als volgt : "... wet van 10 juli 1969 en bij art. ... van deze wet".

Titel VIIbis.- Vervoerovereenkomst.

Het tweede lid van de tekst van artikel 12 luidt als volgt :

> "Ces réglements seront arrêtés par le Ministre des chemins de fer, postes et télégraphes, pour les chemins de fer de l'Etat. Ils le seront, pour les chemins de fer concédés et pour les chemins de fer vicinaux, par leur administration et sous l'approbation du Ministre".

Deze bepaling dateert van 1891 en houdt rekening met de toen bestaande indeling van de spoorwegen in staatsspoorwegen en private concessiehoudende spoorwegen. Bij de oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen door de wet van 23 juli 1926 heeft de Staat alle nog bestaande concessies overgenomen en de uitbating ervan aan de Nationale Maatschappij toevertrouwd. Vervolgens heeft hij aan de Maatschappij het recht toegekend om alle hem toebehorende spoorwegen te exploiteren

(artikel 7 van de oorspronkelijke statuten). Het recht om de reglementen en tarieven vast te stellen behoort overeenkomstig artikel 16 van de wet van 18 juli 1926 aan de raad van beheer van de N.M.B.S. onder toezicht van de Minister die de Spoorwegen in zijn bevoegdheid heeft.

Wat de buurtspoorwegen betreft, deze werden in uitvoering van artikel 2 van de wet van 24 juni 1885, bij koninklijk besluit voor onbepaalde tijd in concessie gegeven aan de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen. De reglementen en tarieven worden, onder toezicht van de Regering, vastgesteld door de raad van beheer van de Maatschappij.

De tekst van het tweede lid van artikel 12 dient bijgevolg, zowel in de Franse als in de Nederlandse tekst, aan de vigerende wetgeving aangepast te worden. Het volgend tekstvoorstel wordt in overweging gegeven :

"Dat reglement wordt voor de concessiehoudende spoorwegen en buurtspoorwegen vastgesteld door hun beheersorgaan, onder goedkeuring van de minister tot wiens bevoegdheid de Spoorwegen en de Buurtspoorwegen behoren".

In de noot schrijve men : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Voorgaande opmerkingen gelden eveneens voor het eerste lid van artikel 14 dat als volgt dient te worden aangepast :

"Artikel 14.-

De vervoerprijzen en -voorwaarden worden voor de concessiehoudende spoorwegen en buurtspoorwegen bepaald door hun beheersorgaan, ...".

Het derde lid van artikel 14 werd ten onrechte in de Nederlandse tekst vermeld. Het oorpronkelijk artikel bevatte aanvankelijk vier leden waarvan het tweede en het derde lid luidden als volgt :

"Tout arrêté approuvant ou modifiant les prix et les conditions des transports ne peut être mis à exécution que quinze jours après sa publication au Moniteur. Toutefois ce délai sera au minimum de trois mois pour tout relèvement de tarif, sauf dispositions contraires dans les actes de concession.

Les deux délais peuvent être reduits à vingt-quatre heures, lorsqu'il s'agit de transports internationaux".

Artikel 1 van de wet van 30 december 1918 heeft de bepalingen van het tweede en derde lid vervangen door één enkele bepaling :

"Les dispositions qui font l'objet des deuxième et troisième alinéas de l'article 14, châpitre II, § 1, (de paragraaf ten onrechte vermeld) de la loi du 25 août 1891... sont remplacées par :

"Tout arrêté approuvant ou modifiant les prix de conditions peut être mis à exécution quarante huit heures après sa publication au Moniteur".

Die bepaling werd op haar beurt vervangen bij artikel 2 van de wet van 3 juli 1964.

Het derde lid werd aldus impliciet opgeheven. In de Nederlandse tekst dienen de woorden : "Ter zake van internationaal vervoer kan de termijn worden verkort tot vierentwintig uren" dienvolgens geschrapt te worden.

.../...

De noot wijzige men als volgt : "Het tweede en het derde lid aldus vervangen bij art. 1 van de wet van 30 december 1918 en tot één lid samengevoegd. Dit tweede lid aldus vervangen bij art. 2 van de wet van 3 juli 1964".

Titel VIIbis eindigt met een aanvullend artikel. Voor de bruikbaarheid van het Wetboek verdient het aanbeveling de nummering te laten doorlopen. Het "Aanvullend artikel" wordt dan "Artikel 47".

Het eerste lid van dit artikel is enkel een opheffingsbepaling; het kan zonder bezwaar vervallen.

In het tweede lid vervange men de woorden "De Regering" door "De Koning".

In hetzelfde lid worden de woorden "des diligences et des messageries" terecht weergegeven door "vervoermiddelen voor personen of goederen". Latere wetten die het vervoer van personen of zaken regelen, onder meer de besluitwet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars, inzonderheid de artikelen 3o en 31, en de wet van 1 augustus 1960 betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding, inzonderheid de artikelen 1, 6 en 7, hebben het tweede lid niet opgeheven.

De Franse tekst moet dienovereenkomstig worden aangepast.

.../...

In de noot schrijve men : "De nummering ingevoegd bij deze wet; het eerste lid opgeheven en het tweede lid gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titel IX.- Handelsvennootschappen.

De Nederlandse tekst van deze titel, zoals hij uitdrukkelijk is gewijzigd en aangevuld tot 31 december 1980, is vastgesteld bij artikel 1 van de wet van 26 mei 1983 (Belgisch Staatsblad, 19 januari 1984). Dienvolgens schrijve men, in de noot onder het opschrift : "Zie de wet van 26 mei 1983 tot vaststelling van de Nederlandse tekst en tot aanpassing van de Franse tekst van het Wetboek van Koophandel, Eerste boek, titel IX".

Titel X.- Verzekering in het algemeen.

In artikel 10, tweede lid, wordt terecht verwezen naar artikel 12, eerste lid. Men passe de Franse tekst in dezelfde zin aan.

.../...

Titel XI.- Enige verzekeringen in het bijzonder.

Artikel 1 van de wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen heeft de artikelen 1763 tot 1788octies van het Burgerlijk Wetboek vervangen door nieuwe bepalingen, die de vroegere volgorde van het Wetboek niet hebben gevolgd.

De bepalingen van artikel 1769 van het Burgerlijk Wetboek waarnaar artikel 40 verwijst, werden in grote mate overgenomen door artikel 21 van de wet van 4 november 1969. Men leze dan ook in fine van artikel 40 : "... overeenkomstig artikel 21 van de wet van 4 november 1969 die op de pacht betrekking heeft, slechts vorderen ...". Omwille van de leesbaarheid van de tekst wordt het opschrift van die wet in dit voorstel niet volledig vermeld.

Ten einde overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst te behouden, voege men deze wijziging eveneens in de Franse tekst in.

Men voege als noot toe : "Aldus gewijzigd door art. ... van deze wet".

.../...

Boek II.- Zeevaart en binnenvaart.

Het Wetboek van Koophandel geeft in artikel 1 van boek II de definitie van het begrip "zeeschip" en in artikel 271 van hetzelfde boek, de definitie van het begrip "binnenschip". Deze definities gelden voor de toepassing van de regels betreffende de scheepvaart vastgesteld in het Wetboek van Koophandel; zij stemmen evenwel niet altijd overeen met de bepalingen die van deze woorden worden gegeven in andere wetten die de scheepvaart betreffen.

De Raad van State heeft reeds in vroegere adviezen gewezen op het gebrek aan eenvormige terminologie in de wetten en besluiten met betrekking tot de scheepvaart. Onder meer in het advies van 9 april 1963 over het ontwerp dat later de wet is geworden van 2 april 1965 betreffende de nationaliteit van zeeschepen en de teboekstelling van zeeschepen en binnenschepen (Gedr. Stukken, Senaat, 1963-1964, nr. 336/1, blz. 24), heeft de Raad laten opmerken dat artikel 1, 1°, van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, van de term "binnenschip" een andere definitie geeft dan artikel 271 van boek II van het Wetboek van Koophandel.

Zo komen bij wijze van voorbeeld ook verschillende benamingen of afwijkende definities van de term "zeeschip" voor in de wet van 3 november 1967 betreffende het loodsen van zeevaartuigen, in de wet van 5 juni 1972 op de veiligheid der schepen en in de wet van 24 november 1975 houdende goedkeuring van het Verdrag van 20 oktober 1972 inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaring op zee.

Het vaststellen van de Nederlandse tekst van het Wetboek van Koophandel biedt de gelegenheid om de begrippen "zeeschip" en "binnenschip" op een eenvormige wijze te bepalen.

.../...

Titel I.- Zeeschepen en andere zeevaartuigen.

Artikel 81 van het Wetboek der Zegelrechten heft alle wettelijke bepalingen op die het zegelrecht betreffen, met uitzondering van de bepalingen die uit internationale overeenkomsten resulteren. Ingevolge deze bepaling werden artikel 12, tweede lid, artikel 14, tweede lid, artikel 35, tweede en vierde lid, en artikel 43, tweede lid, impliciet gewijzigd.

De Franse tekst van die bepalingen moet op overeenkomstige wijze worden aangepast.

De laatste zin van het tweede lid van artikel 43 luidt in de oorspronkelijke versie als volgt :

> "Ils sont cotés et paraphés, à chaque feuillet par premier et dernier, par l'un des juges du tribunal de commerce dans le ressort duquel le bureau de la conservation est établi".

De Nederlandse tekst geeft die bepaling weer als volgt :

> "... elk blad genummerd en geparafeerd en het eerste en het laatste als zodanig gemerkt, door een van de rechters van de rechtbank van koophandel in wier gebied het hypotheekkantoor gevestigd is".

Het enige artikel van het koninklijk besluit van 14 juli 1933 betreffende het nummeren en het korttekenen van sommige registers van de hypotheekbewaarders en van de ontvangers der registratie en domeinen, vastgesteld in uitvoering van de wet van 17 mei 1933, sluit de tussenkomst van de rechters van koophandel bij deze handelingen uit. Het bepaalt met name wat volgt :

.../...

"Bij wijziging van artikel 4 der wet van 22 Pluviôse, jaar VII, betrekkelijk de openbare verkoopingen en de opbiedingen van roerende voorwerpen, aan artikel 131 der wet van 16 December 1851 op de voorrechten en hypotheken, aan artikel 23 der wet van 17 December 1851, op de rechten van successie en van overgang van overlijden, aan artikel 16 der wet van 15 April 1884, op de landbouwvoorrechten, en aan artikel 43 der wet van 10 Februari 1908, op de zeevaart en de binnenscheepvaart, wordt een door Onzen Minister van Financiën aan te duiden agent in de plaats gesteld van de magistraten om de bij die wetsbepalingen bedoelde registers te nummeren en te korttekenen".

Beide teksten dienen met deze wijziging in overeenstemming te worden gebracht. In de Nederlandse tekst dienen de woorden "één van de rechters van de rechtbank van koophandel in wier gebied het hypotheekkantoor gevestigd is" te worden vervangen door "een door de Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar". De Franse tekst worde op overeenkomstige wijze gewijzigd.

De noot moet worden vervolledigd als volgt : "... en bij art. ... van deze wet".

Titel II.- Eigenaar en bemanning van zeeschepen.

In § II, tweede lid van artikel 46, is sprake van "280 belga's of 1400 frank". Overeenkomstig artikel 8 van het koninklijk besluit van 25 oktober 1926 betreffende de muntstabilisatie werd de wisselkoers van de Belgische frank ten aanzien van het buitenland voorheen in veelvouden van vijf frank uitgedrukt. Deze munteenheid, "Belga" genoemd, werd afgeschaft bij besluitwet van 6 januari 1946. Men schrappe dus de woorden "280 belga's of".

Men vervolledige de noot als volgt : "... en bij art. ... van deze wet".

Om dezelfde reden schrappe men ook in artikel 50, eerste lid, de vermelding "280 belga's of".

De noot dient te worden aangevuld zoals vermeld onder artikel 46.

Overeenkomstig artikel 21 van de wet van 12 juli 1983 op de scheepsmeting dienen in het eerste lid van artikel 63 de woorden "de eigendomsakte van het schip" te worden geschrapt en de woorden "de meetbrief" te worden ingevoegd tussen de woorden "de cognossementen" en "het certificaat van deugdelijkheid".

In hetzelfde lid wordt verder gesproken van "de bewijzen van betaling der douanerechten of van borgstelling voor die rechten". Gelet op de aanpassingen die in de algemene wet inzake douane en accijnzen onder meer in artikel 146 werden doorgevoerd door het coördinatiebesluit van 18 juli 1977, bekrachtigd door de wet van 6 juli 1978, gebruike men veeleer de algemene formulering : "de door de wetgeving inzake douane en accijnzen vereiste documenten". De Franse tekst dient in die zin te worden aangepast.

De noot moet dan als volgt worden geredigeerd : "Aldus gewijzigd bij ... 5 juni 1972, art. 15, § 1, ... 1976, art. 21, van de wet van 12 juli 1983 en art. ... van deze wet".

Artikel 65 verwijst naar "de vorige vier artikelen".

Artikel 62 werd evenwel opgeheven door artikel 38 van de wet van 25 augustus 1920; het is logischer te verwijzen naar "de artikelen 61, 63 en 64".

.../...

Men voege volgende noot toe : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

In artikel 91, A, eerste lid, houdt de nieuwe Nederlandse tekst rekening met een impliciete wijziging ingevolge artikel 259 van de wet van 19 mei 1960.

In A, § IV, 5°, eerste lid, schrappe men, zoals in vorige artikelen, de woorden "3.500 belga's of".

De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast. Men vulle de noot aan als volgt : "... 1928 (III); A, eerste lid, daarna aldus gewijzigd ingevolge art. 259 van de wet van 19 mei 1960; A, § IV, 5°, eerste lid, daarna aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titel III.- Charterpartij of overeenkomst van scheepshuur.

In artikel 113, tweede lid, schrijve men nauwkeurigheidshalve "het tweede lid van artikel 111" in plaats van "het laatste lid".

In de Franse tekst van artikel 114 vervange men de woorden "du jour où le navire a fait voile" door de woorden "du jour du départ du navire".

In artikel 116 passe men de Franse tekst als volgt aan : "Les marchandises chargées sont affectées à l'exécution des conventions des parties".

.../...

In de Franse tekst van artikel 118 vervange men de woorden "d'un plus grand port" door de woorden "d'une plus grande capacité".

Overeenkomstig de wet van 5 juni 1972 op de veiligheid der schepen, inzonderheid hoofdstuk III, onder meer artikel 5, heeft de Commissie in artikel 140 de termen "certificats de visite" terecht vertaald door "certificaat van deugdelijkheid". Luidens artikel 2 van die wet mag geen schip onder Belgische vlag varen indien het niet voorzien is van dit certificaat. Rekening gehouden met die bepaling kunnen de woorden "bij de afvaart" vervallen.

In de Franse tekst worden de woorden "les certificats de visite au départ" vervangen door de woorden "le certificat de navigabilité".

De noot dient als volgt te worden aangevuld : ... en art. ... van deze wet".

De "deskundigen" waarvan sprake in de artikelen 163 en 164 zijn de dispacheurs (zie arrest van de Raad van State, nr. 10.411 van 4 februari 1964 en het verslag van Auditeur-Generaal Van Assche in Rechtskundig Weekblad, 1963-1964, kol. 1864-1878; Cloquet A., Deskundig onderzoek in burgerlijke zaken en in zaken van koophandel, A.P.R., 1214-1216).

Uit artikel 164 volgt dat hun opdracht die van een gewone deskundige overstijgt en daarvan sterk verschilt. Het lijkt dan ook aangewezen de meer adequate term "dispacheurs" te verkiezen boven de meer algemene term "deskundigen". De Franse tekst zal op overeenkomstige wijze worden aangepast.

.../...

Men voege volgende noot in : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titel V.- Bodemerij.

In artikel 185 is sprake van de "endossering" van een bodemerijbrief. In de artikelen 11 tot 20 van de wet van 10 juli 1964 tot invoering van een nieuwe Nederlandse tekst van de gecoördineerde wetten op de wisselbrieven en orderbriefjes wordt evenwel de term "endossement" gebruikt. Omwille van de eenvormigheid in het juridisch taalgebruik, verdient het aanbeveling een zelfde term te gebruiken om een zelfde rechtshandeling weer te geven.

Artikel 185, tweede lid, verwijst naar de wet van 31 december 1955 betreffende de wisselbrief en het orderbriefje.

De authentieke Franse en Nederlandse teksten van de wetten op de wisselbrieven en orderbriefjes werden evenwel op een verschillend tijdstip vastgesteld, zodat in de Nederlandse tekst zou dienen te worden verwezen naar de wet van 10 juli 1964 en in de Franse tekst naar de wetten van 31 december 1955. Vanuit wetgevingstechnisch standpunt lijkt deze oplossing weinig elegant. De Raad van State geeft daarom volgend tekstvoorstel in overweging :

"Elke bodemerijbrief kan worden verhandeld door endossement, indien hij aan order is gesteld.

Het endossement geschiedt volgens de regels vastgelegd in de wetten betreffende de wisselbrieven en orderbriefjes".

Men vulle de noot aan als volgt : "... en art. ... van deze wet".

Titel VI.- Zeeverzekering.

Voor het bepalen van de termijnen binnen welke de herverzekerden het abandonnement ter kennis van de herverzekeraar dienen te brengen, verwijst artikel 228 naar artikel 57 van de wet van 20 mei 1872 betreffende de wisselbrief. Alhoewel deze wet door artikel 21 van de wet van 10 augustus 1953 in haar geheel werd opgeheven, blijft de bepaling van artikel 57, overeenkomstig de regelen die de wetgeving door verwijzing beheersen, voor de toepassing van artikel 228 haar bindende rechtskracht behouden. Van die bepaling bestaat evenwel geen rechtsgeldige Nederlandse tekst. Om dit te verhelpen kunnen volgende oplossingen in overweging gegeven worden.

Een eerste formule bestaat erin artikel 228 en artikel 57 van de wet van 20 mei 1872 samen te voegen als volgt :

"Artikel 228.-

In geval van herverzekering moeten de herverzekerden het abandonnement ter kennis van de herverzekeraar brengen binnen de volgende termijnen :

- binnen een maand, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in het Verenigd Koninkrijk en in de aan België grenzende staten;

- binnen twee maanden, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in de andere staten, hetzij van Europa, hetzij van de Afrikaanse en Aziatische kust van de Middellandse Zee en van de Aziatische kust van de Zwarte Zee;

.../...

- binnen vijf maanden, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in de staten buiten Europa, aan deze zijde van de zeeengten van Malakka en van Soenda, en aan deze zijde van Kaap Hoorn;

- binnen acht maanden, indien het verlies zich heeft voorgedaan in de staten aan gene zijde van die zeeëngten en aan gene zijde van Kaap Hoorn.

Deze termijnen lopen vanaf de dag waarop de oorspronkelijke verzekerden van hun abandonnement kennis hebben gegeven.

In geval van oorlog ter zee worden de in het eerste lid bepaalde termijnen verdubbeld ten aanzien van de overzeese landen".

Een tweede oplossing kan erin bestaan te refereren aan artikel 55 van het Gerechtelijk Wetboek, dat de termijnen bepaalt voor het verrichten van proceshandelingen ten aanzien van partijen die in België noch woonplaats, noch verblijfplaats, noch gekozen woonplaats hebben. Deze oplossing houdt wel een wijziging ten gronde in.

In dat geval schrijve men : "In geval van herverzekering moeten de herverzekerden het abandonnement ter kennis van de herverzekeraar brengen binnen de termijnen bepaald bij artikel 55 van het Gerechtelijk Wetboek ...".

Uiteraard is de beslissing zaak van de Regering en de Wetgever. Mocht men tot een aanpassing van de termijnen besluiten in de zin van het Gerechtelijk Wetboek, zal een zelfde oplossing best gevolgd worden voor de andere artikelen van het Wetboek van Koophandel waarin eveneens termijnen zijn gesteld

(zie de artikelen 226 en 243 van Boek II). Tevens zal ervoor worden gewaakt dat de Nederlandse en de Franse tekst onderling in overeenstemming zijn.

In noot vermelde men, welke ook de gekozen oplossing is : "Het eerste lid aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

In artikel 241 worden de woorden "de ceux des matelots pour leur loyer" terecht weergegeven door "het recht van de matrozen op loon". De Franse tekst passe men op overeenkomstige wijze aan.

Men voege volgende noot in : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

In artikel 243 worden de termen "aanhouding op last van hogerhand" gebruikt om de woorden "en cas d'arrêt de la part d'une puissance" weer te geven. Dit artikel 243 bevat een nadere regeling van de in artikel 222 bedoelde "aanhouding door een vreemde mogendheid" ("en cas d'arrêt d'une puissance étrangère"). Het lijkt aangewezen in beide artikelen dezelfde termen te bezigen.

Titel VIII.- Hulp- en bergloon.

De woorden "sauvetage" en "sauveteurs" worden in de artikelen die deze titel vormen, nu eens door "berging" en "bergers" dan weer door "hulpverlening" en "helpers" weergegeven. Gelet op de meer specifieke betekenis die de woorden "bergers" en "berging" in scheepstaal hebben, kan het aanbeveling verdienen deze termen, waar mogelijk, consequent te gebruiken.

.../...

Titel IX.- Middelen van niet-ontvankelijkheid en verjaring.

In het tweede lid van artikel 266 schrijve men "uiterlijk niet zichtbaar" in de plaats van "niet uiterlijk zichtbaar".

Titel X.- Binnenschepen.

In de inleidende opmerkingen bij boek II werd reeds gewezen op het gebrek aan eenvormigheid in het benoemen en definiëren van de binnenschepen in de diverse wetten die de scheepvaart en meer in het bijzonder de binnenvaart betreffen. Dit gebrek aan een eenvormige terminologie blijkt al uit het opschrift en de tekst zelf van titel X, die naar luid van de Nederlandse tekst handelt over "binnenschepen", terwijl in het Frans de woorden "des bateaux" zijn gebruikt. In de Franse tekst bestaat verder een discrepantie tussen, enerzijds, de in het opschrift en in de artikelen 271, 272bis, § 3, en 278 gebruikte terminologie "des bateaux" en, anderzijds, de meer precieze in de artikelen 272bis, §§ 1 en 4, en 273 gebruikte termen "bateaux d'intérieur". Dit ontwerp biedt de gelegenheid om de bestaande discrepanties tussen de Nederlandse en de Franse tekst en tussen de Franse teksten onderling weg te werken. In de Franse tekst van het opschrift en van de artikelen 271, 272bis, § 3, en 278 worde het woord "bateau(x)" daarom vervangen door de woorden "bateau(x) d'intérieur".

In de tekst van artikel 271 wordt gesteld dat als binnenschepen worden beschouwd, de vaartuigen gewoonlijk gebruikt of bestemd voor de vaart in "de territoriale wateren".

.../...

De Franse tekst spreekt van "eaux territoriales". In artikel 274 daarentegen is sprake van het vervoer "langs de binnenwateren", in het Frans "par navigation intérieure".

Het is duidelijk dat de uitdrukking "territoriale wateren" tot verwarring kan leiden met het begrip "territoriale zee". Naar luid van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake de territoriale zee en de aansluitende zone van 29 april 1958, goedgekeurd door de wet van 29 juli 1971, wordt als territoriale zee aangemerkt een zeestrook grenzend aan de kust van een land waarvan de breedte berekend wordt vanaf de normale basislijn, dat is vanaf de laagwaterlijn langs de kust zoals die is aangegeven op officieel door de kuststaat erkende, op grote schaal uitgevoerde zeekaarten. Artikel 5 van dit Verdrag bepaalt evenwel dat wateren gelegen aan de landzijde van de basislijn van de territoriale zee deel uitmaken van de binnenwateren (les eaux intérieures) van de Staat. Het lijkt dan ook aangewezen de term "territoriale wateren" te vervangen door "binnenwateren" om aldus zowel de waterlopen in het binnenland als de wateren gelegen aan de landzijde van de basislijn van de territoriale zee weer te geven.

In de inleidende zin van artikel 273, tweede lid, dienen de vermelding "bij de nrs. 1, 2, 3, 4 en 5" te worden vervangen door "bij 1°, 2°, 3°, 4° en 5°" en de woorden "100 belga's" door "500 frank".

De Franse tekst moet in dezelfde zin worden aangepast.

In hetzelfde tweede lid wordt onder a) verwezen naar "artikel 68 van het algemeen politie- en scheepvaartreglement op de door de Staat beheerde waterwegen, zoals het is gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 september 1927, doch met uitsluiting van het negende lid van dat artikel betreffende sommige motorboten". Het negende lid, waarvan sprake, was in werke-

lijkheid het zesde lid van het door het koninklijk besluit van 19 september 1927 gewijzigde artikel 68. Dit besluit werd opgeheven en vervangen door het koninklijk besluit van 15 oktober 1935; het artikel 68 werd vervolgens gewijzigd bij koninklijk besluit van 12 juli 1957. De bepaling van het in de tekst vernoemde negende - lees : zesde - lid van artikel 68, stemt thans overeen met die van het vigerende artikel 68, derde lid, 11°, van het algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Rijk.

Men passe de aangehaalde tekst dan ook aan als volgt : "... bij artikel 68 van het Algemeen Reglement der scheepvaartwegen van het Rijk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 12 juli 1957, met uitsluiting van het derde lid, 11°, met dien verstande ...".

Men vulle de noot aan als volgt : "... 1928 (I); het tweede lid, a), daarna gewijzigd door art. ... van deze wet".

Artikel 274 regelde de overeenkomst van vervoer langs de binnenwateren. In het tweede lid werd bepaald dat de vaststelling van die overeenkomst zou geschieden door alle middelen van recht en namelijk door een cognossement waarop, luidens het vierde lid van het artikel, de regels met betrekking tot het cognossement bij zeevervoer van toepassing waren.

Het vervoer per binnenschip wordt thans geregeld door de wet van 5 mei 1936 betreffende de rivierbevrachting; het cognossement wordt er geregeld in artikel 9. Artikel 274 van Boek II werd opgeheven door artikel 61 van de wet van

.../...

5 mei 1936 met dien verstande evenwel dat de regels inzake cognossement vastgelegd in de artikelen 89 en 90 van Boek II van toepassing blijven op het cognossement door de binnenschipper na de inlading af te leveren.

De opheffing van de eerste drie leden van artikel 274 heeft tot gevolg dat de tekst van het overgebleven vierde lid onleesbaar is geworden.

Om dit te verhelpen stelt de Raad van State voor de tekst van artikel 274 als volgt te redigeren : "De artikelen 89 en 90 van dit boek zijn van toepassing op het cognossement bedoeld in artikel 9 van de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting".

De Franse tekst zal in een gelijke zin worden aangepast.

In artikel 276 worden de Franse termen "les loyers de l'équipage" weergegeven door "het loon van de bemanning". De Franse tekst dient op overeenkomstige wijze te worden aangepast.

Men voege volgende noot in : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

.../...

Boek III. Faillissement, bankbreuk en opschorting van betaling.

Eerste titel - Faillissement.

In artikel 441, 2°, schrijve men, voor meer duidelijkheid : "de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen". De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

In de noot schrijve men : "Het eerste lid, 2°, gewijzigd bij art. 20 van de wet van 17 juli 1975, waarvan de Nederlandse tekst opnieuw is vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983, en bij art. ... van deze wet".

In het laatste lid van artikel 445 wordt rekening gehouden met de impliciete wijziging van de tekst ingevolge artikel 43 van de wet van 16 december 1851 dat alleen de wettelijke, de bedongen en de testamentaire hypotheken erkent. De Franse tekst worde op dezelfde wijze aangepast.

Artikel 453, eerste lid, wordt door artikel 1 van de wet van 28 maart 1985 tot wijziging van de wet van 18 april 1851 betreffende faillissement, bankbreuk en uitstel van betaling (Belgisch Staatsblad 5 april 1985) als volgt vervangen : "Het vonnis van faillietverklaring doet elk beslag ophouden dat ten verzoeke van gewone en niet bevoorrechte schuldeisers op de roerende en onroerende goederen van de gefailleerde is gelegd".

De noot dient als volgt te worden gewijzigd : "Het eerste lid aldus vervangen bij art. 1 van de wet van 28 maart 1985".

.../...

In artikel 463 moet overeenkomstig het enig artikel van de wet van 19 april 1983 tot wijziging van artikel 463 van de wet van 18 april 1851 op het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid worden ingevoegd :

"De rechter-commissaris kan buiten zijn arrondissement alle tot zijn opdracht behorende handelingen verrichten, wanneer hij van oordeel is dat ernstige of dringende omstandigheden zulks vereisen".

Men voege een noot in als volgt : "Het tweede lid ingevoegd bij het enig art. van de wet van 19 april 1983".

Artikel 465, tweede lid, 2°, werd door de wet van 28 maart 1985 als volgt vervangen :

"2° de vonnissen waarbij een uitspraak wordt gedaan over de verzoeken tot hulp voor de gefailleerde en zijn gezin".

Men voege een noot in als volgt : "Het tweede lid, 2°, aldus vervangen bij art. 2 van de wet van 28 maart 1985".

Artikel 467 is opgeheven bij artikel 3 van de wet van 28 maart 1985. Men schrijve bijgevolg :

"Art. 467.-

(...)

Opgeheven bij art. 3 van de wet van 28 maart 1985".

Artikel 469, eerste lid, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, werd vervangen door de volgende bepaling :

.../...

"De griffier van de rechtbank van koophandel zendt onverwijld aan de procureur des Konings en aan de curatoren kennisgeving van de beschikkingen van het vonnis waarbij de verzegeling is bevolen en waarbij de voornoemde curatoren werden benoemd".

Men corrigere de noot als volgt : "Het eerste lid aldus vervangen bij art. 4 van de wet van 28 maart 1985".

In het derde lid van artikel 470 is sprake van een faillissement van een vennootschap onder firma of van "een commanditaire vennootschap". In 1851 bestond de commanditaire vennootschap op aandelen nog niet; het gaat hier zonder twijfel over de gewone commanditaire vennootschap. Men schrijve dus, zoals in boek I, titel IX van het Wetboek van Koophandel (zie de artikelen 2 en 18) "een gewone commanditaire vennootschap".

De noot onder artikel 472 corrigere men als volgt : "... wet van 18 mei 1956, het eerste lid en het 1° van het tweede lid daarna aldus gewijzigd bij art. 12 van de wet van 24 juli 1962; het 1° nadien aldus vervangen ...".

Artikel 481 werd opgeheven bij artikel 5 van de wet van 28 maart 1985. De tekst van het artikel dient bijgevolg te worden geschrapt. Men schrijve dus :

"Art. 481.

(...)

Opgeheven bij art. 5 van de wet van 28 maart 1985".

Het tweede lid van artikel 482 is opgeheven bij artikel 6 van de wet van 28 maart 1985. Men schrappe dit lid en voege in de noot toe wat volgt :

.../...

"Het tweede lid opgeheven bij art. 6 van de wet van 28 maart 1985".

Artikel 7 van de wet van 28 maart 1985 heeft artikel 495 vervangen. De tekst luidt thans als volgt :

"Artikel 495.-
Wanneer de gefailleerde vervolgd wordt wegens eenvoudige of bedrieglijke bankbreuk, wanneer een bevel tot medebrenging of tot aanhouding tegen hem is uitgevaardigd, geeft de procureur des Konings daarvan onverwijld kennis aan de rechter-commissaris".

Men voege volgende noot in :

"Aldus vervangen bij art. 7 van de wet van 28 maart 1985".

Het tweede lid van artikel 498 stelt de tekst vast van de verklaring waarmee de aangifte van de schuldvordering dient te eindigen. De beginwoorden van de oorspronkelijke tekst van de Duitse formule "Ich versichere" werden in het ontwerp vervangen door de woorden "Ich schwöre". Die aanpassing gaat het bestek van het ontwerp te buiten.

In de laatste zin van artikel 501 wordt gesteld dat de rechter-commissaris kan bevelen dat de schuldeiser zijn boeken zal "overleggen"; het geeft aldus het Franse woord "représentation" weer. In de nieuwe Nederlandse tekst van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen, vastgesteld door artikel 13 van de wet van 1 juli 1983, wordt deze term, naar luid van artikel 18, weergegeven door "openlegging" om aan te geven dat de rechter in de loop van een geding inzage kan nemen of laten nemen van het

geheel of een deel van de boekhouding van een koopman ten einde daaruit te nemen hetgeen het geschil betreft. De term "overlegging" wordt in hetzelfde artikel gebruikt wanneer, in zake van faillissement, de mededeling der boekhoudkundige documenten van de gefailleerde (la communication) wordt bevolen. Men vervange bijgevolg de term "overleggen" door het woord "openleggen".

In het derde lid van artikel 509 wordt bepaald dat de termijn voor de bijeenroeping der schuldeisers kan worden verlengd met een dag "per vijf myriameter" afstand tussen de plaats waar de schuldeiser werkelijk woont en de plaats van de vergadering.

Een myriameter is gelijk aan tienduizend meter of tien kilometer. Artikel 5 van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen bepaalt dat de Koning de tabel vaststelt waarin de benaming, de definitie en de symbolen van de wettelijke eenheden worden bepaald, alsmede de regels tot vorming van de veelvouden en delen van die eenheden. In uitvoering van die bepaling heeft de Koning bij koninklijk besluit van 14 september 1970 houdende gedeeltelijke inwerkingtreding van de wet van 16 juni 1970 de namen en symbolen van de decimale veelvouden of delen van eenheden vastgesteld. De aanduiding van een tienduizendvoud van de meeteenheden, uitgedrukt door het voorvoegsel myria-, komt in deze opsomming niet meer voor. De myriameter bestaat dus niet langer als een wettelijk veelvoud van een meeteenheid.

De woorden "per vijf myriameter" worden bijgevolg vervangen door "per vijftig kilometer".

In de noot schrijve men : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

.../...

In artikel 511, derde lid, laatste zin, vervange men de woorden "De curators ondertekenen hun proces-verbaal" door "De curatoren ondertekenen hun verslag".

Het eerste lid van artikel 512 werd impliciet gewijzigd ingevolge de opheffing van artikel 520 bij artikel 44 van de gecoördineerde wetten van 25 september 1946 op het gerechtelijk akkoord. Men passe de Franse tekst in dezelfde zin aan.

Het eerste lid van artikel 513 werd impliciet gewijzigd door artikel 81 van de wet van 16 december 1851. Men passe de Franse tekst in dezelfde zin aan.

In het eerste lid van artikel 518 vervange men de woorden "krachtens het laatste lid van artikel 487" door "krachtens het derde lid van artikel 487".

Artikel 521 werd gewijzigd bij artikel 8 van de wet van 28 maart 1985. In het tweede lid schrappe men dienvolgens de woorden "tot bewaring of".

Men voege volgende noot in : "Aldus gewijzigd bij art. 8 van de wet van 28 maart 1985".

In het derde lid van artikel 533 is de verwijzing naar artikel 519, § 3, terecht verbeterd door een verwijzing naar artikel 519, derde lid. De Franse tekst dient in dezelfde zin te worden aangepast.

In het tweede lid van artikel 534 vervange men het woord "beheerder" door "bestuurder".

.../...

De authentieke, Franse tekst van artikel 535 luidt als volgt :

"Aucun débiteur commerçant ne sera recevable à demander son admission au bénéfice de cession.

Si le failli est déclaré excusable, il demeurera affranchi de la contrainte par corps à l'égard des créanciers de sa faillite, et ne pourra plus être poursuivi par eux que sur ses biens, sauf les exceptions prononcées par les lois spéciales.

S'il n'est pas déclaré excusable, les créanciers rentreront dans l'exercice de leurs actions individuelles tant contre sa personne que sur ses biens".

Uit de opheffingsbepalingen vervat in artikel 4 van de wet van 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom en blijkbaar ook uit de nieuwe wetsbepalingen ter zake van de dwangsom, heeft de Commissie afgeleid dat de tekst van artikel 535 zich mag beperken tot het volgende :

"Aan handeldrijvende schuldenaars kan het voorrecht van boedelafstand niet worden verleend.

Wordt de gefailleerde verschoonbaar verklaard, dan (...) kan hij nog alleen op zijn goederen worden vervolgd (...).

Wordt hij niet verschoonbaar verklaard, dan kunnen de schuldeisers hun eigen rechtsvorderingen opnieuw instellen (...)".

De tekst welke voor het tweede en het derde lid wordt voorgesteld, lijkt noodzakelijkerwijs in te sluiten

.../...

dat de schuldeiser de gefailleerde schuldenaar, in de beoogde hypothese, niet dan op zijn goederen kan vervolgen. Vraag is dan, of er nog reden is om in die bepalingen het onderscheid aan te houden al naar de gefailleerde al of niet verschoonbaar verklaard is.

De voorgestelde tekst lijkt op dit punt aan herziening toe. De Franse tekst zal worden aangepast, overeenkomstig de gekozen oplossing.

In het eerste lid van artikel 536 wordt gesteld dat in geval van ontoereikend actief, de rechtbank van koophandel, op verslag van de rechter-commissaris, zelfs ambtshalve, "de opheffing" van het faillissement kan uitspreken. De bedoeling van deze maatregel, in de Franse tekst "clôture des opérations de faillite" genoemd, is te vermijden dat, wanneer uit de eerste maatregelen van de curator blijkt dat het actief ontoereikend is om de vermoedelijke beheers- en vereffeningskosten van het faillissement te dekken, de procedure verder zou worden gezet met als enig resultaat de toestand van de gefailleerde, zijn schuldeisers en eventuele derden met wie hij een overeenkomst sluit, te verzwaren.

.../...

De term "opheffing" kan de indruk wekken dat aan het faillissement zelf een definitief einde wordt gemaakt. Uit een arrest van het Hof van Cassatie van 17 januari 1939 (Pas. 1939, I, 26) blijkt evenwel dat de maatregel van artikel 536 slechts van voorlopige aard is en dat de staat van faillissement virtueel wordt behouden; de schuldenaar blijft gefailleerde en het verdachte tijdperk blijft bestaan, minstens tegenover de vroegere massa (zie L. Fredericq, Handboek van Belgisch Handelsrecht, IV, 1981, nr. 2326).

In de nederlandstalige rechtsliteratuur worden de bedoelde Franse termen weergegeven door "sluiting (of afsluiting) der werkzaamheden (of verrichtingen) van het faillissement" (zie W. VAN GERVEN, Handels- en economisch recht, I, Ondernemingsrecht, nr. 21; L. Fredericq, o.c., nr. 2326).

Het besluit mag zijn dat het aanbeveling verdient in het eerste lid de woorden "opheffing van het faillissement" te vervangen door "sluiting van de faillissementsverrichtingen" en het derde lid dienovereenkomstig aan te passen.

In artikel 537 vervange men de woorden "De schuldeiser, houder van ..." door de woorden "De schuldeiser van".

Voor artikel 539 wordt volgend tekstvoorstel in overweging gegeven :

"Wanneer de schuldeiser van verbintenissen die door de gefailleerde met andere medeschuldenaars hoofdelijk zijn aangegaan of waarvoor een borg is gesteld, vóór het faillissement een voorschot op zijn schuldvordering ontvangen heeft, wordt deze in de boedel slechts opgenomen ...".

In artikel 545 schrijve men : "... in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers ...".

.../...

De noot moet als volgt worden aangevuld : "... en gewijzigd bij art. ... van deze wet".

De Franse tekst verwijst in het eerste lid van artikel 546 nog naar het 4° van artikel 2102 van het Burgerlijk Wetboek. Het voorrecht en het recht van terugvordering toegekend aan de verkoper van roerende goederen worden thans geregeld door artikel 20, 5°, van de wet van 16 december 1851. De Franse tekst zal ook aangepast worden.

De wet van 14 juli 1976 betreffende de wederzijdse rechten en verplichtingen van echtgenoten en de huwelijksvermogenstelsels heeft de artikelen 553 tot 560 van het Wetboek van Koophandel vervangen door drie nieuwe artikelen, die de gevolgen van het faillissement van een echtgenoot ten opzichte van de andere regelen.

Krachtens artikel 47, § 1, van die wet blijven de vroegere artikelen 553 tot 560 van het Wetboek van Koophandel bij wijze van overgangsmaatregel van kracht tot aan de vereffening van het huwelijksvermogensstelsel, voor echtgenoten die, gehuwd vóór de inwerkingtreding van die wet, een ander stelsel dan de gemeenschap hebben aangenomen dan wel krachtens de wet of een overeenkomst onder de regels van het gemeenschapsstelsel vallen, en overeengekomen zijn het bestaande stelsel ongewijzigd te handhaven.

In het ontwerp is de tekst zowel van de nieuwe als van de vroegere bepalingen opgenomen.

In het derde lid van artikel 561 stelt de Franse tekst "par circulaires chargées à la poste". In het ontwerp is dit weergegeven door "bij een ter post aangetekende brief".

.../...

De eerst aangehaalde woorden werden ingevoegd bij de wet van 18 april 1856. Uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt niet dat aan het woord "circulaires" een bijzondere betekenis moet worden toegekend (Gedr. St., Kamer van Volksvertegenwoordigers, 22 december 1848, nr. 20, blz. 425; Gedr. St., Senaat, 9 april 1850, nr. 66, blz. 306). Het verdient aanbeveling de Nederlandse en de Franse teksten onderling in overeenstemming te brengen.

In het eerste lid van artikel 564 leze men : "... verkoop vorderen; zij zijn verplicht ...".

In het derde lid van artikel 568 is sprake van de pandhoudende schuldeiser die "in het bezit is gesteld door een cognossement of een vrachtbrief".

Vermits het cognossement en de vrachtbrief titels zijn, die aan de houder ervan bepaalde rechten verlenen, schrijve men "in het bezit gesteld van een cognossement of vrachtbrief".

Indien men de voorgestelde formulering "door een cognossement of een vrachtbrief" wenst te behouden, vervolledige men, naar het voorbeeld van artikel 2 van de wet van 5 mei 1872 op het pand, de bepaling als volgt : "... die in het bezit gesteld is van de koopwaren door een cognossement of een vrachtbrief".

In de Franse tekst van artikel 571 wordt bepaald dat "... les curateurs auront la faculté d'exiger la livraison des marchandises en payant le prix convenu entre lui et le failli" (tekst Belgisch Staatsblad, 24 april 1851, blz. 1004). Het laatste zinsdeel van de geciteerde bepaling lijkt niet bijzonder duidelijk te zijn. Uit de samenlezing van de betreffende parlementaire stukken (Gedr. St., Kamer v. Volksv., nr. 20, van 22 december 1848, blz. 448; Parl. Hand.,

Kamer v. Volksv., 28 november 1849, blz. 105 en bijlage, blz. 122; Gedr. St., Senaat, 9 april 1850, nr. 66, blz. 307; Parl. Handelingen, Senaat, 17 mei 1850, blz. 356) blijkt duidelijk dat wordt bedoeld : "le prix convenu entre le vendeur et le failli". De Nederlandse tekst geeft dan ook op passende wijze de bedoeling van de wetgever weer door "de prijs die tussen verkoper en gefailleerde bedongen is". De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

Titel II - Bankbreuk.

In artikel 574, 3°, verwijze men, gelet op de gebrekkige nummering van het Wetboek van Koophandel, naar "artikel 14 van Boek I, titel I". De Franse tekst worde dienovereenkomstig aangepast.

Men stelle de noot als volgt : "Het 3° aldus gewijzigd ingevolge art. 14 van de wet van 15 december 1872 en bij art. ... van deze wet; het 6° ...".

In artikel 577, 1°, schrijve men "de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen".

De voetnoot wordt als volgt aangevuld : "... 1975; de nieuwe Nederlandse tekst opnieuw vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

In artikel 578 is de oorspronkelijke verwijzing naar artikel 60 van het (Franse) Strafwetboek vervangen door een verwijzing naar de artikelen 60 en 67 van het (Belgisch) Strafwetboek van 1867. Hierdoor rijst het probleem van de strafbare deelneming aan bedrieglijke bankbreuk. In een noot onder artikel 578 wijst J. Ronse erop dat artikel 60 alleen medeplichtigen kende, terwijl het Belgisch Strafwetboek in ruimere vormen van strafbare deelneming voorziet. Meer bepaald stelt hij :

"De deelnemingsvormen, bij art. 578 W.Kh. aangeduid als vormen van medeplichtigheid aan bedrieglijke bankbreuk in de zin van de Franse wet, komen in het Belgisch S.W. voor als vormen van daderschap (nl. de uitlokking wordt vermeld in art. 66) en van medeplichtigheid (nl. de andere deelnemingsvormen worden in art. 67 vermeld).

In de bestraffing van de bedrieglijke bankbreuk wordt door de Belgische wet voorzien bij art. 489 S.W. Krachtens de algemene beginselen (art. 100) zijn art. 66 en 67 S.W. toepasselijk op de misdrijven omschreven in Boek II van het S.W., en derhalve ook op art. 489" (Wetboek van Koophandel, Story-Scientia)".

Aldus komt hij tot het besluit dat, gezien de ruimere draagwijdte van de artikelen 66 en 67 van het Strafwetboek, de bepaling van artikel 578 van het Wetboek van Koophandel volledig overbodig is geworden; hij neemt aan dat het artikel impliciet is opgeheven sinds de inwerkingtreding van de artikelen 66, 67 en 100 van het Strafwetboek.

Het Hof van Cassatie deelt deze mening evenwel niet (Cass. 30 juni 1964, Pas. 1964, I, 1169).

Indien, in navolging van die rechtspraak, de tekst van artikel 578 behouden blijft, dient erop gewezen dat in de Nederlandse tekst alleen sprake is van "medeplichtig", terwijl artikel 66 van het Strafwetboek betrekking heeft op het mededaderschap en artikel 67 op de medeplichtigheid.

Artikel 81 van het Wetboek der Zegelrechten heeft de tekst van het eerste lid van artikel 585 impliciet gewijzigd. Die wijziging is in de Nederlandse tekst tot uitdrukking gebracht. De Franse tekst dient in dezelfde zin te worden aangepast.

Het past de noot aan te vullen als volgt : "... en art. ... van deze wet".

.../...

Titel III.- Eerherstel.

In de Franse tekst van artikel 587, derde lid, is sprake van "papiers publics". In zijn advies over het ontwerp dat de algemene wet inzake douane en accijnzen is geworden, heeft de Raad van State met betrekking tot deze termen doen opmerken : "Les mots "papiers publics" devraient être remplacés par le mot "journaux" comme à l'article 1265 du Code judiciaire" (Belgisch Staatsblad, 21 december 1977, blz. 11.444).

In de Franse tekst vervange men dan ook de woorden "papiers publics" door "journaux".

Titel IV.- Uitstel van betaling.

In fine van het tweede lid van artikel 593 wordt verwezen naar het "vorige lid". Het ware beter die woorden te vervangen door "het eerste lid" en de Franse tekst dienovereenkomstig aan te passen.

Ingevolge artikel 9 van de wijzigingsbepalingen van artikel 3 van de wet van 10 oktober 1967, waarbij het ambt van pleitbezorger is afgeschaft, werd het derde lid van artikel 594 impliciet gewijzigd. De Nederlandse tekst houdt daarmee rekening; het is aangewezen deze aanpassing ook in de Franse tekst door te voeren.

In het vierde lid van artikel 600 schrijve men het cijfer 60 voluit.

In tegenstelling met artikel 535 wordt in het eerste lid van artikel 604 geen rekening gehouden met de impliciete wijziging van deze bepaling ingevolge de afschaffing van de

.../...

lijfsdwang door artikel 4 van de wet van 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom.

Gelet op de tekst welke voor artikel 535 door de Commissie is voorgesteld, lijken in de eerste zin van het eerste lid de woorden "de persoon of" en in de tweede zin de woorden "lijfsdwang of" te moeten worden geschrapt. De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

Men voege volgende noot in :

"Het tweede lid aldus gewijzigd ingevolge art. 4 van de wet van 31 januari 1980".

Overeenkomstig de terminologie gebruikt in de eerste drie leden van het artikel, lijkt het aangewezen in het vierde lid, 1°, van artikel 607 de Franse woorden "la décision de révocation du sursis" eveneens weer te geven door "de beslissing tot herroeping van de opschorting".

Voor een vlottere leesbaarheid vervange men in artikel 610 de woorden "strekkende om" door "die ertoe strekken om".

In dit artikel wordt in de Nederlandse tekst rekening gehouden met de impliciete wijzigingen die volgen, eensdeels, uit artikel 81 van het Wetboek der zegelrechten, en, anderdeels, uit artikel 290 van het Wetboek der registratierechten. De Franse tekst dient op overeenkomstige wijze te worden aangepast.

.../...

B. WET VAN 5 MEI 1936 OP DE BINNENBEVRACHTING.

In artikel 53 vervange men "voor liggen en/of varen" door "voor liggen of varen".

In het eerste, het derde en het vierde lid van artikel 57 vervange men "niet uiterlijk zichtbaar" door "uiterlijk niet zichtbaar".

C. WETTEN VAN 29 JUNI 1887 EN 10 AUGUSTUS 1946 OP HET GERECHTELIJK AKKOORD, GECOORDINEERD BIJ HET BESLUIT VAN DE REGENT VAN 25 SEPTEMBER 1946.

In het ontwerp wordt in artikel 4 rekening gehouden met de impliciete wijziging van dit artikel ingevolge de afschaffing van het ambt van referendaris bij de rechtbank van koophandel door artikel 1, § 1, van de opheffingsbepalingen van artikel 2 van de wet van 10 oktober 1967. De Franse tekst dient in dezelfde zin te worden aangepast.

Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 5.

In de nieuwe Nederlandse tekst van artikel 27 wordt rekening gehouden met de impliciete opheffing van het vierde lid van het artikel ingevolge artikel 25 van de opheffingsbepalingen van artikel 2 van de wet van 10 oktober 1967 en de impliciete wijziging van het zevende lid ingevolge artikel 9 van de wijzigingsbepalingen van artikel 3 van dezelfde wet. De Franse tekst dient in dezelfde zin te worden aangepast.

In artikel 32, vierde lid, verwijst de tekst naar "de bepalingen van de wet van 20 mei 1846 op de detailverkoop van nieuwe koopwaren bij openbare veiling".

.../...

De wet van 20 mei 1846 is opgeheven bij artikel 76, 1, van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken. Thans vallen de openbare verkopen onder de toepassing van de artikelen 44 tot 50 van de wet van 14 juli 1971.

Voorgesteld wordt het vierde lid van artikel 32 als volgt te vervangen :

"De artikelen 44 tot 50 van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken zijn op de verkoop van bovenbedoelde goederen niet van toepassing".

De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

Onder artikel 32 voege men de volgende noot in :

"Het vierde lid aldus gewijzigd ingevolge de art. 44 tot 50 en 76 van de wet van 14 juli 1971 en door art. ... van deze wet".

D. WET VAN 2 APRIL 1965 BETREFFENDE DE NATIONALITEIT VAN ZEESCHEPEN EN DE TEBOEKSTELLING VAN ZEESCHEPEN EN BINNENSCHEPEN.

Geen opmerkingen.

E. WET VAN 5 JUNI 1928 HOUDENDE HERZIENING VAN HET TUCHT- EN STRAFWETBOEK VOOR DE KOOPVAARDIJ EN ZEEVISSERIJ.

In het ontwerp wordt terecht rekening gehouden met de impliciete wijziging van de laatste zin van artikel 4 ingevolge artikel 259 van de wet van 19 mei 1960. Men wijzige de Franse tekst in die zin.

In de voorlaatste rubriek behoude men evenwel de term "het Rijk", zo niet heeft de laatste rubriek op dat punt geen zin.

De impliciete wijziging die uit artikel 259 van de wet van 19 mei 1960 is gevolgd, is eveneens verwerkt in artikel 30. De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

Het eerste lid van artikel 47 vormde oorspronkelijk het tweede lid van artikel 44 van de wet van 5 juni 1928; dit lid is verplaatst door artikel 1 van de wet van 19 april 1934.

Voorgesteld wordt de noot als volgt te corrigeren : "Het eerste lid verplaatst ... ".

De impliciete wijziging van het eerste lid van artikel 48 ingevolge artikel 259 van de wet van 19 mei 1960 zal ook in de Franse tekst verwerkt worden.

De alsnog vigerende tekst van artikel 51 verwijst naar artikel 7 van de wet van 4 augustus 1890, die luidde als volgt :

"Seront punis d'une amende de 50 à 200 francs, sans préjudice, s'il y a lieu, à l'application des peines comminées par les articles 269 à 274 du code pénal, ceux qui se seront refusés ou opposés aux visites, aux inspections ou à la prise d'échantillons par les agents investis du droit de rechercher et de constater les infractions aux lois et règlements relatifs à l'objet de la présente loi.

En cas de récidive dans les deux ans de la dernière condamnation pour l'infraction prévue par le § 1er du présent article, le tribunal pourra élever l'amende jusqu'à 500 francs et prononcer un emprisonnement de huit jours à deux mois".

.../...

De wet van 4 augustus 1890 werd opgeheven door artikel 17 van de wet van 20 juni 1964 betreffende het toezicht op voedingswaren of -stoffen en andere produkten, die op haar beurt werd opgeheven door de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten.

De door artikel 7 van de wet van 4 augustus 1890 geregelde materie valt thans onder de toepassing van artikel 16 en, wat de herhaling betreft, van artikel 17, § 2, van de wet van 24 januari 1977. Deze luiden als volgt :

"Art. 16. Onverminderd de toepassing van de straffen gesteld bij de artikelen 269 tot 274 van het Strafwetboek wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie maanden en met geldboete van honderd frank tot tweeduizend frank of met een dezer straffen alleen, hij die niet toestemt in of zich verzet tegen de bezoeken, de inspecties of de monsternemingen verricht door de ambtenaren en beambten die gemachtigd zijn om overtredingen van deze wet en van de besluiten, ter uitvoering van deze wet genomen, op te sporen en vast te stellen.

Art. 17. § 1. ...

§ 2. In geval van herhaling binnen drie jaar na een veroordeling wegens een misdrijf omschreven bij deze wet of bij ter uitvoering van deze wet vastgestelde besluiten, kan de straf worden verdubbeld".

Voorgesteld wordt de verwijzing aan de thans geldende reglementering aan te passen. Men corrigere daartoe de tekst als volgt : " ... gesteld bij de artikelen 16 en 17, § 2, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere produkten". De Franse tekst dient dienovereenkomstig te worden aangepast.

.../...

Men voege de volgende noot in : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

De impliciete wijziging van het 2° van artikel 71 volgt uit artikel 259 van de wet van 19 mei 1960. Zij dient eveneens in de Franse tekst tot uiting te komen.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 72, eerste lid, 2° en 3°, en tweede lid, artikel 74, vierde lid, en artikel 75, eerste lid.

De Franse tekst verwijst in het tweede lid van artikel 75 naar artikel 198 van het Wetboek van Strafvordering, dat als volgt luidt : "De procureur des Konings is gehouden binnen vijftien dagen na de uitspraak een uittreksel uit het vonnis te doen toekomen aan de procureur-generaal".

Uit de context blijkt dat artikel 193 van het Wetboek van Strafvordering is bedoeld, waarin wordt gesteld wat volgt : "Indien het feit strafbaar is met een criminele straf, kan de rechtbank terstond het bevel tot bewaring of het bevel tot aanhouding verlenen; zij verwijst de beklaagde naar de bevoegde onderzoeksrechter". De Franse tekst zal in die zin worden verbeterd.

Men vulle de noot aan als volgt : " ... het tweede lid aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Ook artikel 78 werd impliciet gewijzigd ingevolge artikel 259 van de wet van 19 mei 1960. De aanpassingen die in de nieuwe Nederlandse tekst dienvolgens werden aangebracht, zullen in de Franse tekst moeten worden doorgevoerd.

Dezelfde opmerking dient te worden geformuleerd bij de artikelen 80, 81 en 82.

.../...

In artikel 85, tweede lid, wordt gesteld dat het bedrag ingehouden van wedden en lonen van vissers, wordt gestort in het Steun- en Voorzorgsfonds van de Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisserij.

De Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisserij was opgericht door de artikelen 18 tot 25 van de wet van 30 december 1929 betreffende de vergoeding der schade voortspruitend uit de arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden.

Deze wet is opgeheven door artikel 104, 2° van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Ingevolge artikel 58, § 1, van die wet heeft het Fonds voor arbeidsongevallen thans tot taak "de schadeloosstelling inzake de arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden te verzekeren".

Men vervange dus de woorden "gestort in het Steun- en Voorzorgsfonds van de Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisserij" door de woorden "gestort in het Fonds voor arbeidsongevallen". De Franse tekst zal eveneens aangepast worden.

De noot verbetere men als volgt : "Het tweede lid ... wet van 7 april 1953 en ingevolge de artt. 58 en 104 van de wet van 10 april 1971".

In het tweede lid van artikel 86 werden, overeenkomstig het Gerechtelijk Wetboek, de woorden "de werkrechtersraad" vervangen door "de arbeidsrechtbank". De Franse tekst zal dienovereenkomstig worden aangepast.

.../...

III. AANPASSINGEN VAN DE FRANSE TEKST.

De tekstvoorstellen welke hierna volgen, moeten gelezen worden in het licht van de opmerkingen welke boven in dit advies zijn gemaakt, in voorkomend geval met het overeenstemmend voorbehoud.

A. WETBOEK VAN KOOPHANDEL.

"Artikel ... § 1. In de Franse tekst van het Eerste Boek van het Wetboek van Koophandel worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in titel I, artikel 4, gewijzigd bij de wet van 8 april 1965, worden de woorden "ou, à défaut de tribunal de commerce, au greffe du tribunal civil" geschrapt;

2° in titel I, artikel 10, gewijzigd bij de wet van 30 april 1958, wordt het woord "Elle" vervangen door de woorden "La femme mariée";

3° in titel V wordt artikel 79, ingevoegd bij het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935 en gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 70 van 30 november 1939, vervangen door de volgende bepalingen :

"Article 79. Les dispositions des articles 75, § 2, 75bis et 76 ne sont pas applicables aux achats et aux ventes de fonds publics de l'Etat belge ou garantis par celui-ci, des Communautés ou des Régions ou garantis par celles-ci, (de la colonie ou garantie par celle-ci), ni de la Société Nationale des Chemins de fer belges et de la Société Nationale des Chemins de fer vicinaux, ni aux achats et aux ventes de titres d'emprunt des provinces ou des communes belges, des agglomérations ou des fédérations des communes belges et du Crédit communal

.../...

de Belgique, lorsque l'achat ou la vente sont faits par l'Etat, par les Communautés ou par les Régions, par la Caisse d'amortissement ou par les établissements d'intérêt public qui seront déterminés par arrêté royal";

4° in titel V, artikel 110, worden de woorden "d'une infraction au présent arrêté" vervangen door de woorden "d'une infraction à l'arrêté royal n° 84 du 30 janvier 1935";

5° in titel VIIbis, artikel 12, wordt het tweede lid door de volgende bepaling vervangen : "Ce règlement est arrêté pour les chemins de fer et les chemins de fer vicinaux concédés par leur organe d'administration, avec l'approbation du ministre qui a les chemins de fer et les chemins de fer vicinaux dans ses attributions";

6° in titel VIIbis, artikel 14, worden de woorden "sur les chemins de fer de l'Etat, par une loi spéciale ou en vertu de cette loi" geschrapt;

7° in titel VIIbis, worden in het aanvullend artikel, dat artikel 47 wordt, het eerste lid geschrapt en in het tweede lid de woorden "Le gouvernement" en "des diligences et des messageries" respectievelijk vervangen door de woorden "Le Roi" en "les moyens de transport des personnes et des marchandises";

8° in titel X, artikel 10, tweede lid, worden de woorden "dans le cas du § 1er de l'article 12" vervangen door de woorden "dans le cas de l'article 12, alinéa 1er";

9° in titel XI, artikel 40, worden de woorden "l'article 1769 du Code civil" vervangen door de woorden "l'article 21 de la loi du 4 novembre 1969 relative au bail à ferme";

.../...

§ 2. In de Franse tekst van Boek II van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in titel I, artikel 12, tweede lid, worden de woorden "dont l'un est exempt de timbre" en "exempte du timbre" geschrapt;

2° in titel I, artikel 14, tweede lid, worden de woorden "exempt du timbre" geschrapt;

3° in titel I, artikel 35, worden in het tweede lid de woorden "sur papier libre" en in het vierde lid de woorden "dont l'un est exempt du timbre" geschrapt;

4° in titel I, artikel 43, wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling : "Le registre de dépôts ainsi que le registre matricule sont cotés et paraphés, à chaque feuillet par premier et dernier, par un agent à désigner par le Ministre des Finances";

5° in titel II, artikel 46, § II, tweede lid, worden de woorden "de 280 belgas ou 1.400 francs" vervangen door de woorden "de 1.400 francs";

6° in titel II, artikel 50, eerste lid, worden de woorden "de 280 belgas ou 1.400 francs" vervangen door de woorden "de 1.400 francs";

7° in titel II, artikel 63, worden de woorden "Les acquits de payement ou à caution des douanes" vervangen door de woorden "Les documents requis par la législation sur les douanes et accises";

.../...

8° in titel II, artikel 65, worden de woorden "par les quatre articles précédents" vervangen door de woorden "par les articles 61, 63 et 64";

9° in titel II, artikel 91, A, eerste lid, worden de woorden "de la colonie" geschrapt;

10° in hetzelfde artikel, A, § IV, 5°, eerste lid, worden de woorden "à 3.500 belgas ou 17.500 francs" vervangen door de woorden "à 17.500 francs";

11° in titel III, artikel 113, tweede lid, worden de woorden "le dernier paragraphe de l'article 111" vervangen door de woorden "l'article 111, alinéa 2";

12° in titel III, artikel 114, worden de woorden "du jour où le navire a fait voile" vervangen door de woorden "du jour du départ du navire";

13° in titel III, wordt artikel 116 vervangen door de volgende bepaling "Les marchandises chargées sont affectées à l'exécution des conventions des parties";

14° in titel III, artikel 118, worden de woorden "d'un plus grand port" vervangen door de woorden "d'une plus grande capacité de chargement";

15° in titel III, artikel 140, tweede lid, worden de woorden "les certificats de visite au départ" vervangen door de woorden "le certificat de navigabilité";

16° in titel III, artikelen 163 en 164, wordt het woord "experts" vervangen door het woord "dispacheurs";

.../...

17° in titel V, artikel 185, wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling : "L'endossement est soumis aux règles prévues par les lois relatives à la lettre de change et au billet à ordre";

18° in titel VI, wordt artikel 228 vervangen door de volgende bepaling : (zie de bijzondere opmerking bij artikel 228 van de Nederlandse tekst van Boek II, titel VI, van het Wetboek van Koophandel);

19° in titel VI, artikel 241, worden de woorden "de ceux des matelots pour leur loyer et leur rapatriement" vervangen door de woorden "des droits des marins à la rémunération et au rapatriement";

20° het opschrift van titel X wordt vervangen door het volgende opschrift : "Titre X. Des bateaux d'intérieur";

21° in titel X, artikel 271, wordt het woord "bateaux" en de woorden "les eaux territoriales" respectievelijk vervangen door de woorden "bateaux d'intérieur" en "les voies d'eau intérieures";

22° in titel X, artikel 272bis, § 3, wordt het woord "bateaux" vervangen door "bateaux d'intérieur";

23° in titel X, artikel 273, tweede lid, eerste volzin, wordt de vermelding "aux n°s 1, 2, 3, 4 et 5" vervangen door "aux 1°, 2°, 3°, 4° et 5°"; in hetzelfde tweede lid worden de woorden "100 belgas" en "tel qu'il est modifié par l'arrêté royal du 19 septembre 1927, mais à l'exclusion du 9e alinéa de cet article concernant certains bateaux à moteur" respectievelijk vervangen door de woorden "500 francs" en "modifié par l'arrêté royal du 12 juillet 1957, à l'exclusion de l'alinéa 3, 11°,";

24° in titel X, artikel 274, worden de eerste drie leden geschrapt; het vierde lid wordt gewijzigd als volgt : "Les articles 89 et 90 du présent livre sont applicables au connaissement prévu par l'article 9 de la loi du 5 mai 1936 sur l'affrètement fluvial".

25° in titel X, artikel 276, worden de woorden "Les loyers de l'équipage" vervangen door de woorden "La rémunération de l'équipage";

26° in titel X, artikel 278, wordt het woord "bateaux" vervangen door de woorden "bateaux d'intérieur".

§ 3. In de Franse tekst van Boek III van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 440, worden de woorden "les gérants" vervangen door de woorden "les administrateurs";

2° in artikel 441, 2°, gewijzigd bij de wet van 17 juli 1975, worden de woorden "la loi relative" vervangen door de woorden "la loi du 17 juillet 1975 relative";

3° in artikel 445, vierde lid, worden de woorden "ou judiciaire" geschrapt;

4° in artikel 470, derde lid, worden de woorden "ou en commandite" vervangen door de woorden "ou en commandite simple";

5° in artikel 496, tweede lid, worden de woorden "par une circulaire recommandée" vervangen door de woorden "par une circulaire recommandée à la poste";

.../...

6° in artikel 500, vierde lid, worden de woorden "par lettre chargée à la poste" vervangen door de woorden "par lettre recommandée à la poste";

7° in artikel 509, derde lid, worden de woorden "par cinq myriamètres" vervangen door de woorden "par cinquante kilomètres";

8° in artikel 512, eerste lid, worden de woorden "Sauf ce qui est statué à l'article 520" geschrapt;

9° in artikel 513, eerste lid, worden de woorden "ou dispensés d'inscription" geschrapt;

10° in artikel 518, eerste lid, worden de woorden "en vertu du dernier paragraphe de l'article 487" vervangen door de woorden "en vertu de l'article 487, alinéa 3";

11° in artikel 533, derde lid, worden de woorden "à l'article 519, § 3" vervangen door de woorden "à l'article 519, alinéa 3";

12° in artikel 535 ... (zie de opmerking onder artikel 535);

13° in artikel 536, eerste lid, worden de woorden "contre la personne et les biens du failli" geschrapt;

14° in artikel 545 worden de woorden "de la loi concernant la protection de la rémunération des travailleurs" vervangen door de woorden "de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs";

.../...

15° in artikel 546, eerste lid, worden de woorden "par le n° 4 de l'article 2102 du Code civil" vervangen door de woorden "par l'article 20, 5°, de la loi du 16 décembre 1851";

16° in artikel 561, tweede lid, worden de woorden "circulaires chargées à la poste" vervangen door de woorden "circulaires recommandées à la poste";

17° in artikel 571 worden de woorden "le prix convenu entre lui et le failli" vervangen door de woorden "le prix convenu entre le vendeur et le failli";

18° in artikel 574, 3°, worden de woorden "à l'article 69" vervangen door de woorden "à l'article 4 du livre ler, titre ler";

19° in artikel 577, 1°, gewijzigd bij de wet van 17 juli 1975, worden de woorden "la loi relative" vervangen door de woorden "la loi du 17 juillet 1975 relative";

20° in artikel 585, eerste lid, worden de woorden "sur papier libre et" geschrapt;

21° in artikel 587, derde lid, worden de woorden "papiers publics" vervangen door het woord "journaux";

22° in artikel 593, tweede lid, worden de woorden "déterminées au paragraphe précédent" vervangen door de woorden "déterminées à l'alinéa ler";

23° in artikel 594, derde lid, worden de woorden "elle devra être signée par un avoué près de cette cour" geschrapt;

24° in artikel 604, eerste lid, worden de woorden "la personne ou" en "La contrainte par corps ou" geschrapt;

.../...

25° in artikel 610 worden de woorden "sans qu'il soit nécessaire de les faire revêtir préalablement de la formalité du timbre ou de l'enregistrement" geschrapt ".

B. GECOORDINEERDE WETTEN OP HET GERECHTELIJK AKKOORD.

"Artikel ... In de Franse tekst van de wetten op het gerechtelijk akkoord, gecoördineerd op 25 september 1946, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 4 worden de woorden "le référendaire ou" geschrapt;

2° in artikel 5 worden de woorden "du référendaire ou" geschrapt;

3° in artikel 27 wordt het vierde lid opgeheven; in het vijfde lid worden de woorden "en outre" geschrapt en in het zevende lid worden de woorden "signifiée à l'avoué de l'appelant" vervangen door de woorden "signifiée à l'appelant";

4° in artikel 32 wordt het vierde lid vervangen door de volgende bepaling : "Les articles 44 à 50 de la loi du 14 juillet 1971 sur les pratiques du commerce ne sont pas applicables aux ventes précitées de biens mobiliers".

C. WET VAN 5 JUNI 1928 HOUDENDE HERZIENING VAN HET TUCHT- EN STRAFWETBOEK VOOR DE KOOPVAARDIJ EN ZEEVISSERIJ.

"Artikel ... In de Franse tekst van de wet van 5 juni 1928 houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en zeevisserij worden de volgende wijzigingen aangebracht :

.../...

1° in artikel 4 wordt het laatste lid vervangen door de volgende bepalingen :

"Les expressions "à l'étranger" et "ports étrangers" désignent tout endroit situé hors du Royaume. Les expressions "Royaume" et "eaux ou ports du royaume" désignent la Belgique et les eaux ou ports belges";

2° in artikel 30 worden de woorden "de la métropole ou de la colonie" geschrapt;

3° in artikel 48, eerste lid, worden de woorden "dans la colonie, sans en aviser le commissaire maritime ou" geschrapt;

4° in artikel 51 worden de woorden "des peines édictées par l'article 7 de la loi du 4 août 1890" vervangen door de woorden "des peines prévues à l'article 16 et à l'article 17, § 2, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits";

5° in artikel 71, 2°, worden de woorden "Aux commissaires maritimes des ports du Congo et" geschrapt;

6° in artikel 72, eerste lid, 2°, worden de woorden "dans un port de la colonie ou" en de woorden "au commissaire maritime colonial ou" geschrapt;

7° in hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, worden de woorden "ou éventuellement au commissaire maritime colonial" geschrapt;

8° in hetzelfde artikel, tweede lid, worden de woorden "les commissaires maritimes des ports de la colonie ou" geschrapt;

.../...

9° in artikel 74 wordt het vierde lid opgeheven;

10° in artikel 75 worden de woorden "ou aux tribunaux de la colonie" geschrapt en de woorden "l'article 198" vervangen door de woorden "l'article 193";

11° in artikel 78, eerste lid, worden de woorden "ou de la colonie" en "ou au commissaire maritime de la colonie" geschrapt;

12° in hetzelfde artikel, tweede lid, worden de woorden "ou, si le coupable est un indigène du Congo, et s'il y a possibilité, dans un port de la colonie. Le procureur du roi de la colonie, après avoir au besoin, complété l'instruction, fera, s'il le juge nécessaire, arrêter le prévenu et, suivant le cas, le fera poursuivre devant les tribunaux de la colonie ou le renverra dans un port de la métropole." geschrapt;

13° in artikel 80 worden de woorden "dans un port de la colonie ou" en "du commissaire maritime colonial ou" geschrapt;

14° in artikel 81, eerste en tweede lid, worden de woorden "du Royaume et de la colonie" en "du Royaume ou de la colonie" geschrapt;

15° in hetzelfde artikel wordt het derde lid opgeheven;

16° in hetzelfde artikel, vierde lid, worden de woorden "par le commissaire maritime de la colonie ou" geschrapt;

17° in artikel 82 worden de woorden "du Royaume et de la colonie" en "Les commissaires maritimes de la colonie et" geschrapt;

18° in artikel 85, tweede lid, gewijzigd bij de wet van 7 april 1953, worden de woorden "au Fonds de secours et de prévoyance de la Caisse commune de la pêche maritime" vervangen door de woorden "au Fonds des accidents du travail";

19° in artikel 86 worden de woorden "au conseil de prud'hommes" vervangen door de woorden "au tribunal du travail".

I. OBSERVATIONS GENERALES.

1. Le but premier du projet de loi est d'établir un texte néerlandais authentique des dispositions du Livre Ier - à l'exception des titres VIII et IX -, du Livre II et du Livre III du Code de Commerce qui sont antérieures à l'entrée en vigueur de la loi d'égalité du 18 avril 1898 (1). Dans le souci de réaliser un ensemble de textes qui soit juridiquement et linguistiquement fondé, les auteurs du projet ont également, comme il est d'usage en la matière, vérifié du point de vue de la terminologie et de la forme les dispositions postérieures à cette date, et ils les ont dotées d'un nouveau texte néerlandais.

Il n'a pas été touché à la division du Code de Commerce ni à la numérotation de ses articles. Le Code continue donc de se présenter comme un ensemble assez peu cohérent. Il faut reconnaître cependant qu'un réaménagement et une rénumération des articles du Code eussent dépassé le cadre d'un projet visant à l'introduction ou l'établissement d'un texte néerlandais.

2. Outre le texte néerlandais du Code de Commerce tel qu'il vient d'être spécifié, le projet comporte un nouveau texte néerlandais :

- de la loi du 5 juin 1928 portant révision du Code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime;

.../...

---

(1) Les titres VIII et IX du Livre Ier du Code de Commerce ont trait, le premier aux lettres de change et aux billets à ordre, le second aux sociétés commerciales; les textes néerlandais de ces dispositions ont été établis respectivement par la loi du 10 juillet 1964 et la loi du 16 mai 1983.

- de la loi du 5 mai 1936 sur l'affrètement fluvial;
- des lois coordonnées sur le concordat judiciaire;
- de la loi du 2 avril 1965 relative à la nationalité des navires de mer et l'immatriculation des navires de mer et des bateaux d'intérieur, limité toutefois aux articles ler, 2, 13 et 14, les autres articles ayant déjà été incorporés dans le Code de Commerce sous forme de dispositions modificatives.

Les auteurs du projet se sont manifestement efforcés de mettre le texte néerlandais de ces lois en concordance terminologique et linguistique avec le texte néerlandais qui est proposé pour le Code de Commerce. Le projet ne permet toutefois pas de déterminer si l'intention est d'incorporer ces lois dans le Code de Commerce ou de les conserver en tant que lois autonomes.

L'une et l'autre de ces solutions sont praticables. Il est toutefois évident que, s'il s'agissait d'incorporer ces lois dans le Code de Commerce, le projet devrait être complété par une disposition en ce sens, qui indiquerait de manière précise l'endroit où il est proposé de les insérer.

Les dispositions de la loi du 5 mai 1936 sur l'affrètement fluvial pourraient, par exemple, être incluses sous la forme d'un titre XI dans le Livre II du Code de Commerce, celles des lois coordonnées sur le concordat judiciaire sous la forme d'un titre Ier-bis dans le Livre III de ce Code et celles des articles ler, 2, 3, 13 et 14 de la loi du 2 avril 1965 relative

.../...

à la nationalité des navires de mer et l'immatriculation des navires de mer et des bateaux d'intérieur, sous la forme d'un chapitre Ier-bis du titre Ier du Livre II de ce Code.

Il est fort douteux qu'une place adéquate puisse être trouvée dans ce Code pour la loi du 5 juin 1928 portant révision du Code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime, qui a été adoptée en même temps que la loi, également datée du 5 juin 1928, portant réglementation du contrat d'engagement maritime. Ces deux lois avaient été conçues comme un tout (Doc. Sénat 1925-1926, n° 237). Logiquement, on ne s'attend pas à les voir figurer, ni l'une ni l'autre, dans le Code de Commerce.

3. Il y a connexité du point de vue de la langue et de la terminologie entre, d'une part, la loi du 5 juin 1928 portant révision du Code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime et, d'autre part, la loi du 5 juin 1928 portant réglementation du contrat d'engagement maritime. Dès lors que l'on prévoit un nouveau texte néerlandais pour la première de ces lois, il faudrait aussi, semble-t-il, en prévoir un pour la seconde.

4. Les textes néerlandais soumis pour avis reflètent l'état de la législation au 1er janvier 1982. Dans les observations qui suivent, il a été tenu compte, pour des motifs compréhensibles, des modifications législatives qui sont intervenues après cette date mais avant le 1er juillet 1985. Dans l'article en projet qui établit le texte néerlandais, il faudra par conséquent remplacer la date du 1er janvier 1982 par celle du 1er juillet 1985.

.../...

Il serait souhaitable que les textes néerlandais qui sont issus des modifications légales ultérieures visées ci-dessus et qui ont été englobés dans le présent avis soient soumis à la Commission chargée de l'élaboration du texte néerlandais de la Constitution, des codes et des lois et arrêtés principaux, appelée ci-après la Commission, qui a élaboré les textes néerlandais présentés par le présent projet.

5. Selon l'article en projet qui établit le texte néerlandais, il a été tenu compte, dans les textes néerlandais soumis à l'avis du Conseil d'Etat, des modifications et adjonctions légales expresses.

L'examen de ces textes a révélé que, dans divers articles, il a également été tenu compte de certaines modifications et adjonctions légales implicites.

L'équivalence des textes néerlandais et français de la loi est consacrée actuellement par l'article 7 de la loi du 31 mai 1961 relative à l'emploi des langues en matière législative, à la présentation, à la publication et à l'entrée en vigueur des textes légaux et réglementaires. Cette équivalence tout autant que la sécurité juridique exigent que les deux textes soient en parfaite concordance. Il conviendra dès lors d'adapter le texte français, ainsi qu'il sera proposé dans la suite de l'avis.

Il est d'usage, lorsque le texte français est adapté de manière expresse, que la note qui accompagne l'article correspondant du texte néerlandais fasse référence à l'article de la loi qui modifie le texte français. Si l'adaptation du texte est suffisamment éloquente par elle-même, on peut se passer d'une telle note.

6. Le projet réunit en un article unique la disposition qui introduit le texte néerlandais authentique du Code de Commerce et celle qui établit un nouveau texte néerlandais pour les quatre lois précitées.

En l'occurrence, cette manière de procéder ne paraît guère indiquée.

Il y a tout d'abord les options que le Gouvernement aura à prendre à la suite des observations générales 2 et 3. Ensuite, il vaudrait mieux que l'établissement du texte néerlandais et l' adaptation du texte français soient groupés loi par loi. Enfin, il est plus conforme aux règles suivies lors de l'élaboration d'une loi que le texte néerlandais de chaque loi soit arrêté par un article distinct. On peut ajouter que cette méthode facilitera en tout cas les références ultérieures aux nouveaux textes.

Certaines options préalables devant être prises, le Conseil d'Etat n'est pas en mesure de faire des propositions précises pour la rédaction du projet de loi.

Quant à la formulation de l'intitulé, il va sans dire qu'elle doit concorder avec le contenu du projet de loi.

7. Dans les textes néerlandais soumis au Conseil d'Etat, il convient de faire précéder le chiffre indiquant l'ordre des articles par le mot "artikel".

.../...

II. OBSERVATIONS PARTICULIERES.

A. CODE DE COMMERCE.

Livre premier - Du commerce en général.

Titre premier - Des commerçants.

Il résulte du texte de l'article 1er proposé par la Commission que sont considérés comme commerçants ceux qui exercent des actes commerciaux et "daarvan hun hoofdberoep of een bijberoep maken" (et qui en font leur profession principale ou une profession accessoire). En ce qui concerne la seconde condition, le texte néerlandais ne contient pas d'équivalent pour l'expression "profession habituelle" qui figure dans le texte français de la disposition. Les termes "profession habituelle" remontent à la version originelle du Code de Commerce napoléonien de 1807 et ont été maintenus tels quels tant par la loi du 15 décembre 1872 que par la loi du 3 juillet 1956.

La plupart des auteurs considèrent que la qualification "habituelle" n'ajoute rien à la notion de "profession"; elle peut, au contraire, être source de confusion :

> "Le mot "habituelle" est une pure redondance, - d'ailleurs fâcheuse, car elle est de nature à provoquer des erreurs. La profession ne se confond pas avec l'habitude : la répétition d'actes de commerce indépendants l'un de l'autre suffit à créer une habitude mais non une profession, celle-ci impliquant une activité inspirée par un mobile général identique ... .

.../...

D'autre part, l'adjectif "habituel" n'ajoute rien au sens du mot profession; ce serait une erreur, par exemple, d'en déduire qu'il faudrait, pour l'acquisition de la qualité de commerçant, une répétition d'actes commerciaux suffisamment importante et prolongée ... - opinion d'ailleurs inconciliable avec celle, généralement admise, d'après laquelle un commerçant acquiert cette qualité dès le moment où il commence son exploitation ... (J. Van Ryn, Principes de droit commercial, t. I, 1954, n° 97; dans le même sens Les Novelles, Droit commercial, I, n° 500, P. Coppens, Cours de droit commercial, Premier volume, p. 48; L. Fredericq, Handboek van Belgisch Handelsrecht, t. I, 1976, n° 129; A. Cloquet, Les concordats et la faillite, in Les Novelles, IV, 1985, n° 61).

La suppression de ce terme peut néanmoins créer entre les textes néerlandais et français une discordance qui pourrait conduire à des interprétations jurisprudentielles divergentes. L'argument a d'autant plus de poids que certaine jurisprudence fait intervenir le caractère "habituel" de la profession comme critère pour qualifier une personne physique ou morale de commerçant ou non. Selon cette jurisprudence, ne peut être réputé commerçant celui qui exerce des actes commerçiaux sans répétition suffisante pour qu'il y ait habitude. (Tribunal du Commerce de Bruxelles, 9 mars 1969, Revue pratique des sociétés, 1970, 175; Tribunal du Commerce de Gand, 28 octobre 1969, Belgische Rechtspraak in handelszaken, 1970, I, 147; Tribunal d'arrondissement d'Arlon, 28 février 1978, Journal des Tribunaux, 1978, 421).

Si le Gouvernement suit la proposition de la Commission, il ne faut en aucun cas en déduire que la disposition légale intéressée se trouverait modifiée quant à son contenu. En revanche, si le mot "gewoon" (habituel) est conservé conformément au texte français, il y aura lieu d'adapter également le texte de l'article 2bis, alinéa ler, in fine.

.../...

A l'alinéa premier de l'article 2, les mots "soit en nature, soit après les avoir travaillées et mises en oeuvre" sont rendus par "om die, al dan niet na bewerking of verwerking ... hetzij in dezelfde staat". Ces mots recouvrent en partie le même contenu. Il est proposé de supprimer les mots "hetzij in dezelfde staat".

Dans le même alinéa, il est question en outre de "het verbruik ervan te verhuren" (en louer ... l'usage). Conformément à l'article 1709 du Code civil, le louage des choses implique toujours qu'une partie cède à l'autre la jouissance d'une chose. Les mots "om het gebruik ervan" peuvent dès lors être supprimés sans inconvénient.

L'alinéa 1er peut alors être formulé comme suit :

"Onder daden van koophandel verstaat de wet : elke aankoop van voedingsmiddelen en koopwaren om die, al dan niet na bewerking of verwerking, te verkopen of te verhuren".

A l'alinéa 5 du même article, le texte néerlandais fait correspondre aux mots "agences, bureaux d'affaires" le mot "zaakwaarneming" (gestion).

Selon les articles 1372 et suivants du Code civil, la gestion est un acte par lequel une personne gère volontairement l'affaire d'autrui, soit que le propriétaire connaisse la gestion, soit qu'il l'ignore. Cet acte est qualifié de quasi-contrat, lequel, même en dehors de tout contrat, fait naître des obligations envers un tiers et quelquefois des engagements réciproques des deux parties (article 1371 du Code civil).

Il est caractéristique des "agences" et "bureaux d'affaires" - termes habituellement rendus en néerlandais, jusqu'à présent, par "agentschappen" et "zakenkantoren" - qu'ils s'occupent des affaires d'autrui moyennant une rémunération et dans un esprit de lucre (Cass., 12 mars 1981, Rechtskundig Weekblad 1981-1982, 1751; voir également L. Van Bunnen, note sous Tribunal de première instance, Anvers, 15 octobre 1970, Journal des Tribunaux 1971, 150) et qu'ils offrent et louent leurs services à cet effet au public (Président du Tribunal de Commerce de Bruxelles, 8 février 1971, Belgische Rechtspraak in Handelszaken, 1971, 528; J. Van Ryn et J. Heenen, Principes de droit commercial, I, 2e édition, n° 380). Leur intervention suppose toujours un concours de volontés entre parties.

Il est préférable, dès lors, d'utiliser les mots "agentschappen, zakenkantoren".

A l'article 4, il y a lieu d'écrire dans l'alinéa premier " ... achttien jaar ...".

A l'alinéa ler, 2°, de cet article, il a été tenu compte à juste titre de la modification implicite résultant de l'article 73 du Code judiciaire qui a organisé un tribunal de commerce dans chaque arrondissement judiciaire.

Il est recommandé dès lors d'adapter le texte français dans le même sens et de supprimer in fine du 2°, les mots "ou, à défaut de tribunal de commerce, au greffe du tribunal civil".

.../...

Dans les alinéas 3 et 4 de l'article 8, tant le mot "délibération (du conseil de famille)" que le mot "décision" sont rendus par les mots "het besluit". Par analogie avec la terminologie utilisée dans le Code civil (notamment dans les articles 448, 458, 483) et dans le Code judiciaire (voir notamment les articles 569 et 1232 et suivants), il y aurait lieu, pour assurer l'uniformité de la terminologie juridique, d'utiliser de préférence le terme "beslissing".

A l'alinéa 3, il convient dès lors d'écrire :

"De beslissing van de familieraad wordt ... . Zij wordt dadelijk uitgevoerd ...".

Dans la dernière phrase de l'alinéa 4, il y a lieu d'écrire :

"Die beslissing wordt ...".

Lorsqu'il a abrogé l'alinéa 1er de l'article 10 par l'article 7, § 10, de la loi du 30 avril 1958, le législateur a omis d'adapter le texte de l'alinéa 2.

Le texte néerlandais proposé a correctement réparé cette omission en faisant débuter la disposition par les mots "de gehuwde vrouw".

Le texte français gagnerait à être adapté dans le même sens.

.../...

Titre III. - Des livres de commerce.

Les articles 20 à 24 de ce titre ont été remplacés par l'article 18 de la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises. La loi du 1er juillet 1983 modifiant la loi du 17 juillet 1975 a également établi un nouveau texte néerlandais de ces dispositions.

Par conséquent, il y a lieu de compléter les notes sous les articles 20 à 24 comme suit :

"Aldus vervangen ... wet van 17 juli 1975; de nieuwe Nederlandse tekst vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

Titre V. - Des bourses de commerce, agents de change et courtiers.

Le Titre V du Livre premier a été remplacé par la loi du 30 décembre 1867. Le nouveau titre comprenait les articles 61 à 68 inclusivement. Après la modification de l'article 63 par l'article 1er de la loi du 11 juin 1883, le titre fut coordonné par arrêté royal du 25 juillet 1883; il fut, par la suite, modifié à nouveau par les arrêtés royaux n° 9 du 15 octobre 1934 et n° 56 du 30 décembre 1934. Ces deux arrêtés furent rapportés par l'arrêté royal n° 84 du 30 janvier 1935, qui en même temps abrogea les articles 61 à 63 inclusivement et inséra dans le Code les articles 64bis et 69 à 118 inclusivement.

Pour ce motif, il convient de rectifier la note concernant ce titre de la manière suivante :

" ... De artt. 64bis en 69 tot 118 zijn daarna eraan toegevoegd bij art. II van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

Dans les notes sous les articles 64bis et 69 à 118 il y a lieu, par conséquent, d'écrire : "Ingevoegd bij ..." au lieu de "Aldus vervangen bij ...".

Il y a lieu d'adapter la note sous l'article 65 comme suit : " ... wet van 17 juli 1975; de nieuwe Nederlandse tekst vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

Dans le texte soumis au Conseil d'Etat, les dispositions des articles 71, 72, 114, 115, 116, 117 et 117bis ont été adaptées aux modifications qui résultent des articles 2, 4, 15, 2° et 16, de l'arrêté royal n° 61 du 10 novembre 1967 modifiant le titre V du Livre Ier du Code de Commerce.

Aux termes de l'article 17, alinéa 2, 2°, de cet arrêté, "les articles 2, 4 et 15, 2°, ainsi que l'article 16, dans la mesure où il abroge les dispositions relatives au cautionnement prévues aux articles 115, alinéas 2 et 3, 116, alinéa 2, 117 et 117bis du titre V du livre Ier du Code de Commerce, sortiront (toutefois) leurs effets deux mois après la publication au Moniteur belge des statuts de la Caisse de garantie des agents de change".

.../...

A ce jour, ces statuts n'ont été ni approuvés ni publiés. En attendant, les articles 71, 72, 114, 115, 116 et 117 doivent être repris tels qu'ils sont toujours en vigueur, après que le texte en aura été adapté par la Commission.

Le rétablissement de ces articles dans leur forme actuelle implique, sous la réserve bien entendu, d'une adaptation des textes par la Commission :

1° en ce qui concerne l'article 71,

a) qu'il y a lieu d'ajouter à l'alinéa 1er, 3°, in fine, la phrase suivante :

" ... Zij moeten echter, tot op het tijdstip dat zij de vijfentwintigjarige leeftijd bereiken, een zekerheid stellen ten tweevoudigen bedrage van die voorzien sub 8°";

b) qu'à l'alinéa 1er, 8°, il y a lieu de remplacer le texte proposé par la disposition suivante :

"8° een zekerheid stellen, hetzij in geld, hetzij in Belgische Staatsfondsen of in door de Belgische Staat gewaarborgde fondsen, ..., in obligaties van de Belgische provincies of gemeenten, in obligaties van het Belgisch Gemeentekrediet, van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, of in alle andere door de Minister van Financiën nader te bepalen effecten".

.../...

c) qu'il faut ajouter les alinéas 2 à 7 :

"De zekerheid van de wisselagent moet een werkelijke waarde hebben van 150.000 frank op de beurs te Brussel , 100.000 frank op de beurs te Anrwerpen, en 50.000 frank op de beurzen te Gent en te Luik. Die van de wisselagentcorrespondent bedraagt een derde van die sommen.

Het bedrag van de zekerheid, te stellen door de wisselagent en de wisselagentcorrespondent bij de beurzen die later zouden opgericht worden, zal door het koninklijk besluit tot oprichting worden bepaald.

De zekerheid wordt in de Nationale Bank van België neergelegd voor rekening van de Deposito- en Consignatiekas. Zij mag eerst worden teruggehaald zes maanden nadat de agent de uitoefening van zijn beroep gestaakt heeft.

Zij wordt, bij voorkeur, aangewend tot waarborg van de beroepsverbintenissen van de agent.

De Deposito- en Consignatiekas geeft de beurscommissie kennis van elk verzet of beslag onder derden dat ten laste van de zekerheid wordt gedaan.

Toegang tot de beurs kan worden ontzegd aan de wisselagent tegen wien het beslag onder derden bekrachtigd werd".

.../...

d) que la note doit être rédigée comme suit :

"Aldus ingevoegd bij art. 11 van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935, het 1° van het eerste lid vervangen bij art. 1 van de wet van 3 april 1980, het 3° vervangen bij art. 1, a, van het koninklijk besluit nr. 70 van 30 november 1939, het 5°aldus vervangen bij het enige art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935"

2° en ce qui concerne l'article 72,

a) qu'il y a lieu d'ajouter les dispositions des alinéas 4, 5 et 6 :

"De wisselagent, die op de lijst van een tweede beurs ingeschreven is, moet, uit dien hoofde, een zekerheid stellen die bepaald is op de helft van de zekerheid voorzien voor de inschrijving op de lijst van die beurs, zonder dat evenwel het totaal bedrag van de door die wisselagent gestorte zekerheden minder kan bedragen dan de hoogste van bedoelde zekerheden.

Die wisselagent, die ingeschreven is bij een beurs en die, bovendien, achteraan op de lijst van één of meer andere beurzen als wisselagent-correspondent ingeschreven is, moet uit dien hoofde geen zekerheid stellen.

Die wisselagent-correspondent die achteraan op de lijst van verschillende beurzen ingeschreven is, moet enkel de hoogste zekerheid stellen".

b) qu'il y a lieu de supprimer dans la note, les mots "het vierde, het vijfde en het zesde lid opgeheven bij artikel 4 van het koninklijk besluit nr. 61 van 10 november 1967".

.../...

3° en ce qui concerne l'article 114,

a) qu'il y a lieu de compléter le texte proposé par un alinéa 2 et un alinéa 3, rédigés comme suit :

"Zij moeten echter binnen zes maanden na het in werking treden van dit besluit, de bij bedoeld artikel voorgeschreven zekerheid stellen, behoudens door de beurscommissie toegestane vrijstelling of vermindering.

Dezelfde vrijstelling of vermindering kan voor de inschrijvingen op een tweede beurs worden toegestaan door de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord".

b) qu'il y a lieu dans la note de supprimer les mots "het tweede en het derde lid opgeheven bij artikel 15, 2°, van hetzelfde koninklijk besluit".

4° en ce qui concerne l'article 115,

a) que le texte doit être rétabli intégralement comme suit :

"Artikel 115. De gedelegeerden die vóór het van kracht worden van de grendelwet van 28 december 1931 als zodanig ingeschreven waren, kunnen, indien zij het vóór 31 december 1935 aanvragen, worden ingeschreven op de lijst der wisselagenten of achteraan op deze lijst als wisselagent-correspondent zonder het wetenschappelijk examen te hebben ondergaan.

.../...

De Minister van Financiën kan, de beurscommissie gehoord, hun de toelating geven slechts een zekerheid te stellen die lager is dan deze bij artikel 71 voorgeschreven, zonder dat de vermindering echter meer dan de helft zal mogen bedragen.

De beambten van handelaars in openbare fondsen, die sedert meer dan vijf jaren vóór de grendelwet van 28 december 1931 in vaste en geregelde dienst waren, kunnen van het door artikel 71 voorziene wetenschappelijk examen worden ontslagen door de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord. Het verzoek om van het examen ontslagen te worden moet vóór 31 december 1935 worden gedaan. Op het ogenblik van hun toelating in hoedanigheid van wisselagent of van wisselagent-correspondent zullen zij van de Minister van Financiën, de beurscommissie gehoord, de toelating kunnen bekomen een mindere zekerheid te stellen dan die bij artikel 71 voorgeschreven, zonder dat echter die vermindering de helft overschrijdt".

b) qu'il y a lieu d'écrire dans la note :

"Ingevoegd bij art. 11 van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935; het tweede lid gewijzigd en het derde lid vervangen bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935".

.../...

5° en ce qui concerne l'article 116,

a) qu'il y a lieu d'ajouter à nouveau les quatre premiers alinéas :

"Artikel 116. De handelaars in openbare fondsen of deviezen die, reeds vóór het in werking treden van de grendelwet van 28 december 1931 hun handel uitoefenen, kunnen, zelfs indien zij gevestigd zijn op een afstand van minder dan 25 kilometer van een stad waar een openbare fondsen- en wisselbeurs bestaat en de proeftijd voorzien bij artikel 71 niet hebben gedaan en het bij artikel 71 voorziene wetenschappelijk examen niet hebben afgelegd, achteraan op de lijst van de wisselagenten als wisselagent-correspondent worden ingeschreven.

Zij kunnen hun inschrijving als wisselagenten bekomen, indien zij een driejarige proeftijd als gedelegeerde hebben volbracht. Te dien einde worden zij ontheven van het wetenschappelijk examen doch zij moeten het beroepsexamen afgelegd hebben.

De Minister van Financiën kan hun, de beurscommissie gehoord, vrijstelling of vermindering verlenen van de verplichting de bij artikel 71 voorziene zekerheid te stellen.

De bepalingen van dit artikel zijn niet toepasselijk op de handelaars van vreemde nationaliteit tenzij indien zij sedert ten minste vijftien jaren in België verblijven".

.../...

b) qu'il y a lieu de rédiger la note comme suit :

"Ingevoegd bij art. 11 van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935; het tweede lid ingevoegd bij art. 1, k, van het koninklijk besluit nr. 70 van 30 november 1939; het derde lid, oorspronkelijk tweede lid, vervangen bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935; het vierde lid aldus vervangen bij art. 11 van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

6° en ce qui concerne l'article 117,

a) qu'il y a lieu de réinsérer le texte suivant :

"Artikel 117. De Minister kan aan de personen of maatschappijen die op het ogenblik van het van kracht worden van de grendelwet van 28 december 1931 het beroep van bankier uitoefenden, vrijstelling of vermindering verlenen van de verplichting de in artikel 75 voorziene zekerheid te storten".

b) qu'il y a lieu de remplacer la note comme suit :

"Ingevoegd bij art. 11 van het koninklijk besluit nr. 84 van 30 januari 1935".

7° en ce qui concerne l'article 117bis,

a) qu'il y a lieu de réinsérer la disposition suivante :

"Artikel 117bis. Al de vrijstellingen of verminderingen

.../...

van zekerheid kunnen, in geval van misbruik, door de Minister van Financiën worden ingetrokken, de beurscommissie gehoord".

b) qu'il y a lieu de modifier la note comme suit : "Ingevoegd bij het enig art. van het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935".

On remarquera toutefois que le rétablissement de ces articles dans la rédaction qui est toujours en vigueur créera une discordance entre l'article 71, 8°, et l'article 95, alinéa 3, qui renvoie à la disposition de l'article 71, 8°, telle qu'elle sera applicable après l'entrée en vigueur des statuts de la Caisse de garantie.

On pourrait envisager de rassembler les textes néerlandais des articles 71, 72, 114, 115, 116, 117 et 117bis proposés par la Commission, sous l'intitulé "Bepalingen van kracht na de bekendmaking van de goedgekeurde statuten van de Waarborgkas van de wisselagenten", d'insérer ces textes à la fin du Livre Ier, titre V, et de les faire adopter par les Chambres législatives.

Dans le projet, la dénomination de la personne morale de droit public instituée par l'article 71bis est changée de "Waarborgkas van de wisselagenten" en "Waarborgfonds van de wisselagenten". Cette dénomination peut sans doute se justifier du point de vue linguistique. Il a cependant été communiqué au Conseil d'Etat que le projet de statuts de la Caisse de garantie, actuellement examiné par les commissions des bourses, prévoit la création d'un "Waarborgfonds" (Fonds de garantie) dans le patrimoine de la Caisse. Ce fonds serait alimenté par la partie des droits de commission que les agents de change et agents de change correspondants sont tenus de verser à la Caisse de garantie conformément à l'article 45, alinéa 3; les interventions financières de la Caisse dans l'apurement des engagements d'un membre seraient prélevées en priorité sur ce Fonds de garantie.

.../...

Pour éviter toute confusion, il paraît dès lors indiqué de conserver la dénomination de "Waarborgkas". La suite du texte de l'article doit être adapté en conséquence.

Dans les articles 71bis à 80 et dans la suite du projet (notamment dans les articles 103, 107, 108), les mots "bourses du Royaume" sont rendus tantôt par "beurzen van het Rijk" tantôt par "Belgische beurzen". Il est recommandé d'utiliser une formule uniforme.

Le paragraphe 5, alinéa 1er, mentionne les "regeringscommissarissen". Renseignements pris, il apparaît que deux commissaires du Gouvernement sont désignés actuellement, l'un auprès des bourses de Bruxelles, d'Anvers et de Gand, l'autre auprès de la bourse de Liège. Le Gouvernement aura à décider s'il entend maintenir la situation existante. Dans ce cas, le mot "regeringscommissarissen" peut être conservé dans le paragraphe 5, alinéa 1er, de l'article 71 bis, et le texte français sera adapté de la même manière.

A l'alinéa 2 du paragraphe 5, il convient d'écrire "raad van bestuur".

Il y a lieu de compléter la note sous l'article 71bis comme suit : "... 1967; het eerste lid van § 5 aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Aux termes de l'article 74, alinéa 4,il est interdit aux agents de change et aux agents de change correspondants de faire "le service financier d'un Etat, d'une province, d'une commune ...". Le Gouvernement aura à examiner si, étant donné la réforme des institutions, il ne serait pas indiqué d'étendre cette disposition au service financier des Communautés et des Régions. Dans l'affirmative, il faudra adapter les textes néerlandais et français.

.../...

Le cautionnement visé à l'alinéa 3 de l'article 78 , sert évidemment de cautionnement pour les donneurs d'ordre. Il y a lieu, par conséquent, de remplacer les mots "jegens hen" par "jegens de opdrachtgevers".

La disposition de l'article 79 n'est plus conforme à la législation actuellement en vigueur.

Tout d'abord, l'article concerne la vente et l'achat de "effecten van of gewaarborgd door de Belgische Staat" (fonds publics de l'Etat belge ou garantis par celui-ci). Aux termes de l'article 14 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, les Communautés et les Régions peuvent contracter des emprunts et émettre des emprunts publics. Il est permis de se demander si le régime particulier de l'article 79 ne doit pas être étendu, d'une part, à l'achat et à la vente d'emprunts émis par une Communauté ou une Région, et d'autre part, à l'achat ou à la vente de fonds publics par une Communauté ou une Région.

La disposition de l'article 79 s'applique en outre à l'achat et à la vente de fonds publics "van of gewaarborgd door de kolonie" (de la colonie ou garantis par celle-ci).

Il ressort des renseignements recueillis qu'il n'est plus coté en bourse qu'un seul emprunt à lots de la colonie (1888-1988), dont le remboursement, conformément à l'article 2262 du Code civil, peut être réclamé pendant 30 ans à partir de la dernière échéance. Le Gouvernement devra examiner si, compte tenu de cette situation, les mots cités peuvent être supprimés dès à présent.

.../...

Par suite de la modification implicite résultant de l'article 259 de la loi fondamentale du 19 mai 1960 relative aux structures du Congo les mots "door de Kolonie" peuvent être supprimés dans la dernière phrase de l'article .

L'article 79 vise également l'achat et la vente de titres d'emprunt des "Belgische provincies of gemeenten" (des provinces ou des communes belges). Aux termes de l'article 50, § 2, alinéa ler, de la loi du 26 juillet 1971 organisant les agglomérations et les fédérations de communes les agglomérations et les fédérations peuvent également émettre des emprunts. Il appartiendra au Gouvernement d'examiner s'il convient, pour être complet, d'ajouter les "agglomeraties of federaties van gemeenten" (les agglomérations et les fédérations de communes) à l'énumération susvisée.

Enfin, il est à signaler que la loi du 2 août 1955 a remplacé le Fonds de l'amortissement de la dette publique par la Caisse d'amortissement, qui est une administration du Ministère des Finances "chargée de recevoir et d'utiliser les dotations ordinaires destinées, conformément aux lois et contrats d'emprunt, au rachat ou au remboursement de la dette publique" (article ler). Il y a lieu, dès lors, de remplacer les mots "het fonds tot delging der Staatsschuld" par "de Amortisatiekas".

Compte tenu de ce qui précède, le Conseil d'Etat suggère le texte ci-dessous :

"Artikel 79.-

De bepalingen van de artikelen 75, § 2, 75bis en 76 gelden niet voor de koop en de verkoop van effecten van of gewaarborgd door de Belgische Staat, van of gewaarborgd door de Gemeenschappen en de Gewesten (van of gewaarborgd door de kolonie), van de Nationale Maatschappij van Belgische

.../...

Spoorwegen en van Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, noch voor de koop en de verkoop van stukken van leningen van Belgische provincies, gemeenten, agglomeraties of federaties van gemeenten en van het Gemeentekrediet van België, wanneer de koop of de verkoop wordt gedaan door de Staat, de Gemeenschappen, de Gewesten, door de Amortisatiekas of door andere bij koninklijk besluit aan te wijzen instellingen van openbaar nut".

Si cette suggestion est suivie, il conviendra d'adapter le texte français en ce sens et de compléter la note sous le texte néerlandais de l'article 79 par les mots : "... en bij art. ... van deze wet".

Conformément à la terminologie employée dans l'article 89, il paraît indiqué, dans un souci d'uniformité, de remplacer dans l'article 86 les mots "de werkzaamheden" par "de bijeenkomsten".

A l'article 88, alinéa 2, deuxième phrase, il serait plus correct d'écrire : "deze kan die vertegenwoordigingsbevoegheid opdragen ...".

A la fin de l'article 110, le texte néerlandais mentionne expressément l'arrêté royal auquel le texte français officiel fait référence ("au présent arrêté"). Le texte gagne ainsi en clarté. Il est recommandé d'adapter le texte français dans le même sens.

La note sera complétée comme suit : "... wet van 10 juli 1969 en bij art. ... van deze wet".

.../...

Titre VIIbis;- Du contrat de transport

L'alinéa 2 du texte de l'article 12 s'énonce comme suit :

> "Ces règlements seront arrêtés par le Ministre des Chemins de fer, postes et télégraphes, pour les chemins de fer de l'Etat. Ils le seront, pour les chemins de fer concédés et pour les chemins de fer vicinaux, par leur administration et sous l'approbation du Ministre".

Cette disposition date de 1891 et tient compte de la division, à l'époque, des chemins de fer en chemins de fer de l'Etat et en chemins de fer privés concédés. Lors de la création de la Société nationale des chemins de fer belges par la loi du 23 juillet 1926, l'Etat a repris toutes les concessions qui existaient encore et en a confié l'exploitation à la Société nationale. Ensuite, il a conféré à la Société le droit d'exploiter tous les chemins de fer lui appartenant (article 7 des statuts originels). Conformément à l'article 16 de la loi du 18 juillet 1926, le droit de fixer les règlements et les tarifs appartient au conseil d'administration de la S.N.C.B., sous le contrôle du Ministre qui a les Chemins de fer dans ses attributions.

En ce qui concerne les chemins de fer vicinaux ceux-ci ont été, en exécution de l'article 2 de la loi du 24 juin 1885, concédés pour une durée indéterminée à la société nationale des chemins de fer vicinaux. Les règlements et les tarifs sont fixés par le conseil d'administration de la Société sous le contrôle du Gouvernement.

Tant le texte néerlandais que le texte français de l'alinéa 2 de l'article 12 doit, par conséquent être

.../...

adapté à la législation en vigueur. Le Conseil d'Etat propose le texte suivant :

"Dat reglement wordt voor de concessiehoudende spoorwegen en buurtspoorwegen vastgesteld door hun beheersorgaan, onder goedkeuring van de Minister tot wiens bevoegdheid de Spoorwegen en de Buurtspoorwegen behoren".

Dans la note, il convient d'écrire : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Les observations précédentes s'appliquent également à l'alinéa 1er de l'article 14 qu'il y a lieu d'adapter comme suit :

"Artikel 14.-

De vervoerprijzen en -voorwaarden worden voor de concessiehoudende spoorwegen en buurtspoorwegen bepaald door hun beheersorgaan, ...".

L'alinéa 3 de l'article 14 a été mentionné à tort dans le texte néerlandais. L'article originel comportait quatre alinéas dont le deuxième et le troisième s'énonçaient comme suit :

> "Tout arrêté approuvant ou modifiant les prix et les conditions des transports ne peut être mis à exécution que quinze jours après sa publication au Moniteur. Toutefois ce délai sera au minimum de trois mois pour tout relèvement de tarif, sauf dispositions contraires dans les actes de concession.
>
> Les deux délais peuvent être réduits à vingt-quatre heures, lorsqu'il s'agit de transports internationaux".

.../...

L'article 1er de la loi du 30 décembre 1918 a remplacé les dispositions des alinéas 2 et 3 par une seule disposition :

> "Les disposition qui font l'objet des deuxième et troisième alinéas de l'article 14, chapitre II, § 1, (le paragraphe étant mentionné improprement) de la loi du 25 août 1891 .... sont remplacées par :
>
> "Tout arrêté approuvant ou modifiant les prix de conditions peut être mis à exécution quarante-huit heures après sa publication au Moniteur".

Cette disposition fut à son tour remplacée par l'article 2 de la loi du 3 juillet 1964.

L'alinéa 3 a donc été implicitement abrogé. Dans le texte néerlandais, il y a lieu par conséquent de supprimer les mots : "Ter zake van internationaal vervoer kan de termijn worden verkort tot vierentwintig uren".

La note sera modifiée comme suit : "Het tweede en het derde lid aldus vervangen bij art. 1 van de wet van 30 december 1918 en tot één lid samengevoegd. Dit tweede lid aldus vervangen bij art. 2 van de wet van 3 juli 1964".

Le titre VIIbis se termine par un article additionnel. En vue d'un usage plus aisé du Code, il est recommandé de poursuivre la nummérotation. Le "Aanvullend artikel" (article additionnel) devient dans ce cas "Artikel 47" (article 47).

L'alinéa 1er de cet article est une simple disposition abrogatoire qui peut être supprimée sans inconvénients.

.../...

Dans l'alinéa 2, il y a lieu de remplacer les mots "De Regering" par "De Koning".

Dans le même alinéa, les mots "des diligences et des messageries" ont été rendus à juste titre par "vervoermiddelen voor personen of goederen". Les lois ultérieures qui ont réglé le transport de personnes ou de choses, notamment l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 relatif aux transports rémunérés de voyageurs par route effectués par autobus et par autocars, plus particulièrement les articles 30 et 31, et la loi du 1er août 1960 relative au transport rémunéré de choses par véhicules automobiles, plus particulièrement les articles 1er, 6 et 7, n'ont pas abrogé l'alinéa 2.

Il y a lieu d'adapter le texte français en conséquence.

Dans la note, il convient d'écrire : "De nummering ingevoegd bij deze wet; het eerste lid opgeheven en het tweede lid gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titre IX.- Des sociétés commerciales.

Le texte néerlandais de ce titre, tel qu'il avait été modifié et complété de manière expresse jusqu'au 31 décembre 1980, a été établi par l'article 1er de la loi du 26 mai 1983 (Moniteur belge du 19 janvier 1984). Dans la note sous l'intitulé, il y a lieu d'écrire par conséquent : "Zie de wet van 26 mei 1983 tot vaststelling van de Nederlandse tekst en tot aanpassing van de Franse tekst van het Wetboek van Koophandel, Eerste boek, titel IX".

.../...

Titre X.- Des assurances en général.

L'article 10, alinéa 2, renvoie à juste titre à l'article 12, alinéa 1er. Il y a lieu d'adapter le texte français dans le même sens.

Titre XI.- De quelques assurances terrestres en particulier.

L'article 1er de la loi du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux a remplacé les articles 1763 à 1788octies du Code civil par de nouvelles dispositions qui n'ont pas suivi l'ancien ordre des articles du Code.

Les dispositions de l'article 1769 du Code civil auquel se réfère l'article 40, ont été reprises dans une large mesure par l'article 21 de la loi du 4 novembre 1969. Il convient dès lors d'écrire à la fin de l'article 40 : "... overeenkomstig artikel 21 van de wet van 4 november 1969 die op de pacht betrekking heeft, slechts vorderen ...". Dans un souci de lisibilité, l'intitulé de cette loi n'est pas mentionné intégralement dans cette proposition.

Afin de maintenir la concordance entre le texte néerlandais et le texte français, il y a lieu de modifier également ce dernier.

Il convient d'ajouter la note suivante :"Aldus gewijzigd door art. ... van deze wet".

.../...

Livre II.- De la navigation maritime et de la navigation intérieure.

Le Code de Commerce définit à l'article 1er du livre II, la notion "zeeschip" (navire) et à l'article 271 du même livre, la notion "binnenschip" (bateau). Ces définitions valent pour l'application des règles relatives à la navigation établies par le Code de Commerce; elles ne coincident toutefois pas toujours avec les définitions de ces termes données par d'autres lois concernant la navigation.

Déjà dans des avis précédents, le Conseil d'Etat a souligné le manque d'uniformité terminologique des lois et arrêtés relatifs à la navigation. Notamment, dans l'avis du 9 avril 1963 sur le projet devenu par la suite la loi du 2 avril 1965 relative à la nationalité des navires de mer et l'immatriculation des navires de mer et des bateaux d'intérieur (Doc. Sénat, 1963-1964, n° 336/1, p. 24), le Conseil d'Etat a fait observer que l'article 1er,1°, de la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure, donne du terme "binnenschip" (bateau) une autre définition que celle qu'en donne l'article 271 du livre II du Code de Commerce.

Ainsi, à titre d'exemple, on rencontre également des dénominations différentes ou des définitions divergentes du terme "navire" (zeeschip) dans la loi du 3 novembre 1967 sur le pilotage des bâtiments de mer, dans la loi du 5 juin 1972 sur la sécurité des navires et dans la loi du 24 novembre 1975 approuvant la Convention

.../...

sur le règlement international pour prévenir les abordages en mer du 20 octobre 1972.

L'établissement du texte néerlandais du Code de commerce offre l'occasion de définir les notions de "zeeschip" (navire) et "binnenschip" (bateau) de manière uniforme.

Titre Ier.- Des navires et autres bâtiments de mer.

L'article 81 du Code des droits de timbre abroge toutes les dispositions légales concernant le droit de timbre, à l'exception des dispositions résultant de conventions internationales. Par l'effet de cette disposition, l'article 12, alinéa 2, l'article 14, alinéa 2, l'article 35, alinéas 2 et 4 et l'article 43, alinéa 2, ont été implicitement modifiés.

Le texte français de ces dispositions doit être adapté de la même manière.

Dans la version originelle, la dernière phrase de l'alinéa 2 de l'article 43 est formulée comme suit :

> "Ils sont cotés et paraphés, à chaque feuillet par premier et dernier, par l'un des juges du tribunal de commerce dans le ressort duquel le bureau de la conservation est établi".

Le texte néerlandais rend cette disposition de la manière suivante :

> "... elk blad genummerd en geparafeerd en het eerste en het laatste als zodanig gemerkt, door een van de rechters van de rechtbank van koophandel in wier gebied het hypotheekkantoor gevestigd is".

.../...

L'article unique de l'arrêté royal du 14 juillet 1933 concernant la cote et le paraphe de certains registres des conservateurs des hypothèques et des receveurs de l'enregistrement et des domaines, pris en exécution de la loi du 17 mai 1933, exclut l'intervention des juges du tribunal de commerce dans ces actes. Il dispose notamment ce qui suit :

> "Par modification à l'article 4 de la loi du 22 pluviôse, an VII, relative aux ventes publiques et aux enchères d'objets mobiliers, à l'article 131 de la loi du 16 décembre 1851 sur les privilèges et hypothèques, à l'article 23 de la loi du 17 décembre 1851 sur les droits de succession et de mutation par décès, à l'article 16 de la loi du 15 avril 1884 sur les prêts agricoles et à l'article 43 de la loi du 10 février 1908 sur la navigation maritime et la navigation intérieure, un agent à désigner par Notre Ministre des Finances est substitué aux magistrats pour coter et parapher les registres visés par ces dispositions légales".

Les deux textes doivent être mis en concordance avec cette modification. Dans le texte néerlandais, les mots "éénvan de rechters van de rechtbank van koophandel in wier gebied het hypoteekkantoor gevestigd is" doivent être remplacés par "een door de Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar". Le texte français sera modifié de la même manière.

La note sera complétée de la manière suivante : ".... en bij art. ... van deze wet".

Titre II .- Des propriétaires de navires et des équipages.

Dans le paragraphe II, alinéa 2, de l'article 46 il est question de "280 belga's of 1400 frank". Conformément à l'article 8 de l'arrêté royal du 25 octobre 1926 relatif à la stabilisation monétaire, le change du franc belge sur

.../...

l'étranger s'établissait jadis au multiple de cinq francs. Cette unité monétaire appelée "Belga", fut supprimée par l'arrêté-loi du 6 janvier 1946. Il y a donc lieu de supprimer les mots "280 belga's of".

La note sera complétée de la manière suivante : "... en bij art. ... van deze wet".

Il y a lieu, pour le même motif, de supprimer également la mention "280 belga's of" dans l'article 50 alinéa 1er.

La note sera complétée comme il est indiqué sous l'article 46.

Conformément à l'article 21 de la loi du 12 juillet 1983 sur le jaugeage des navires, il y a lieu de supprimer à l'alinéa 1er de l'article 63 les mots " de eigendomsakte van het schip" (l'acte de propriété du navire) et d'intercaler les mots "de meetbrief" (le certificat de jaugeage) entre les mots "de cognossementen" (les connaissements) et "het certificaat van deugdelijkheid" (le certificat de navigabilité).

Le même alinéa mentionne ensuite "de bewijzen van betaling der douanerechten of van borgstelling voor die rechten". Compte tenu des adaptations que l'arrêté de coordination du 18 juillet 1977, confirmé par la loi du 6 juillet 1978, a opérées dans la loi générale relative aux douanes et aux accises, et notamment dans l'article 146, il conviendrait d'employer plutôt la formule générale :"de door de wetgeving inzake douane en accijnzen vereiste documenten". Il y

.../....

aura lieu d'adapter le texte français en ce sens.

La note sera alors rédigée comme suit : "Aldus gewijzigd bij ... 5 juni 1972, art. 15, § 1, ... 1976, art. 21, van de wet van 12 juli 1983 en art. ... van deze wet".

L'article 65 renvoie à "de vorige vier artikelen" (par les quatre articles précédents).

L'article 62 a toutefois été abrogé par l'article 38 de la loi du 25 août 1920; il serait plus logique de formuler la référence comme suit : "de artikelen 61, 63 en 64 ".

Il y a lieu d'ajouter la note suivante : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

A l'article 91, A, alinéa 1er, le nouveau texte néerlandais tient compte d'une modification implicite résultant de l'article 259 de la loi du 19 mai 1960.

Dans le texte du A, § IV, 5°, alinéa 1er, il y a lieu, comme dans les articles précédents, de supprimer les mots "3.500 belga's of".

Le texte français sera adapté en conséquence. Il y a lieu de compléter la note de la manière suivante : ".... 1928 (III); A, eerste lid, daarna aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titre III.- De la charte-partie ou du contrat de louage maritime.

A l'article 113, alinéa 2, il conviendrait, par souci de précision, d'écrire "het tweede lid van artikel 111" au lieu de "het laatste lid".

Dans le texte français de l'article 114, il y a lieu de remplacer les mots "du jour où le navire a fait voile" par les mots "du jour du départ du navire".

A l'article 116, il y a lieu d'adapter le texte français de la manière suivante : "Les marchandises chargées sont effectuées à l'exécution des conventions des parties".

Dans le texte français de l'article 118, il y a lieu de remplacer les mots "d'un plus grand port" par les mots "d'une plus grande capacité".

A l'article 140, conformément à la loi du 5 juin 1972 sur la sécurité des navires et plus particulièrement au chapitre III, article 5, de cette loi, la Commission a fort justement rendu les termes "certificats de visite" par "certificaat van deugdelijkheid". Aux termes de l'article 2 de la même loi, aucun navire n'est autorisé à naviguer sous pavillon belge s'il n'est muni de ce certificat. Eu égard à cette disposition, les mots "bij de afvaart" peuvent être supprimés.

Dans le texte français, il convient de remplacer les mots "les certificats de visite au départ" par les mots "le certificat de navigabilité".

.../...

La note sera complétée de la manière suivante : "... en art. ... van deze wet".

Les "deskundigen" (experts) visés par les articles 163 et 164 sont les dispacheurs (voir l'arrêt du Conseil d'Etat, n° 10.411 du 4 février 1969 et le rapport de l'Auditeur général Van Assche in "Rechtskundig Weekblad", 1963-1964, col. 1864-1878, Cloquet A., "Deskundig onderzoek in burgerlijke zaken en in zaken van koophandel", A.P.R., 1214-1216).

Il suit de l'article 164 que leur mission dépasse celle d'un expert ordinaire et en diffère considérablement. Il paraît dès lors indiqué de préférer au terme plus général de "deskundigen", le terme plus adéquat de "dispacheurs". Le texte français sera adapté de la même manière.

Il y a lieu d'insérer la note suivante "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Titre V.- Du contrat à la grosse.

L'article 185 mentionne l'"endossering" (endossement) du contrat à la grosse. Les articles 11 à 20 de la loi du 10 juillet 1964 établissant un nouveau texte néerlandais des lois coordonnées sur la lettre de change et le billet à ordre, emploient toutefois le terme "endossement". Par souci d'uniformité dans la terminologie juridique, il est recommandé de toujours employer le même terme pour désigner le même acte juridique.

L'article 185, alinéa 2, renvoie à la loi du 31 décembre 1955 sur la lettre de change et le billet à ordre.

.../...

Le texte français authentique et le texte néerlandais authentique des lois sur les lettres de change et les billets à ordre ont toutefois été établis à des époques différentes. Le texte néerlandais du projet devrait dès lors renvoyer à la loi du 10 juillet 1964, le texte français aux lois du 31 décembre 1955. Du point de vue de la technique législative, cette solution paraît peu élégante. C'est pourquoi le Conseil d'Etat suggère le texte suivant :

"Elke bodemerijbrief kan worden verhandeld door endossement, indien hij aan order is gesteld.

Het endossement geschiedt volgens de regels vastgelegd in de wetten betreffende de wisselbrieven en orderbriefjes".

La note sera complétée de la manière suivante : "... en art. ... van deze wet".

Titre VI.- Des assurances maritimes.

En ce qui concerne la détermination des délais dans lesquels les réassurés sont tenus de notifier le délaissement au réassureur, l'article 228 renvoie à l'article 57 de la loi du 20 mai 1872 relative à la lettre de change. Bien que cette loi ait été abrogée dans son entier par l'article 21 de la loi du 10 août 1953, la disposition de l'article 57 conserve sa force obligatoire pour l'application de l'article 228, conformément aux principes qui régissent la législation par référence. Il n'existe toutefois pas de texte néerlandais authentique de cette disposition. Les solutions suivantes peuvent être envisagées pour remédier à cette lacune.

.../...

Une première formule consisterait à fusionner comme suit l'article 228 et l'article 57 de la loi du 20 mai 1872 :

"Artikel 228.-

In geval van herverzekering moeten de herverzekerden het abandonnement ter kennis van de herverzekeraar brengen binnen de volgende termijnen :

- binnen een maand, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in het Verenigd Koninkrijk en in de aan België grenzende staten;

- binnen twee maanden, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in de andere staten, hetzij van Europa, hetzij van de Afrikaanse en Aziatische kust van de Middellandse Zee en van de Aziatische kust van de Zwarte Zee;

- binnen vijf maanden, wanneer het verlies zich heeft voorgedaan in de staten buiten Europa, aan deze zijde van de zeeengten van Malakka en van Soenda, en aan deze zijde van kaap Hoorn;

- binnen acht maanden, indien het verlies zich heeft voorgedaan in de staten aan gene zijde van die zeeëngten en aan gene zijde van Kaap Hoorn.

Deze termijnen lopen vanaf de dag waarop de oorspronkelijke verzekerden van hun abandonnement kennis hebben gegeven.

In geval van oorlog ter zee worden de in het eerste lid bepaalde termijnen verdubbeld ten aanzien van de overzeese landen".

.../...

Une deuxième solution consisterait à renvoyer à l'article 55 du Code judiciaire qui fixe les délais pour l'accomplissement des actes de procédure à l'égard des parties qui n'ont ni domicile, ni résidence, ni domicile élu en Belgique. Cette solution implique cependant une modification de fond.

Dans ce cas, il y a lieu d'écrire "In geval van herverzekering moeten de herverzekerden het abandonnement ter kennis van de herverzekeraar brengen binnen de termijnen bepaald bij artikel 55 van het Gerechtelijk Wetboek ...".

La décision appartient évidemment au Gouvernement et au législateur. Si l'on décide d'adapter les délais dans le sens du Code judiciaire, il serait préférable d'adopter la même solution pour les autres articles du Code de Commerce qui prévoient également des délais (voir les articles 226 et 243 du Livre II). Il faudra en outre veiller à la concordance entre les textes néerlandais et français.

Dans la note, il convient de mentionner, quelle que soit la solution choisie : "Het eerste lid aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

A l'article 241, les mots "de ceux des matelots pour leur loyer" sont traduits à juste titre par "het recht van de matrozen op loon". Il conviendrait d'adapter le texte français de la même manière.

.../...

Il y a lieu d'ajouter la note suivante : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

A l'article 243, l'expression "en cas d'arrêt de la part d'une puissance" est rendue par "aanhouding op last van hogerhand". Cet article 243 règle de manière plus détaillée le "cas d'arrêt d'une puissance étrangère" ("aanhouding door een vreemde mogendheid", prévu par l'article 222. Il paraît dès lors indiqué de s'en tenir aux mêmes termes dans les deux articles.

Titre VIII.- De l'assistance et du sauvetage maritimes.

Dans les articles qui forment ce titre, les mots "sauvetage" et "sauveteurs" sont rendus tantôt par "berging" et "bergers", tantôt par "hulpverlening" et "helpers". Eu égard à la signification spécifique que les termes "bergers" et "berging" possèdent dans le langage maritime néerlandais, il est recommandé d'employer ces termes de manière conséquente, là où cela s'avère possible.

Titre IX.- Des fins de non-recevoir et prescriptions.

A l'alinéa 2 de l'article 266, il y a lieu d'écrire "uiterlijk niet zichtbaar" au lieu de "niet uiterlijk zichtbaar".

Titre X.- Des bateaux.

Dans les observations introductives concernant le livre II, l'attention a déjà été attirée sur le mangue d'uniformité qui se constate en ce qui concerne la dénomination et la définition des

"bateaux d'intérieur" dans les diverses lois qui ont trait à la navigation et plus particulièrement à la navigation intérieure. Ce manque d'uniformité terminologique apparaît dès l'intitulé et le texte même du titre X, dont le texte néerlandais parle de "binnenschepen" alors que le texte français utilise les mots "des bateaux". Dans le texte français, en outre, il y a discordance entre, d'une part, les termes "des bateaux" employés dans l'intitulé et dans les articles 271, 272bis, § 3, et 278, et d'autre part, les termes "bateaux d'intérieur", plus précis, qui sont employés dans les articles 272bis, §§ 1er et 4, et 273. Le présent projet offre l'occasion d'éliminer les discordances qui existent entre les textes néerlandais et français et au sein même du texte français. Il conviendrait dès lors, dans le texte français de l'intitulé et des articles 271, 272bis, § 3, et 278, de remplacer le mot "bateau(x)"par les mots "bateau(x) d'intérieur".

Le texte de l'article 271 dispose que sont considérés comme "binnenschip" (bateau d'intérieur), les bâtiments qui font ou sont destinés à faire habituellement de la navigation "in de territoriale wateren". Le texte français mentionne les "eaux territoriales". A l'article 274 par contre, il est question de transport "langs de binnenwateren" et en français de transport "par navigation intérieure".

Il est clair que l'expression "eaux territoriales" ("territoriale wateren") peut prêter à confusion avec la notion de "mer territoriale" ("territoriale zee"). Aux termes des articles 1er et 3 de la Convention du 29 avril 1958 sur la mer territoriale et la zone contiguë, approuvée par la loi du 29 juillet 1971, est considérée comme mer territoriale la zone de mer adjacente aux côtes d'un pays dont la largeur est calculée à partir de la ligne de base normale, c'est-à-dire à partir de la laisse de basse mer longeant la côte telle qu'elle est indiquée

.../...

sur les cartes marines à grande échelle reconnues officiellement par l'Etat riverain. L'article 5 de cette Convention stipule cependant que les eaux situées du côté de la ligne de base de la mer territoriale qui fait face à la terre font partie des eaux intérieures ("de binnenwateren") de l'Etat. Il paraît donc être indiqué de remplacer les termes "territoriales wateren" ("eaux territoriales") par "binnenwateren" ("eaux intérieures") pour désigner tant les cours d'eaux à l'intérieur du pays que les eaux situées du côté de la ligne de base de la mer territoriale qui fait face à la terre.

Dans la phrase introductive de l'article 273, alinéa 2, il y a lieu de remplacer la mention "bij de nrs. 1, 2, 3, 4 en 5" par "bij 1°, 2°, 3°, 4° en 5°" et les mots "100 belga's" par "500 frank".

Le texte français devrait être adapté dans le même sens.

Dans le même alinéa 2, le a) renvoie à "l'article 68 du règlement général de police et de navigation des voies navigables administrées par l'Etat, tel qu'il est modifié par l'arrêté royal du 19 septembre 1927, mais à l'exclusion du 9e alinéa de cet acte concernant certains bateaux à moteur". En réalité, l'alinéa 9 visé était l'alinéa 6 de l'article 68 modifié par l'arrêté royal du 19 septembre 1927. Cet arrêté a été abrogé et remplacé par l'arrêté royal du 15 octobre 1935; l'article 68 fut ensuite modifié par l'arrêté royal du 12 juillet 1957. La disposition de l'alinéa 9 - lire : 6 - de l'article 68 mentionné dans le texte correspond à celle de l'article 68, alinéa 3, 11°, actuellement en vigueur du règlement général des voies navigables du Royaume.

.../...

Il convient dès lors d'adapter le texte comme suit : "... bij artikel 68 van het Algemeen Reglement der scheepvaartwegen van het Rijk, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 12 juli 1957, met uitsluiting van het derde lid, 11°, met dien verstande ...".

La note sera complétée de la manière suivante : "... 1928 (I); het tweede lid, a), daarna gewijzigd door art. ... van deze wet".

L'article 274 réglait le contrat de transport par navigation intérieure. L'alinéa 2 prévoyait que ce contrat se constatait par tous moyens de droit et notamment par le connaissement auquel s'appliquait, en vertu de l'alinéa 4 de l'article, les règles relatives au connaissement de transport maritime.

Le transport par bateau intérieur est régi actuellement par la loi du 5 mai 1936 sur l'affrètement fluvial, le connaissement y étant réglementé par l'article 9. L'article 274 du Livre II a été abrogé par l'article 61 de la loi du 5 mai 1936, étant entendu que les règles en matière de connaissement arrêtées par les articles 89 et 90 du Livre II restent applicables au connaissement qui doit être remis par le batelier après le chargement.

L'abrogation des trois premiers alinéas de l'article 274 a eu pour effet de rendre illisible le texte de l'alinéa 4 restant.

Afin de remédier à cet inconvénient, le Conseil d'Etat propose de rédiger le texte de l'article 274 de la manière suivante : "De artikelen 89 en 90 van dit boek zijn van toepassing op het cognossement bedoeld in artikel 9 van de wet van 5 mei 1936 op de binnenbevrachting".

Le texte français sera adapté dans le même sens.

A l'article 276, les termes "les loyers de l'équipage" sont rendus par "het loon van de bemanning". Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

Il y a lieu d'ajouter la note suivante :
"Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

LIVRE III. Des faillites, banqueroutes et sursis.

Titre Ier - De la faillite.

A l'article 441, 2°, il y a lieu, pour plus de précision, d'écrire : "de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen". Le texte français sera adapté en conséquence.

Dans la note, il y a lieu d'écrire : "Het eerste lid, 2°, gewijzigd bij art. 20 van de wet van 17 juli 1975, waarvan de Nederlandse tekst opnieuw is vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983, en bij art. ... van deze wet".

Dans le dernier alinéa de l'article 445, il a été tenu compte de la modification implicite du texte résultant de l'article 43 de la loi du 16 décembre 1851, qui reconnaît uniquement les hypothèques légales, conventionnelles ou testamentaires. Le texte français sera adapté de la même manière.

L'article 453, alinéa 1er, a été remplacé comme suit par l'article 1er de la loi du 28 mars 1985 modifiant la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis (Moniteur belge du 5 avril 1985) : "Het vonnis van faillietverklaring doet elk beslag ophouden dat ten verzoeke van gewone en niet bevoorrechte schuldeisers op de roerende en onroerende goederen van de gefailleerde is gelegd".

.../...

La note sera modifiée de la manière suivante : "Het eerste lid aldus vervangen door art. 1 van de wet van 28 maart 1985".

A l'article 463, il a lieu, conformément à l'article unique de la loi du 19 avril 1983 modifiant l'article 463 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis, d'insérer entre les alinéas 1er et 2, l'alinéa suivant :

"De rechter-commissaris kan buiten zijn arrondissement alle tot zijn opdracht behorende handelingen verrichten, wanneer hij van oordeel is dat ernstige of dringende omstandigheden zulks vereisen".

Il y a lieu d'insérer une note formulée comme suit "Het tweede lid ingevoegd bij het enig art. van de wet van 19 april 1983".

L'article 465, alinéa 2, 2°, a été remplacé de la manière suivante par la loi du 28 mats 1985 :

"2° de vonnissen waarbij een uitspraak wordt gedaan over de verzoeken tot hulp voor de gefailleerde en zijn gezin".

Il y a lieu d'insérer une note formulée comme suit "Het tweede lid, 2°, aldus vervangen bij art. 2 van de wet van 28 maart 1985".

.../...

L'article 467 a été abrogé par l'article 3 de la loi du 28 mars 1985. Dès lors, il y a lieu d'écrire :

"Art. 467. -
(...)

Opgeheven bij art. 3 van de wet van 28 maart 1985".

L'article 469, alinéa ler, modifié par la loi du 10 octobre 1967, a été remplacé par la disposition suivante :

"De griffier van de rechtbank van koophandel zendt onverwijld aan de procureur des Konings en aan de curatoren kennisgeving van de beschikkingen van het vonnis waarbij de verzegeling is bevolen en waarbij de voornoemde curatoren werden benoemd".

Il convient de corriger la note comme suit : "Het eerste lid aldus vervangen bij art. 4 van de wet van 28 maart 1985".

L'article 470, alinéa 3, mentionne la faillite d'une société en nom collectif ou de "een commanditaire vennootschap" ("une société en commandite"). En 1851, la société en commandite par actions n'existait pas encore; en l'occurence, il s'agit sans aucun doute de la société en commandite simple. Il convient dès lors d'écrire, comme dans le livre Ier, titre IX du Code de Commerce (voir les articles 2 et 18) "een gewone commanditaire vennootschap".

La note sous l'article 472 devrait être corrigée comme suit : "... wet van 18 mei 1956, het eerste lid en het 1° van het tweede lid daarna aldus gewijzigd bij art. 12 van de wet van 24 juli 1962; het 1° nadien aldus vervangen ...".

.../...

L'article 481 a été abrogé par l'article 5 de la loi du 28 mars 1985. Le texte de l'article doit par conséguent être supprimé. Il y a donc lieu d'écrire :

"Art. 481.

(...)

Opgeheven bij art. 5 van de wet van 28 maart 1985".

L'alinéa 2 de l'article 482 a été abrogé par l'article 6 de la loi du 28 mars 1985. Il y a lieu de supprimer cet alinéa et d'insérer la note suivante :

"Het tweede lid opgeheven bij art. 6 van de wet van 28 maart 1985".

L'article 7 de la loi du 28 mars 1985 a remplacé l'article 495. Le texte en est actuellement formulé comme suit :

"Artikel 495.-

Wanneer de gefailleerde vervolgd wordt wegens eenvoudige of bedrieglijke bankbreuk, wanneer een bevel tot medebrenging of tot aanhouding tegen hem is uitgevaardigd, geeft de procureur des Konings daarvan onverwijld kennis aan de rechter-commissaris".

.../...

Il y a lieu d'insérer la note suivante :

"Aldus vervangen bij art. 7 van de wet van 28 maart 1985".

L'alinéa 2 de l'article 498 détermine le texte de l'affirmation qui doit terminer la déclaration de créance. Les premiers mots du texte initial de la formule allemande "Ich versichere" ont été remplacés dans le projet par les mots "Ich schwöre". Cette adaptation dépasse le cadre du projet.

La dernière phrase de l'article 501 dispose que le juge-commissaire peut ordonner au créancier la "représentation" de ses livres; dans le texte néerlandais ce terme a été rendu par "overleggen". Le nouveau texte néerlandais de la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises, établi par l'article 13 de la loi du 1er juillet 1983, fait correspondre au terme "représentation", à l'article 18, le terme "openlegging" pour désigner la faculté reconnue au juge de consulter ou de faire consulter, en cours d'instance, tout ou partie de la comptabilité d'un commerçant pour y prélever des éléments qui intéressent le litige. Le terme "overlegging" est employé dans le même article pour le cas où, en matière de faillite, la communication des documents comptables du failli est ordonnée. Il convient, par conséquent, de remplacer le terme "overleggen" par le mot "openleggen".

.../...

L'article 509, alinéa 3, prévoit que le délai pour la convocation des créanciers peut être augmenté d'un jour "par cinq myriamètres" de distance entre le lieu du domicile réel du créancier et celui de la réunion.

Un myriamètre est égal à dix mille mètres ou dix kilomètres. L'article 5 de la loi du 16 juin 1970 sur les unités, étalons et instruments de mesure, dispose que le Roi arrête le tableau qui fixe, par leur dénomination, leur définition et leur symbole, les unités légales, ainsi que les règles de formation des multiples et sous-multiples de ces unités. En exécution de cette disposition, l'arrêté royal du 14 septembre 1970 portant mise en vigueur partielle de la loi du 16 juin 1970 a fixé les noms et symboles des multiples ou sous-multiples décimaux. La désignation de la dizaine de mille dans les unités de mesure, exprimée par le préfixe "myria-" ne figure plus dans cette énumération. Le myriamètre n'existe donc plus en tant que multiple légal d'une unité de mesure.

Les mots "per vijf myriameter" seront donc remplacés par "per vijftig kilometer".

Dans la note, il y a lieu d'écrire : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

A l'article 511, alinéa 3, dernière phrase, il y a lieu de remplacer les mots "De curators ondertekenen hun proces-verbaal" par "De curatoren ondertekenen hun verslag".

.../...

L'alinéa ler de l'article 512 a été implicitement modifié à la suite de l'abrogation de l'article 520 par l'article 44 des lois coordonnées du 25 septembre 1946 sur le concordat judiciaire. Il y a lieu d'adapter le texte français dans le même sens.

L'alinéa ler de l'article 513 a été implicitement modifié par l'article 81 de la loi du 16 décembre 1851. Il y a lieu d'adapter le texte français dans le même sens.

A l'alinéa ler de l'article 518, il y a lieu de remplacer les mots "krachtens het laatste lid van artikel 487" par "krachtens het derde lid van artikel 487".

L'article 521 a été modifié par l'article 8 de la loi du 28 mars 1985. A l'alinéa 2, il y a lieu de supprimer par conséquent les mots "tot bewaring of".

Il y a lieu d'insérer la note suivante : "Aldus gewijzigd bij art. 8 van de wet van 28 maart 1985".

A l'article 533, alinéa 3, la référence à l'article 519, § 3, a été changée à juste titre en une référence à l'article 519, alinéa 3. Il conviendra d'adapter le texte français dans le même sens.

.../...

A l'article 534, alinéa 2, il y a lieu de remplacer le mot "beheerder" par "bestuurder".

Le texte français, texte authentique, de l'article 535 est formulé comme suit :

"Aucun débiteur commerçant ne sera recevable à demander son admission au bénéfice de cession.

Si le failli est déclaré excusable, il demeurera affranchi de la contrainte par corps à l'égard des créanciers de sa faillite, et ne pourra plus être poursuivi par eux que sur ses biens, sauf les exceptions prononcées par les lois spéciales.

S'il n'est pas déclaré excusable, les créanciers rentreront dans l'exercice de leurs actions individuelles, tant contre sa personne que sur ses biens".

De la disposition abrogatoire de l'article 4 de la loi du 31 janvier 1980 approuvant la convention Benelux relative à l'astreinte et, semble-t-il, aussi des dispositions nouvelles en cette matière, la Commission a conclu à ce que le texte de l'article 535 peut se limiter à la formulation suivante :

"Aan handeldrijvende schuldenaars kan het voorrecht van boedelafstand niet worden verleend.

Wordt de gefailleerde verschoonbaar verklaard, dan (...) kan hij nog alleen op zijn goederen worden vervolgd (...).

Wordt hij niet verschoonbaar verklaard, dan kunnen de schuldeisers hun eigen rechtsvorderingen opnieuw instellen (...)".

.../...

Le texte qui est proposé pour le deuxième et troisième alinéas, semble inclure nécessairement que, dans l'hypothèse visée, le créancier ne peut poursuivre le débiteur failli que sur ses biens. La question qui se pose alors est de savoir si la distinction qui est faite dans le texte selon que le failli est déclaré excusable ou non, peut être maintenue.

Il peut donc y avoir un motif de revoir le texte sur ce point; le texte français sera adapté en conséquence.

L'article 536, alinéa ler, dispose qu'en cas d'actif insuffisant, le tribunal de commerce peut, sur le rapport du juge-commissaire, prononcer, même d'office la clôture des opérations de faillite. Le but de cette mesure est d'éviter qu'au cas où les premières mesures du curateur révèlent que l'actif est insuffisant à couvrir les frais présumés d'administration et de liquidation de la faillite, la procédure ne soit poursuivie avec pour seul résultat de grever encore davantage la situation du failli, de ses créanciers et de tiers éventuels avec lesquels il a conclu une convention.

Le terme "opheffing" que le texte néerlandais fait correspondre au terme "clôture" peut donner l'impression qu'il est définitivement mis un terme à la faillite même. Il ressort toutefois d'un arrêt de la Cour de Cassation du 17 janvier 1939 (Pas. 1939, I, 26) que la mesure de l'article 536 n'a qu'un caractère provisoire et que, virtuellement, l'état de faillite est maintenu; le débiteur reste failli et la période suspecte subsiste, au moins à l'encontre de la masse antérieure (voir L. Fredericq, Handboek van Belgisch Handelsrecht, IV, 1981, n° 2326).

.../...

Dans les ouvrages juridiques néerlandais, les termes français visés sont rendus par "sluiting (of afsluiting) der werkzaamheden (of verrichtingen) van het faillissement" (voir W. VAN GERVEN, Handels- en economisch recht, I, Ondernemingsrecht, n° 21; L. Fredericq, o.c., n° 2326).

En conclusion, il est recommandé de remplacer à l'alinéa ler les mots "opheffing van het faillissement" par "sluiting van de faillissementsverrichtingen" et d'adapter l'alinéa 3 en conséquence.

A l'article 537, il y a lieu de remplacer les mots "De schuldeiser, houder van ..." par les mots "De schuldeiser van".

Il est suggéré de rédiger l'article 539 de la manière suivante :

"Wanneer de schuldeiser van verbintenissen die door de gefailleerde met andere medeschuldenaars hoofdelijk zijn aangegaan of waarvoor een borg is gesteld, vóór het faillissement een voorschot op zijn schuldvordering ontvangen heeft, wordt deze in de boedel slechts opgenomen ... ".

A l'article 545, il y a lieu d'écrire : "... in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers...".

.../...

La note sera complétée de la manière suivante : "... en gewijzigd bij art. ... van deze wet".

Le texte français de l'article 546, alinéa ler, se réfère encore au n° 4 de l'article 2102 du Code civil. Le privilège et le droit de revendication accordés au vendeur d'effets mobiliers sont actuellement régis par l'article 20, 5°, de la loi du 16 décembre 1851. Il conviendra d'adapter également le texte français.

La loi du 14 juillet 1976 relative aux droits et devoirs respectifs des époux et aux régimes matrimoniaux a remplacé les articles 553 à 560 du Code de Commerce par trois nouveaux articles qui règlent les effets de la faillite de l'un des conjoints à l'égard de l'autre.

En vertu de l'article 47, § ler, de cette loi, les anciens articles 553 à 560 du Code de Commerce restent d'application à titre transitoire, et ce jusqu'à la liquidation de leur régime matrimonial, pour les époux mariés antérieurement à l'entrée en vigueur de cette loi, soit qu'ils aient adopté un régime autre qu'en communauté, soit qu'étant soumis légalement ou conventionnellement aux règles du régime en communauté, ils aient convenu de maintenir sans changement le régime préexistant.

Le projet reproduit à la fois le texte des nouvelles dispositions et des anciennes.

A l'article 561, alinéa 3, le texte français porte : "par circulaires chargées à la poste", expression que le projet rend par "bij een ter post aangetekende brief".

Les mots "par circulaires chargées à la poste" ont été introduits par la loi du 18 avril 1856. Il ne ressort pas des travaux préparatoires de cette loi qu'une signification particulière doive être attribuée au mot "circulaires" (Doc., Chambre des Représentants, 22 décembre 1848, n° 20, p. 425; Doc., Sénat, 9 avril 1950, n° 66, p. 306). Il est recommandé de mettre les textes français et néerlandais en concordance.

A l'article 564, alinéa ler, il y a lieu d'écrire "... verkoop vorderen; zij zijn verplicht ...".

L'article 568, alinéa 3, mentionne le créancier gagiste "die in het bezit is gesteld door een cognossement of een vrachtbrief" (saisi par un connaissement ou une lettre de voiture).

Le connaissement et la lettre de voiture étant des titres qui confèrent certains droits à ceux qui en sont porteurs, il conviendrait d'écrire "in het bezit gesteld van een cognossement of vrachtbrief".

Si l'on souhaite maintenir la formule proposée "door een cognossement of een vrachtbrief", il convient, à l'instar de l'article 2 de la loi du 5 mai 1872 sur le gage, de compléter la disposition comme suit : "... die in het bezit gesteld is van de koopwaren door een cognossement of een vrachtbrief".

.../...

Le texte français de l'article 571 dispose que "... les curateurs auront la faculté d'exiger la livraison des marchandises, en payant le prix convenu entre lui et le failli (texte paru au Moniteur belge du 24 avril 1851, p. 1004). Le dernier membre de phrase de la disposition citée ne paraît pas particulièrement clair. Il ressort manifestement de la combinaison des documents parlementaires qui s'y rapportent (Doc. Chambre des Repr., n° 20 du 22 décembre 1848, p. 448; Annales parl., Chambre des Repr., 28 novembre 1849, p. 105 et annexe, p. 122; Doc. parl. Sénat, 9 avril 1850, n° 66, p. 307; Annales parl., Sénat, 17 mai 1850, p. 356) qu'il faut entendre:"le prix convenu entre le vendeur et le failli". Le texte néerlandais traduit dès lors adéquatement la volonté du législateur en énonçant "de prijs die tussen verkoper en gefailleerde bedongen is". Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

Titre II - Des banqueroutes.

A l'article 574, 3°, il y a lieu, compte tenu de la numérotation peu heureuse des articles du Code de Commerce, de libeller la référence en ces termes "artikel 14 van Boek I, titel I". Le texte français sera adapté en conséquence.

La note sera rédigée de la manière suivante : "Het 3° aldus gewijzigd ingevolge art. 14 van de wet van 15 december 1872 en bij art. ... van deze wet; het 6° ...".

.../...

A l'article 577, 1°, il y a lieu d'écrire "de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen".

La note sera complétée de la manière suivante : "... 1975; de nieuwe Nederlandse tekst opnieuw vastgesteld bij art. 13 van de wet van 1 juli 1983".

A l'article 578, la référence originelle à l'article 60 du Code pénal (français) a été remplacée par une référence aux articles 60 et 67 du Code pénal (belge) de 1867. De ce fait se pose le problème de la participation délictueuse à la banqueroute frauduleuse. Dans une note sous l'article 578, J. Ronse souligne que l'article 60 ne connaissait que les complices alors que le Code pénal belge prévoit des formes plus larges de participation délictueuse. Il affirme plus spécialement :

> "De deelnemingsvormen, bij art. 578 W.Kh. aangeduid als vormen van medeplichtigheid aan bedrieglijke bankbreuk in de zin van de Franse wet, komen in het Belgisch S.W. voor als vormen van daderschap (nl. de uitlokking wordt vermeld in art. 66) en van medeplichtigheid (nl. de andere deelnemingsvormen worden in art. 67 vermeld).
>
> In de bestraffing van de bedrieglijke bankbreuk wordt door de Belgische wet voorzien bij art. 489 S.W. Krachtens de algemene beginselen (art. 100) zijn art. 66 en 67 S.W. Toepasselijk op de misdrijven omschreven in Boek II van het S.W., en derhalve ook op art. 489" (Wetboek van Koophandel, Story-Scientia)".

.../...

Il arrive ainsi à la conclusion qu'en raison de la portée plus étendue des articles 66 et 67 du Code pénal, la disposition de l'article 578 du Code de Commerce est devenue entièrement superflue; il considère que l'article a été implicitement abrogé depuis l'entrée en vigueur des articles 66, 67 et 100 du Code pénal.

La Cour de Cassation ne partage toutefois pas cette opinion (Cass. 30 juin 1964, Pas. 1964, I, 1169).

Si, conformément à cette jurisprudence, le texte de l'article 578 est maintenu, il y a lieu de signaler que dans le texte néerlandais, il est question uniquement de "medeplichtig" (complices), alors que l'article 66 du Code pénal concerne les co-auteurs et l'article 67 les complices.

L'article 81 du Code des droits de timbre a implicitement modifié le texte de l'alinéa 1er de l'article 585. Cette modification a été répercutée dans le texte néerlandais. Il conviendra d'adapter le texte français dans le même sens.

La note sera complétée de la manière suivante : "... en art. ...van deze wet".

.../...

Titre III.- De la réhabilitation.

Dans le texte français de l'article 587, alinéa 3, il est question de "papiers publics". Dans son avis concernant le projet qui est devenu la loi générale sur les douanes et accises, le Conseil d'Etat avait observé à propos de ces termes : "Les mots "papiers publics" devraient être remplacés par le mot "journaux" comme à l'article 1265 du Code judiciaire" (Moniteur belge, 21 décembre 1977, p. 11.444).

Il convient de remplacer dès lors les mots "papiers publics" par "journaux".

Titre IV.- Des sursis de payement.

L'article 593, alinéa 2, se réfère in fine à "het vorige lid". Il vaudrait mieux remplacer ces mots par "het eerste lid" et adapter le texte français en conséquence.

Par l'effet de l'article 9 des dispositions modificatives de l'article 3 de la loi du 10 octobre 1967, qui a supprimé la fonction d'avoué, l'alinéa 3 de l'article 594 a été implicitement modifié. Le texte néerlandais en tient compte; il est indiqué de procéder également à cette adaptation dans le texte français.

A l'article 600, alinéa 4, il y a lieu d'écrire le chiffre 60 en toutes lettres.

A la différence de l'article 535, l'article 604, alinéa 1er, ne tient pas compte de la modification implicite de cette disposition résultant de la suppression de la contrainte par corps par l'article 4 de la loi du 31 janvier 1980 portant approbation de la Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte.

Eu égard au texte que la Commission propose pour l'article 535, il y aurait lieu de supprimer les mots "de persoon of" dans la première phrase de l'alinéa 1er et les mots "lijfsdwang of" dans la deuxième phrase. Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

Il y a lieu d'insérer la note suivante :

"Het tweede lid aldus gewijzigd ingevolge art. 4 van de wet van 31 januari 1980".

Conformément à la terminologie employée dans les trois premiers alinéas de l'article, il paraît indiqué de rendre également dans l'alinéa 4, 1°, de l'article 607, les mots "la décision de révocation du sursis" par les mots "de beslissing tot herroeping van de opschorting".

Dans un souci de lisibilité, il y aurait lieu de remplacer à l'article 610 les mots "strekkende om" par "die ertoe strekken om".

Le texte néerlandais de cet article tient compte des modifications implicites qui résultent, d'une part, de l'article 81 du Code des droits de timbre, et d'autre part, de l'article 290 du Code des droits d'enregistrement. Le texte français sera adapté de la même manière.

B. LOI DU 5 MAI 1936 SUR L'AFFRETEMENT FLUVIAL.

A l'article 53, il y a lieu de remplacer "voor liggen en/of varen" par "voor liggen of varen".

.../...

Dans les alinéas 1er, 3 et 4 de l'article 57, il y a lieu de remplacer "niet uiterlijk zichtbaar" par "uiterlijk niet zichtbaar".

C. LOIS DES 29 JUIN 1887 ET 10 AOUT 1946 SUR LE CONCORDAT JUDICIAIRE, COORDONNEES PAR L'ARRETE DU REGENT DU 25 SEPTEMBRE 1946.

Dans l'article 4, le projet tient compte de la modification implicite de cet article qui résulte de la suppression de la fonction de référendaire au tribunal de commerce par l'article 1er, § 1er, des dispositions abrogatoires de l'article 2 de la loi du 10 octobre 1967. Il y a lieu d'adapter le texte français dans le même sens.

Cette observation s'applique également à l'article 5.

Le nouveau texte néerlandais de l'article 27 tient compte de l'abrogation implicite de l'alinéa 4 de l'article résultant de l'article 25 des dispositions abrogatoires de l'article 2 de la loi du 10 octobre 1967 et de la modification implicite de l'alinéa 7 qui résulte de l'article 9 des dispositions modificatives de l'article 3 de la même loi. Il y a lieu d'adapter le texte français dans le même sens.

A l'article 32, alinéa 4, le texte néerlandais comporte la référence suivante : "de bepalingen van de wet van 20 mei 1846 op de detailverkoop van nieuwe koopwaren bij openbare veiling".

La loi du 20 mai 1846 a été abrogée par l'article 76 de la loi du 14 juillet 1971 sur les pratiques du commerce. Actuellement, les ventes publiques tombent sous l'application des articles 44 à 50 de la loi du 14 juillet 1971.

.../...

Il est proposé de remplacer l'alinéa 4 de l'article 32 par le texte suivant :

"De artikelen 44 tot 50 van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken zijn op de verkoop van bovenbedoelde goederen niet van toepassing".

Le texte français sera adapté en conséquence.

Sous l'article 32, il y a lieu d'insérer la note suivante :

"Het vierde lid aldus gewijzigd ingevolge de art. 44 tot 50 en 76 van de wet van 14 juli 1971 en door art. ... van deze wet".

D. LOI DU 2 AVRIL 1965 RELATIVE A LA NATIONALITE DES NAVIRES DE MER ET L'IMMATRICULATION DES NAVIRES DE MER ET DES BATEAUX D'INTERIEUR.

Pas d'observations.

E. LOI DU 5 JUIN 1928 PORTANT REVISION DU CODE DISCIPLINAIRE ET PENAL POUR LA MARINE MARCHANDE ET LA PECHE MARITIME.

Le projet tient compte à juste titre de la modification implicite de la dernière phrase de l'article 4 par suite de l'article 259 de la loi du 19 mai 1960. Il y a lieu de modifier le texte français en ce sens.

.../...

Dans l'avant-dernière rubrique, il convient toutefois de conserver les termes "het Rijk", faute de quoi la dernière rubrique n'aurait pas de sens.

La modification implicite résultant de l'article 259 de la loi du 19 mai 1960 a également été répercutée dans l'article 30. Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

L'alinéa 1er de l'article 47 formait à l'origine l'alinéa 2 de l'article 44 de la loi du 5 juin 1928; cet alinéa fut déplacé par l'article 1er de la loi du 19 avril 1934.

Il est proposé de corriger la note de la manière suivante :

"Het eerste lid verplaatst ...".

La modification implicite de l'alinéa 1er de l'article 48 qui résulte de l'article 259 de la loi du 19 mai 1960 devra également être répercutée dans le texte français.

Le texte, toujours en vigueur, de l'article 51 renvoie à l'article 7 de la loi du 4 août 1890, qui disposait ce qui suit :

"Seront punis d'une amende de 50 à 200 francs, sans préjudice, s'il y a lieu, à l'application des peines comminées par les articles 269 à 274 du code pénal, ceux qui se seront refusés ou opposés aux visites, aux inspections ou à la prise d'échantillons par les agents investis du droit de rechercher et de constater les infractions aux lois et règlements relatifs à l'objet de la présente loi.

.../...

En cas de récidive dans les deux ans de la dernière condamnation pour l'infraction prévue par le § 1er du présent article, le tribunal pourra élever l'amende jusqu'à 500 francs et prononcer un emprisonnement de huit jours à deux mois".

La loi du 4 août 1890 a été abrogée par l'article 17 de la loi du 20 juin 1964 sur le contrôle des denrées ou substances alimentaires et autres produits qui a été abrogée à son tour par la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits.

La matière réglée par l'article 7 de la loi du 4 août 1890, est actuellement régie par l'article 16 et, en ce qui concerne la récidive, par l'article 17, § 2, de la loi du 24 janvier 1977. Ces dispositions sont formulées comme suit en néerlandais :

"Art. 16. Onverminderd de toepassing van de straffen gesteld bij de artikelen 269 tot 274 van het Strafwetboek wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie maanden en met geldboete van honderd frank tot tweeduizend frank of met een dezer straffen alleen, hij die niet toestemt in of zich verzet tegen de bezoeken, de inspecties of de monsternemingen verricht door de ambtenaren en beambten die gemachtigd zijn om overtredingen van deze wet en van de besluiten, ter uitvoering van deze wet genomen, op te sporen en vast te stellen.

Art. 17. § 1. ...

.../...

§ 2. In geval van herhaling binnen drie jaar na een veroordeling wegens een misdrijf omschreven bij deze wet of bij ter uitvoering van deze wet vastgestelde besluiten, kan de straf worden verdubbeld".

Il est proposé d'adapter la référence à la réglementation en vigueur à l'heure actuelle. A cet effet, il convient de corriger le texte de la manière suivante : " ... gesteld bij de artikelen 16 en 17, § 2, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere produkten". Le texte français sera adapté en conséquence.

Il y a lieu d'insérer la note suivante : "Aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

La modification implicite de l'article 71, 2°, résulte de l'article 259 de la loi du 19 mai 1960. Elle doit également être répercutée dans le texte français.

La même observation s'applique à l'article 72, alinéa 1er, 2° et 3°, et alinéa 2, l'article 74, alinéa 4, et l'article 75, alinéa 1er.

Le texte français de l'article 75, alinéa 2, se réfère à l'article 198 du Code d'instruction criminelle, qui dispose comme suit : "Le procureur du Roi sera tenu, dans les quinze jours qui suivront la prononciation du jugement, d'en envoyer un extrait au procureur général".

.../...

Il ressort du contexte que c'est l'article 193 du Code d'instruction criminelle qui est visé, article qui dispose comme suit : "Si le fait est de nature à mériter une peine criminelle, le tribunal pourra décerner de suite le mandat de dépôt ou le mandat d'arrêt; et il renverra le prévenu devant le juge d'instruction compétent". Il y a lieu de rectifier le texte français en ce sens.

La note sera complétée de la manière suivante : " ... het tweede lid aldus gewijzigd bij art. ... van deze wet".

L'article 78 a lui aussi été implicitement modifié par l'article 259 de la loi du 19 mai 1960. Les adaptations qui ont été apportées en conséquence dans le texte néerlandais, devront l'être également dans le texte français.

Les articles 80, 81 et 82 appellent la même observation.

L'article 85, alinéa 2, prévoit que le produit des retenues sur les traitements et les salaires des pêcheurs est versé au Fonds de secours et de prévoyance de la caisse commune de la pêche maritime.

La Caisse commune de la pêche maritime avait été créée par les articles 18 à 25 de la loi du 30 décembre 1929 sur la réparation des accidents du travail survenus aux gens de mer.

.../...

Cette loi a été abrogée par l'article 104, 2°, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. En vertu de l'article 58, § 1er, de cette loi, le Fonds des accidents du travail a actuellement pour mission "d'assurer la réparation des dommages résultant des accidents du travail survenus aux gens de mer".

Il y a donc lieu de remplacer les mots "gestort in het Steun- en Voorzorgsfonds van de Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisserij" par les mots "gestort in het Fonds voor arbeidsongevallen". Le texte français sera également adapté.

La note sera rectifiée de la manière suivante : "Het tweede lid ... wet van 7 april 1953 en ingevolge de artt. 58 en 104 van de wet van 10 april 1971".

A l'article 86, alinéa 2, conformément au Code judiciaire, les mots "de werkrechtersraad" ont été remplacés par "de arbeidsrechtbank". Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

III. ADAPTATIONS DU TEXTE FRANCAIS.

Les textes proposés ci-après doivent se lire à la lumière des observations faites ci-devant, le cas échéant avec la réserve qui s'y rapporte.

.../...

A. CODE DE COMMERCE.

"Article ... § 1er. Les modifications suivantes sont apportées au texte français du Livre premier du Code de Commerce :

1° dans le titre Ier, à l'article 4, modifié par la loi du 8 avril 1965, les mots "ou, à défaut de tribunal de commerce, au greffe du tribunal civil" sont supprimés;

2° dans le titre Ier, à l'article 10, modifié par la loi du 30 avril 1958, le mot "Elle" est remplacé par les mots "La femme mariée";

3° dans le titre V, l'article 79, inséré par l'arrêté royal n° 84 du 30 janvier 1935 et modifié par l'arrêté royal n° 70 du 30 novembre 1939, est remplacé par les dispositions suivantes :

"Article 79. Les dispositions des articles 75, § 2, 75bis et 76 ne sont pas applicables aux achats et aux ventes de fonds publics de l'Etat belge ou garantis par celui-ci, des Communautés ou des Régions ou garantis par celles-ci, (de la colonie ou garantie par celle-ci), ni de la Société Nationale des Chemins de fer belges et de la Société Nationale des Chemins de fer vicinaux, ni aux achats et aux ventes de titres d'emprunt des provinces ou des communes belges, des agglomérations ou des fédérations des communes belges et du Crédit communal de Belgique, lorsque l'achat ou la vente sont faits par l'Etat, par les Communautés ou par les Régions, par la Caisse d'amortissement ou par les établissements d'intérêt public qui seront déterminés par arrêté royal";

.../...

4° dans le titre V, à l'article 110, les mots "d'une infraction au présent arrêté" sont remplacés par les mots "d'une infraction à l'arrêté royal n° 84 du 30 janvier 1935";

5° dans le titre VIIbis, à l'article 12, l'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante : "Ce règlement est arrêté pour les chemins de fer et les chemins de fer vicinaux concédés par leur organe d'administration, avec l'approbation du ministre qui a les chemins de fer et les chemins de fer vicinaux dans ses attributions";

6° dans le titre VIIbis, à l'article 14, les mots "sur les chemins de fer de l'Etat, par une loi spéciale ou en vertu de cette loi" sont supprimés;

7° dans le titre VIIbis, à l'article additionnel qui devient l'article 47, l'alinéa 1er est supprimé et à l'alinéa 2, les mots "Le gouvernement" et "des diligences et des messageries" sont remplacés respectivement par les mots "Le Roi" et "les moyens de transport des personnes et des marchandises";

8° dans le titre X, à l'article 10, alinéa 2, les mots "dans le cas du § 1er de l'article 12" sont remplacés par les mots "dans le cas de l'article 12, alinéa 1er";

9° dans le titre XI, à l'article 40 les mots "l'article 1769 du Code civil" sont remplacés par les mots "l'article 21 de la loi du 4 novembre 1969 relative au bail à ferme";

§ 2. Les modifications suivantes sont apportées au texte français du Livre II du même code :

.../...

1° dans le titre Ier, à l'article 12, alinéa 2, les mots "dont l'un est exempt de timbre" et "exempte du timbre" sont supprimés";

2° dans le titre Ier, à l'article 14, alinéa 2, les mots "exempt du timbre sont supprimés";

3° dans le titre Ier, à l'article 35, alinéa 2, les mots "sur papier libre" sont supprimés et à l'alinéa 4, les mots "dont l'un est exempt de timbre";

4° dans le titre Ier, l'article 43, alinéa 2, est remplacé par la disposition suivante : "Le registre de dépôts ainsi que le registre matricule sont cotés et paraphés, à chaque feuillet par premier et dernier, par un agent à désigner par le Ministre des Finances";

5° dans le titre II, à l'article 46, § II, alinéa 2, les mots "de 280 belgas ou 1.400 francs" sont remplacés par les mots "de 1.400 francs";

6° dans le titre II, à l'article 50, alinéa 1er, les mots "de 280 belgas ou 1.400 francs" sont remplacés par les mots "de 1.400 francs";

7° dans le titre II, à l'article 63 les mots "Les acquits de payement ou à caution des douanes" sont remplacés par les mots "Les documents requis par la législation sur les douanes et accises";

8° dans le titre II, à l'article 65, les mots "par les quatre articles précédents" sont remplacés par les mots "par les articles 61, 63 et 64";

9° dans le titre II, à l'article 91, A, alinéa 1er, les mots "de la colonie" sont supprimés;

10° dans le même article, A, § IV, 5°, alinéa 1er, les mots "à 3.500 belgas ou 17.500 francs" sont remplacés par les mots "à 17.500 francs";

11° dans le titre III, à l'article 113, alinéa 2, les mots "le dernier paragraphe de l'article 111" sont remplacés par les mots "l'article 111, alinéa 2";

12° dans le titre III, à l'article 114, les mots "du jour où le navire a fait voile" sont remplacés par les mots "du jour du départ du navire";

13° dans le titre III, l'article 116 est remplacé par la disposition suivante : "Les marchandises chargées sont affectées à l'exécution des conventions des parties";

14° dans le titre III, à l'article 118, les mots "d'un plus grand port" sont remplacés par les mots "d'une plus grande capacité de chargement";

15° dans le titre III, à l'article 140, alinéa 2, les mots "les certificats de visite au départ" sont remplacés par les mots "le certificat de navigabilité";

16° dans le titre III, aux articles 163 et 164, le mot "experts" est remplacé par le mot "dispacheurs";

.../...

17° dans le titre V, à l'article 185, l'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante : "L'endossement est soumis aux règles prévues par les lois relatives à la lettre de change et au billet à ordre";

18° dans le titre VI, l'article 228 est remplacé par la disposition suivante : (voir l'observation particulière concernant l'article 228 du texte néerlandais du Livre II, titre VI, du Code de Commerce);

19° dans le titre VI, à l'article 241, les mots "de ceux des matelots pour leur loyer et leur rapatriement" sont remplacés par les mots "des droits des marins à la rémunération et au rapatriement";

20° l'intitulé du titre X est remplacé par l'intitulé suivant : "Titre X. Des bateaux d'intérieur";

21° dans le titre X, à l'article 271, le mot "bateaux" et les mots "les eaux territoriales" sont remplacés respectivement par les mots "bateaux d'intérieur" et "les voies d'eau intérieures";

22° dans le titre X, à l'article 272bis, § 3, le mot "bateaux" est remplacé par "bateaux d'intérieur";

23° dans le titre X, à l'article 273, alinéa 2, première phrase, la mention "aux n°s 1, 2, 3, 4 et 5" est remplacée par la mention "aux 1°, 2°, 3°, 4° et 5°"; dans le même alinéa, les mots "100 belgas" et "tel qu'il est modifié par l'arrêté royal du 19 septembre 1927, mais à l'exclusion du 9e alinéa de cet article concernant certains bateaux à moteur" sont remplacés respectivement par les mots "500 francs" et "modifié par l'arrêté royal du 12 juillet 1957, à l'exclusion de l'alinéa 3, 11°,";

.../...

24° dans le titre X, à l'article 274, les trois premiers alinéas sont supprimés; l'alinéa 4 est modifié comme suit : "Les articles 89 et 90 du présent livre sont applicables au connaissement prévu par l'article 9 de la loi du 5 mai 1936 sur l'affrètement fluvial";

25° dans le titre X, à l'article 276, les mots "Les loyers de l'équipage" sont remplacés par les mots "La rémunération de l'équipage";

26° dans le titre X, à l'article 278, le mot "bateaux" est remplacé par les mots "bateaux d'intérieur".

§ 3. Les modifications suivantes sont apportées au texte français du Livre III du même Code :

1° à l'article 440, les mots "les gérants" sont remplacés par les mots "les administrateurs";

2° à l'article 441, 2°, modifié par la loi du 17 juillet 1975, les mots "la loi relative" sont remplacés par les mots "la loi du 17 juillet 1975 relative";

3° à l'article 445, alinéa 4, les mots "ou judiciaire" sont supprimés;

4° à l'article 470, alinéa 3, les mots "ou en commandite" sont remplacés par les mots "ou en commandite simple";

5° à l'article 496, alinéa 2, les mots "par une circulaire recommandée" sont sont remplacés par les mots "par une circulaire recommandée à la poste";

6° à l'article 500, alinéa 4, les mots "par lettre chargée à la poste" sont remplacés par les mots "par lettre recommandée à la poste";

7° à l'article 509, alinéa 3, les mots "par cinq myriamètres" sont remplacés par les mots "par cinquante kilomètres";

8° à l'article 512, alinéa 1er, les mots "Sauf ce qui est statué à l'article 520" sont supprimés;

9° à l'article 513, alinéa 1er, les mots "ou dispensés d'inscription" sont supprimés;

10° à l'article 518, alinéa 1er, les mots "en vertu du dernier paragraphe de l'article 487" sont remplacés par les mots "en vertu de l'article 487, alinéa 3";

11° à l'article 533, alinéa 3, les mots "à l'article 519, § 3" sont remplacés par les mots "à l'article 519, alinéa 3";

12° à l'article 535, ... (voir la remarque faite sous cet article);

13° à l'article 536, alinéa 1er, les mots "contre la personne et les biens du failli" sont supprimés;

14° à l'article 545, les mots "de la loi concernant la protection de la rémunération des travailleurs" sont remplacés par les mots "de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs";

15° à l'article 546, alinéa 1er, les mots "par le n° 4 de l'article 2102 du Code civil" sont remplacés par les mots "par l'article 20, 5°, de la loi du 16 décembre 1851";

16° à l'article 561, alinéa 2, les mots "circulaires chargées à la poste" sont remplacés par les mots "circulaires recommandées à la poste";

17° à l'article 571, les mots "le prix convenu entre lui et le failli" sont remplacés par les mots "le prix convenu entre le vendeur et le failli";

18° à l'article 574, 3°, les mots "à l'article 69" sont remplacés par les mots "à l'article 4 du livre Ier, titre Ier";

19° à l'article 577, 1°, modifié par la loi du 17 juillet 1975, les mots "la loi relative" sont remplacés par les mots "la loi du 17 juillet 1975 relative";

20° à l'article 585, alinéa 1er, les mots "sur papier libre" sont supprimés;

21° à l'article 587, alinéa 3, les mots "papiers publics" sont remplacés par le mot "journaux";

22° à l'article 593, alinéa 2, les mots "déterminées au paragraphe précédent" sont remplacés par les mots "déterminées à l'alinéa 1er";

23° à l'article 594, alinéa 3, les mots "elle devra être signée par un avoué près de cette cour" sont supprimés;

24° à l'article 604, alinéa 1er, les mots "la personne ou" et "la contrainte par corps ou" sont supprimés;

.../...

25° à l'article 610, les mots "sans qu'il soit nécessaire de les faire revêtir préalablement de la formalité du timbre ou de l'enregistrement" sont supprimés".

B. LOIS COORDONNES SUR LE CONCORDAT JUDICIAIRE.

"Article ... Les modifications suivantes sont apportées au texte français des lois sur le concordat judiciaire coordonnées le 25 septembre 1946 :

1° à l'article 4, les mots "le référendaire ou" sont supprimés;

2° à l'article 5, les mots "du référendaire ou" sont supprimés;

3° à l'article 27, l'alinéa 4 est abrogé; à l'alinéa 5, les mots "signifiée à l'avoué de l'appelant" sont remplacés par les mots "signifiée à l'appelant";

4° à l'article 32, l'alinéa 4 est remplacé par la disposition suivante : "Les articles 44 à 50 de la loi du 14 juillet 1971 sur les pratiques du commerce ne sont pas applicables aux ventes précitées de biens mobiliers";

C. LOI DU 5 JUIN 1928 PORTANT REVISION DU CODE DISCIPLINAIRE ET PENAL POUR LA MARINE MARCHANDE ET LA PECHE MARITIME.

"Article ... Les modifications suivantes sont apportées au texte français de la loi du 5 juin 1928 portant révision du code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime :

.../...

1° à l'article 4, le dernier alinéa est remplacé par les dispositions suivantes :

"Les expressions "à l'étranger" et "ports étrangers" désignent tout endroit situé hors du Royaume. Les expressions "Royaume" et "eaux ou ports du royaume" désignent la Belgique et les eaux ou ports belges";

2° à l'article 30, les mots "de la métropole ou de la colonie" sont supprimés;

3° à l'article 48, alinéa 1er, les mots "dans la colonie, sans en aviser le commissaire maritime ou" sont supprimés;

4° à l'article 51, les mots "des peines édictées par l'article 7 de la loi du 4 août 1890" sont remplacés par les mots "des peines prévues à l'article 16 et à l'article 17, § 2, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits";

5° à l'article 71, 2°, les mots "Aux commissaires maritimes des ports du Congo et" sont supprimés;

6° à l'article 72, alinéa 1er, 2°, les mots "dans un port de la colonie ou" et les mots "au commissaire maritime colonial ou" sont supprimés;

7° à l'alinéa 1er, 3°, du même article, les mots "ou éventuellement au commissaire maritime colonial" sont supprimés;

.../...

8° à l'alinéa 2 du même article, les mots "les commissaires maritimes des ports de la colonie ou" sont supprimés;

9° à l'article 74, l'alinéa 4 est abrogé;

10° à l'article 75, les mots "ou aux tribunaux de la colonie" sont supprimés et les mots "l'article 198" sont remplacés par les mots "l'article 193";

11° à l'article 78, alinéa 1er, les mots "ou de la colonie" et "ou au commissaire maritime de la colonie" sont supprimés;

12° à l'alinéa 2 du même article, les mots "ou, si le coupable est un indigène du Congo, et s'il y a possibilité, dans un port de la colonie. Le procureur du roi de la colonie, après avoir au besoin, complété l'instruction, fera, s'il le juge nécessaire, arrêter le prévenu et, suivant le cas, le fera poursuivre devant les tribunaux de la colonie ou le renverra dans un port de la métropole" sont supprimés;

13° à l'article 80, les mots "dans un port de la colonie ou" et "du commissaire maritime colonial ou" sont supprimés;

14° à l'article 81, alinéas 1er et 2, les mots "du Royaume et de la colonie" et "du Royaume ou de la colonie" sont supprimés;

15° l'alinéa 3 du même article est abrogé;

16° à l'alinéa 4 du même article, les mots "par le commissaire maritime de la colonie ou" sont supprimés;

.../...

17° à l'article 82, les mots "du Royaume et de la colonie" et "Les commissaires maritimes de la colonie et" sont supprimés.

18° à l'article 85, alinéa 2, modifié par la loi du 7 avril 1953, les mots "au Fonds de secours et de prévoyance de la Caisse commune de la pêche maritime" sont remplacés par les mots "au Fonds des accidents du travail";

19° à l'article 86, les mots "au conseil de prud'hommes" sont remplacés par les mots "au tribunal du travail".

De kamer was samengesteld uit

de Heer : H. COREMANS,
Monsieur :
kamervoorzitter,
président de chambre,

de Heer : J. VERMEIRE,
Monsieur :
Mevrouw : S. VANDERHAEGEN,
Madame :
staatsraden,
conseillers d'Etat,

de Heren : F. DE KEMPENEER,
Messieurs :
J. HERBOTS,
assessoren van de afdeling wetgeving,
assesseurs de la section de législation,

Mevrouw : M. BENARD,
Madame :
griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. H. COREMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. D. ALBRECHT, auditeur, en de H. C. LAMBOTTE, eerste referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. H. COREMANS.

Le rapport a été présenté par M. D. ALBRECHT, auditeur, et M. C. LAMBOTTE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

M. BENARD.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

H. COREMANS.